

Katolički list

Zvonik

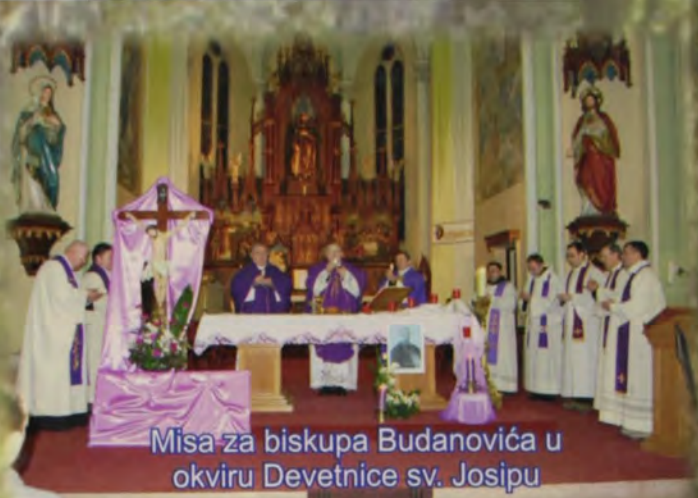
GOD. XVIII. BR. 4 (198) Subotica, travanj (april) 2011. 150,00 din

Sretan Uskrs!

Biskupi Međunarodne biskupske konferencije u Subotici

Misa za biskupa Budanovića u okviru Devetnice sv. Josipu

Križni put djece na subotičkoj Kalvariji

Hodočasnički križni put mladih

Duhovna obnova mladih u župi sv. Roka

Duhovna obnova za djelatnike Radio Marije

Kršćanska tribina o hagioterapiji u Subotici

Liturgijska ruha, oprema i pribor.
Sve na jednom mjestu.
Tel.: 024/755-002, Mobitel: 064/130-73-93

Zagrljaj s križa

Lijepo je sjećati se dana kada su nas roditelji nakon što smo učinili nešto loše najprije ukorili, a poslije toga roditeljskom ljubavlju i nježnosti zagrlili i sve nam oprostili. To su zagrljaji koji se nikada ne zaboravljaju, ali i najbolje odgajaju.

Tako je i danas, nakon dosta godina, ali u nekim drugim i drukčijim relacijama... Ponekad je za pomirenje dovoljna samo jedna riječ – oprost, pogled, stisak ruke i zagrljaj koji briše nerazumijevanje, pogrešno i u afektu izgovorene riječi, nedorazume i godine šutnje, potisnuto nezadovoljstvo i tjeskobu. Samo jedan zagrljaj i osmijeh se vraća na lice. Doživjela sam to, vjerujem kao i većina Vas čitatelja, nebrojeno puta u životu. Život po Evanđelju nije lagan, nije samo pjesma i „kršćanska slatkorječivost“, već se temelji na konkretnim djelima koja prečesto, osobito u međuljudskim odnosima, zahtijevaju od nas poniznost, još češće hrabrost, da se drugom priđe i iskusi onaj zagrljaj pomirenja s početka teksta.

Isus veli: *Ako dakle prinosiš dar na žrtvenik pa se ondje sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ostavi dar ondje pred žrtvenikom, idi i najprije se izmiri s bratom, a onda dođi i prinesi dar* (Mt 5,23-24). I upravo u takvom jednom susretu čovjek može iskusiti koliko je velik naš Bog! A što je s našim grijesima prema Bogu? Sreća naša da je Bog ipak nježni i pravedni sudac i da se ne ravna našom ljudskom logikom, pa nas i tako posrnule i tvrdoglave svojom nježnom rukom uvijek vrati na pravi put, nudeći nam u ispovijedi svoj zagrljaj.

Najveći od svih zagrljaja, pružio nam je Krist s križa, poručujući nam da je za nas iz ljubavi podnio muku i smrt. Ne zato da bi sebe uzvisio, nego upravo suprotno, „ponizi sam sebe postavši poslušan, poslušan do smrti na Križu“ (Fil 2,8).

Usmjerenih pogledom i životom, a još više djelima i kršćanskim svjedočenjem prema vječnosti, prema Kristovu križu, želim Vam da ovoga Uskrsa ponajprije iskusite Kristov zagrljaj s križa, a onda i duhovni zagrljaj ljudi koji Vas okružuju, župne zajednice s kojom se skupa radujete Kristovu uskrsnuću, ali i onih koji se nemaju s kime i komu radovati.

Ne dopustimo da Kristove rukeružene s križa ostanu prazne, jer su i one, kao i naše, stvorene ne samo da bi primale, već puno više da bi davale svima nam potrebno pomirenje.

U takvom ozračju i tim mislima, želim Vam sretan i blagoslovljen Uskrs!

Zamjenica glavnoga urednika

Iz sadržaja

Uskrsna poruka mons. dr. Ivana Pénezesa ..5
Uskrsi naši svagdanji.....6
Uskrs duše.....9
Korizmene tribine u Somboru10
Hagioterapijom do duhovnoga zdravlja13
Komedija o falsifikatu u deset slika!23
Intervju: Razgovor s p. Mirkom Nikolićem Svećenici bi trebali biti eksperti za duhovnost ...26
Ali otkuda ta vjera?35
Kada bih ja bila kao Krist (djeca).....39
Ukorijenjeni i nazidani na Kristu, čvrsti u vjeri (na temelju Papine poruke mladima)42
Uskrsnuće obitelji.....44
Što znače uskrsni običaji?45

Uskrs – svetkovina života

Piše: Nevena Gabrić

Vjerujem da, kada bih i sve najuzvišenije, najveličanstvenije, najtoplije i najljepše ikada izgovorene riječi koje sam čula ovdje napisala, ne bih ni izbliza opisala ono što naša srca prožive u uskrsnoj noći. *O, zaista blažene noći, koja jedina zavrijedi znati vrijeme i čas, kad je Krist od mrtvih ustao. Ovo je noć o kojoj je pisano: „I noć će sjati kao dan, i noć mi je svjetlo u radosti mojoj“.* Postoje li riječi koje mogu objasniti drhtaj srca u grudima, skrivene suze u očima, neispjevanu pjesmu na usnama jer nas zbog ljepote trenutka i glas izdaje? *Ova uskrsna sveta noć ništi grijeh, pere krivice, i nevinost vraća palima, a radost tužnima.* To je noć kada nam je i umor tijela sladak, duša opijena srećom, kada je srce prepuno miline, kao da su nam sve želje ispunjene. **USKRS JE!**

Uskrsna nedjelja nije kao ostale nedjelje. Uskrsno jutro je najsvetčanije nedjeljno jutro. Uskrsna sveta misa! Još nas nije prošlo ni ono ushićenje uskrsne noći, a već je pred nama nova ljepota. Na Uskrs crkva najljepše miriše, zbor najzanosnije pjeva, ljudi se najsrdačnije pozdravljaju, djeca se najiskrenije osmjejuju, mladi najrazdraganije lepršaju svojom mladošću, lica starih zrače zadovoljstvom i mirom... I da se zaustavimo samo na onome što vidimo, čujemo i osjećamo, već bismo mogli biti sretni. Ali to je samo predlika istinskog bogatstva koje nam Isusovo uskrsnuće donosi.

Uskrs nas zove da vidimo divno svjetlo uskrsne svijeće, da se veselimo jer nam u Isusu gori svjetlo koje pobjeđuje noć smrti. Imamo svjetlo koje sja u mračnim momentima našeg života i podsjeća nas da svaku, pa i najcrnju noć čeka rumena zora. To svjetlo nas poziva da svaki dan slavimo život koji je jači od smrti. Isus je ustao! Ostavio je za sobom prazan grob. Zašto ne bismo i mi ustali, ostavili za sobom svoje nemire, uskogrudne odnose, samosažaljenje? Zašto ne bismo odlučno stali na čvrste noge, jer uz nas stoji Krist kao uskrsli Gospodin?

Na ovome svijetu ne može nas ništa tako snažno ohrabriti i utješiti kao što to može Isusovo uskrsnuće. Ono nam pokazuje da sve što smo svojim tijelom proživjeli nije prolazno, dapače, sve će to biti uzvišeno u vječni život s Bogom. Kao što je Krist nosio znakove svoje patnje na svom uskrsnom tijelu, tako će i naša tijela nakon uskrsnuća nositi na sebi znakove naše patnje. Uskrsnućem će naše rane postati znakovima božanske divote! Nije li to dovoljno da sigurno i spokojno odbacimo svaki strah pred životom?

Budimo sretni i zahvalni uskrsnom Isusu. Možda bi bilo lijepo da naša razmišljanja ovoga Uskrsa ponekad završe i ovakvim riječima: Ja vjerujem u uskrsnuće! Ja vjerujem u život! Ja vjerujem u oprostjenje grijeha i u to da će zločesti ljudi, ukoliko ih ima, postati dobrim ljudima! Ja vjerujem u ljubav kao apsolutnu moć koja pokreće sve ljude, cijeli svijet i sav svemir! Ja vjerujem u Boga koji je Ljubav!

Uskrsna poruka mons. dr. Ivana Pénzesa,
subotičkog biskupa

Uskrsnuće je temelj kršćanske vjere

Kršćanska Braćo i Sestre!

Uskrsna noć povezuje nebesko sa zemaljskim i božansko s ljudskim. Noć je to koja ništi grijeh, pere krivice i ne-dužnost vraća palima, radost tužnima. Dokida mržnju, uspostavlja slogu i svladava nasilje. Cjelokupno čovječanstvo bilo je usmjereno prema vazme-noći u kojoj Krist dovršava svoje djelo ljubavi. Zato vazmena noć i za-počinje obredom donošenja svjetla Kristova u mrak čovječanstva. Veoma bitna oznaka ove noći je primanje sakramenta krštenja odraslih osoba koje se svjesno opredjeljuju za kršćanstvo. Odgovor na Kristov poziv uvijek pretpostavlja osobnu odluku. Mi, koji smo kršteni kao djeca, u ovoj noći i svake nedjeljne i blagdanske mise obnavljamo svoja krsna obećanja i priznajemo javno svoju vjeru dok molimo nicejsko-carigradsko vjerovanje. Davne 325. godine sa-stalo se trisetotinjak biskupa na Prvom ekumenskom saboru, te su sa-stavili kratki obrazac vjere u kojem su saželi osnovne istine kršćanstva. Ovaj obrazac vjeroispovijesti dopunili su sudionici Dru-goga ekumenskog sabora, te ga mi kao takvog čuvamo sve do danas.

Ovim mislima želim svima sretan Uskrs i obilje bla-goslova od uskrslog Spasitelja!

† Ivan biskup

Blagdanom Uskrsa slavimo povijeni događaj: Isus je uskrsnuo! Ovo je najveća blagovijest čovječanstva. On je sada Gospodar života i smrti. Upravo ova činjenica ključna je za naše slavljenje. Mi slavimo pobjedu Isusa Krista i ne samo to: mi vjerujemo da je ta pobjeda naša pobjeda, jer Bog po Isusu daje nadu da će svatko uskrsnuti.

Isus je uskrsnuo za nas, za naše spasenje, svojom smrću uništio je našu smrt, a svojim uskrsnućem darovao nam je vječni život. Krštenje je zalag te nade. Postaje nam jasno odakle snaga i uvjerljivost prvoj kršćanskoj zajed-nici. Propovijed svetoga Petra na dan Duhova prvi je na-vještaj Crkve. On je tada započeo riječima: *Vi znate...* Znamo li mi danas? Za prihvaćanje vijesti o Uskrsu ključ-no je poznavanje Isusa. Zato i čestitka *Sretan Uskrs!* dobiva

dimenziju osobnog programa. Sretan je onaj koji vjeruje u uskrsnuće. Sre-tan je onaj koji može svjedočiti za uskrsnuće.

Imajmo zato uvijek na umu da po svetoj pričesti uskrsli Krist živi u nama. Stara je zapovijed Crkve da se baš za Uskrs treba pričestiti, kao mi-nimum kršćanskoga života, ispovijede-ajući tako vjeru u snagu euharistije po kojoj uskrsli Krist djeluje u nama. Bez toga bi Uskrs bio samo običaj, a mi to ne želimo, nama to nije dosta. Zato mu za Uskrs, s Marijom velimo: *Evo me Gospodine. Neka mi bude po tvojoj Riječi.* Biti kršćanin znači po-nizno biti zahvalan za sve ono čime se s pravom možemo ponositi. Svjes-ni toga, braćo i sestre, nastojmo da i ovaj naš naraštaj prisprije u zajednicu svetih.

USKRSNU ISUS DOISTA! A L E L U J A !

Svima vama, dragi čitatelji i podupiratelji, sretan i i blagoslovljen Uskrs sa željom da vas Uskrsli Isus obasja svojim svjetlom, te vam podari ljubav, zdravlje, mir i radost
žele

Uredništvo Zvonika

i

Katolički institut za kulturu, povijest
i duhovnost „Ivan Antunović“ Subotica

Slika Ane Milodanović

Uskrsi naši svagdanji

Piše: Tomislav Žigmanov

Na različite se načine, kao uostalom i o mnogočem drugome, može pisati o Uskrsu. Znamo za to iz tiskovina koje godinama uzimamo u ruke s proljeća. Posljedica je to, s jedne strane, činjenice što postoje različiti načini čovjekova promatranja i razumijevanja, a s druge strane što i fenomen, događaji i činjenice često nisu jednodimenzionalni nego su pluralni u svojem značenju. Valja stoga upamtiti i kada je riječ o Uskrsu – slo-

pred kojima se nalazimo, i to ovdje i sada.

Izostaje tako, čini se, uprisutnije punine Uskrsa u živote naše svagdanje. Jer, Uskrs nije samo ustrajavanje na brojnim običajima koji ga prate, premda bi ih trebali nastaviti njegovati, napose oni mlađi. Uskrs nije samo dan mesopusta i drugih mogućih naslada nakon višetjednog zauzetog odricanja. Uskrs nije samo ritualna posvećenost brojnim, boga-

vratio u život. Zato se i Bog kršćana razumijeva kao Bog „koji oživljuje mrtve“ (Rim 4,17)!

Uskrs je otvoren za čovjekovo iskustvo

Uskrsnućem Isusa, Boga u čovječjem obličju, postalo je mogućim sveopće uskrsnuće mrtvih. To je, kako se kaže u teološkoj literaturi, „prekretnica vremena“ za sve ljude. Svaki čovjek, naime, ima uskrsnuti. I čovjek će prijeći iz smrti u život s Bogom! Ljudski život nema konca, najveća je istina Uskrsa. Zbog toga je, i to je ono bitno, Uskrs događaj koji stoji otvoren i našim, ljudskim perspektivama i iskustvima. Za kršćanina to, pak, ponajprije znači da se njegov svijet i cijeli život moraju promatrati u nadi uskrsnuća. Nada u uskrsnuće mora biti temeljem i okosnicom životnog određenja svakog kršćanina. Zbog svega navedenog, vjerojatno, sluga Božji otac Gerard Tome Stantić mogao je za Uskrs ustvrditi da on mora biti „dan najveće radosti“ za čovjeka.

Pred čovjeka se, dakle, s događajem Isusova uskrsnuća otvara nova

Samu riječ Uskrs i izvedenice (uskrsnuti, uskrsnuće, uskrsni) ljudi ne koriste često iz jednostavnog razloga što se rijetko susreću prelasci iz smrti u život. Rabi se tijekom proslave blagdana, kao i u pojedinim molitvama kako bi se označio događaj Isusova uskrsnuća. Vjerojatno u tome treba tražiti razloge zašto značenje ove riječi nije uvijek svima točno poznato. Istina, koristi se nas i u diskursima svakodnevlja u prenesenom značenju kao usporedbama kako bi se označio nečiji nenadan dolazak (*Dugo ga nije bilo, i od jedared je došlo ko da je uskrsnio*). U sadašnjem se obliku u hrvatskom jeziku ustalila polovicom prošlog stoljeća. Nije tuđica, dolazi iz staroslavenskoga jezika, u kojemu ima oblik *v'skrs'v*, a značenje joj je *oživljenje od mrtvih, ustajanje iz groba*.

ženost i višeznačnosti uvijek sa sobom nosi i bogatstvo izričaja, koji se iznova od strane ljudi očituju. I ovo je promišljanje onda posljedica takve pravilnosti.

Za Uskrs promišljenih pristupanja

Istina, to ne znači da se o svemu, pa i o Uskrsu onda ne može govoriti i pisati krivo. Niti netočno. Niti teološki neispravno. Niti necjelovito. Niti površno. Niti dosadno. ... S takvim što znali smo se susretati, napose u svjetovnim tiskovinama. Napisi u svjetovnom, pak, tisku, u kojem se o Uskrsu piše istinitije, točnije i svestranije, znadu biti, iz kuta ne samo manje obrazovanog vjernika, hermetični. Zatvoreni. Nekontekstualni. Nedotični... Riječju, čovjek, zbog takvih tekstova, ne može uvijek s Uskrsom ostvariti kreativni dijalog. Ne može ga razumjeti bit njegova značenja. Ne može ga uprispodobiti u vremena sadašnja, jer takvi, nama nerazumljivi, malo ili nimalo govore o problemima s kojima smo suočeni ili s izazovima

tim i svečanim obredima, na kojima, dakako, trebamo nazočiti. Uskrs nije samo jedan od važnijih crkvenih blagdana u godini, koji čovjeku, zbog specifične atmosfere koja ga prati i neobičajene liturgijske svečanosti, zna biti posebno drag. Uskrs nije samo...

Uskrs je sve to skupa, ali i nešto daleko, daleko više. On je jedan od temeljnih egzistencijalnih istina za svakog kršćanina. Naime, vjera u Isusovo uskrsnuće, kako se zna u teologiji reći, jedan je od glavnih stupova kršćanske nam vjere. Sjetimo se, u tom smislu, riječi apostola Pavla upućenih prvoj kršćanskoj zajednici u Korintu: „Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud je i vjera vaša“ (1 Kor 15,14). U tom smislu, slavljenje je Uskrsa svetkovina koja nas podsjeća na događaj Isusova uskrsnuća od mrtvih. Uskrs je tako osvješćenje da smrt ne mora i nije neumitnost! Stoga svaki čovjekov susret sa smrću, pa i spram vlastite, mora voditi k misli o uskrsnuću. Jer, Uskrs je izbavljenje od smrti! I u tomu je sadržana njegova, čini se, najveća simbolika – Uskrs je simbol radikalnog prijelaza: Isus se iz smrti

USKRS

U nedilju prije zore Isusova duša sjedini se s tilom njegovim u grobu, i tako Isus svojom snagom, kao pridobitelj smrti, griha i djavola, slavno uskrsne i sjajno posvidioči svoje Božanstvo.

Molitva

Bože, koji u današnji dan po jedinorodjenomu Sinu tvomu, savladatelju smrti, vrata vičnosti jesi nama otvorio: dobre naše odluke, koje milošću tvojom u nami uspiriš, istom milošću i obvršiti pomozi. Po istomu Gospodinu našem Isukrstu, koji stobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog po sve vike vikova. Amen.

(Blaž Raić, *Velika duhovna mana ili duše hrana u molitvama i pismama za kršćane katolike*, Subotica 1908., str. 154-155)

mogućnost – on je biće koje ima život vječni! No, u vječnost se odlazi s popudbinom ovozemaljskog života. Neki je čak i nemaju, neki je imaju upitnu, a neki su bogati ispunjenjem Božjih naloga. No, kako ovo posljednje postignuti? Na prvi pogled jednostavno – odredbom iskazano, mora se staviti vlastiti život na „raspolaganje Isusovu djelu“. Da bi se to, pak, moglo, svaki vjernik mora prvo znati što je i kakvo je bilo Isusovo djelo. I to je lakša zadaća koja stoji pred kršćaninom. Ono se usvaja svjesnim hti-jenjem tijekom socijalizacije u zajednici vjernika u okviru vjeronauka i drugih vjerskih poduka, zatim slušanjem i čitanjem Božje riječi te teološkom izobrazbom. Drugim riječima, potrebno je imati, osim vjerovanja u Boga, znanje o vjerovanju, koje je, pak, posljedica stalnog prijanjanja uz božansku riječ. Uskrs se, dakle, postizava i stalnom naslonjenošću na riječ Božju.

Međutim, za kršćanina je daleko zahtjevnije ispunjenje drugog uvjeta stavljanja svojega života na raspolaganje Isusovu djelu. Ono se također tiče čvrstog prijanjanja, ali sada ne uz riječi nego na djelatno ostvarenje božanske volje i njegova nauma s čovjekom. Preciznije rečeno, pred svakim kršćaninom stoji zadaća ostvarivati tijekom cijeloga života različita, od strane Boga propisana, dobra, i to u svim svojim upojedinjenim oblicima, kao što su pravednost, istinoljubivost, umjerenost, čestitost... Jednostavno, valja nam za života u dobrim djelima i po dobrim djelima postati sličnim Stvoritelju. Osim znanja i mudrosti, za tako što je potrebno gajiti stalnu nutarnju nastrojenost za činjenje dobra, što se u etici imenuje pojmom kreposti. No, to nije ni jednostavno niti lako, zna većina ljudi na temelju vlastita iskustva! I čovjek je slab, a ni đavo, kako se kaže u narodu, ne spava... Dakle, s vjerom povezan krepostan život, život koji hoće dobro ostvarivati, jest sukladan način ljudskog raspolaganja Isusova djela. Na taj način naš se uskrs čini izvjesnim.

Iza Uskrsa stoje konkretna djela spram bližnjih

Ovaj ukaz nam je od značaja i zbog toga što je bogočovjek Krist umro „za naše grijeha“ (1 Kor 15,3). Isusova smrt posljedica je, očito, ljud-

ske grešnosti. Grijesi, dakle, do smrti dovode. Što manje grijeha, to je manje i smrti, logična je onda posljedica! Suprotno krepostima, grijesi su ljudska djela koja su usmjerena protiv Boga i protiv čovjeka. To su ona djela koja ne spadaju pod Dobro, već su zla, a njihov popis svakom kršćaninu mora biti poznat. Čovjek im zna biti sklon, no Isusovo uskrsnuće znak je da grijeh može biti svladan, a čovjek spašen. Treba samo živjeti bez grijeha! No, tu se ne radi o nekakvoj prostoju „spasenjskoj mehanici“, već se od vjernika zahtijeva aktivni odnos spram svijeta u kojemu je personalni pristup vlastitu životu i molitveno naslanjanje na Boga.

Kada je riječ o posljednjem, impresionira teološka ispravnost, usmjerenost na bitne sastavnice, jednostavnost prošnji i jezgrovitost iskaza u uskrsnim molitvama prisutnih u Rajičevom i Budanovićevom molitveniku s početka XX. stoljeća, koje donosimo uz ovaj napis. Prava je šteta što ih češće nismo u prilici imati u rukama i što se o tome dijelu naše bogate mjesne vjerske i crkvene povijesti malo zna. Čini se kako je ponuda vjerskih sadržaja u nekim svojim segmentima

bila u to vrijeme bogatija, jasnije iskazana i na višoj razini negoli je to sada slučaj...

S druge strane, u kreposnom držanju valja dobro razumijevati složene i, često, zatomljene društvene kontekste i konstelacije. Isto tako, valja imati jasnu svijest o vlastitom položaju, sposobnostima, mogućnostima, moćima i odgovornostima, te na temelju tih uvida stvarati planove vlastita djelovanja. To je stoga tako što su kreposne norme i vrijednosti uvelike apstraktne i neodređene, a kreposni je čin uvijek konkretan u danim društvenim okolnostima i djelo je pojedinca usmjerenog na bližnjeg. Pri tomu, ljudska zauzetost za dobro drugoga ne odvija se samo u odnosu prema neposrednom bližnjem. Naprotiv! U kršćanskom smislu, pod bližnjim se razumijeva svaki čovjek, napose oni koji su u potrebama. Stoga nam valja sve oko nas pomno promatrati, ispravno razumijevati, sukladno se postavljati i djelovati prema naptucima kršćanske vjere. Uskrs nam se tako onda nadaje kao svagdanji i samo tako vlastiti uskrs može biti slavljen u vječnosti.

Uskrsnulomu Isusu

Isuse moj, ja se u veliko radujem i što si slavno uskrsnuo i što si svoje privesvo izmrcvareno tilo zaodio neumrlom slavom i veličanstvom. Bože duše moje, daj da i ja s tobom duhovno uskrsnem, sa smrti da prigjem na život, sa tmina na svitlost, sa grišna življenja na pokorni život. Daj da danomice napridujem u svakoj kriposti, dok do tebe dogjem. Otkupitelju moj, dok se s tobom združi duša moja u onoj slavi, koju si mi svojom mukom, svojom smrti i uskrsnućem zaslužio, gdi ću te do vika blagosivljati i uživati. Amen.

(Lajčo Budanović, *Velika slava Božja u molitvama i pismama: kršćansko katolički molitvenik*, Budapest, str. 173)

Put u nepoznato...

Još za svog ranoga djetinjstva, posebice za uskrsne i božićne blagdane, Zvonko je svojoj baki Emi odlazio čestitati blagdane. Baka je svojim riječima i svojom ljubavlju na njega uvijek ostavljala neopisiv dojam. Govorila mu je o nebeskoj Majci, njenom Sinu rassetom Isusu Kristu, njegovu rođenju, smrti, uskrsnuću, govoreći iz dubine duše sretno i nadahnuto. Zvonko je pomno slušao i sve te riječi u svom srcu utiskivao. Odlazio je od nje zadovoljan i radostan. Tu tajnu i taj osjećaj želio je sačuvati samo za sebe. Nešto mu je govorilo da je ovdje Bog na djelu. No, u to vrijeme u školi su ga učili da Bog ne postoji i da je vjerovanje u njega zabranjeno.

Ali zašto moja baka vjeruje i zašto toliko moli Isusa i Majku Njegovu? – pitao se.

Godine su prolazile, vremena se mijenjala, a Zvonko je rastao i sazrijevao. Došao je i poziv za vojsku. Mjesto određište: Zagreb.

Ah, divno, u taj grad nisam nikada odlazio i baš sam sretan što ću ga upoznati! – kliktao je.

Ta sreća je izlazila iz duše i kao da je bila potaknuta od nekoga. Imao je dojam da će mu se nešto divno dogoditi, ali što? Osjećao je kao da ide nekog susresti, ali koga? Nikoga nije poznao. Otišao je...

Pored svojih redovitih obveza, odlazak u grad je maksimalno koristio da bi ga što bolje upoznao i sebi približio. *Divan grad, divni ljudi* – zadovoljno je ponavljao u sebi. Ali, nešto ga je vuklo „gore“, pogledati ka nebu. Tada je ugledao zvonik jedne velike crkve. Ondje su mu se oči zadržale. Ni makac dalje. U srcu je osjećao neki duboki zov, zov Ljubavi, zov majčinstva. Noge su same krenule, a Zvonko je samo pogledom pratio toranj crkve. To je bio „put u nepoznato“. Najednom, ispred njega se pojavilo prekrasno zdanje – zagrebačka katedrala. Gledao ju je dugo. Pogled je prenosio neku poruku njegovoj duši. Ta poruka mu nije bila razumljiva, ali osjećao je kao da mu netko iza leđa tiho govori: *Ima vremena, razumjet ćeš. Ja ću ti u tomu pomoći.* Naglo se okrenuo vidjeti tko mu to šapće.

Nije bilo nikoga, osim velikoga kipa Majke Božje. Pogledao je u nju i u tom trenutku čuo u srcu riječi od maloprije. Zbunjeno i vidno uzbuđeno, nije skidao pogled sa lica Kristove Majke. Vrijeme je stalo, nešto se prelomilo, divno dogodilo. Ali, što to? Taj susret pogleda i tu neobjašnjivu radost prekinula je jedna nježna ruka na Zvonkovu ramenu.

Vojniče mogu li vam pomoći? – bilo je pitanje jedne krhke starice.

Od tada je često dolazio i prijateljevao s nebeskom Majkom. Satima je sjedio uz njen kip i razgovarao s njom. Ta priča je bila znana samo Majci i njemu. Kao vojnik nije mogao ući u ono vrijeme u crkvu, ali bez obzira na to, njemu je i tu pred crkvom bilo divno. Odlučuje u srcu nakon završetka vojnog roka prvom prilikom doći u Zagreb posjetiti katedralu.

Sve ima svoj kraj, tako i Zvonkovo strpljenje i čežnja. Sljedeće godine, pred sam Božić, dobiva poziv i poslovni ga put vodi ka Ljubljani. Odmah se u srcu pojavila jedna svjetlost, svjetlost koja grije i obasjava put ka nečemu. Bio je to ponovni Susret s Majkom Božjom i s čežnjom za onim nepoznatim. Sreća neizmerna i neopisiva zahvatila je Zvonka. Definitivna odluka bila je: „Mora svratiti u Zagreb!“ To se i dogodilo. Ponovno je stajao pred Majkom pun zahvale. Srce je govorilo, a čežnja za nepoznatim je rasla. Shvatio je da je put ka Kristu njegova Majka Marija. Ona ga je tu dovela, ona mu je svjedočila u duši o njemu, ona ga je Njemu preporučila. Noge su krenule na susret sa Sinom Božjim. Tijelo mu je drhtalo. Gledao je u vrata katedrale i usredotočio se na kvaku.

Kako ću otvoriti vrata, hoću li uspjeti ući? – vrzmalo mu se u mislima.

Konačno, kvaka je u njegovim rukama! U duši je uskliknuo. Ali, vrata su bila zaključana. Što sad?! Okrenuo se Nebeskoj Majci, s vapajem pomoći.

Samo naprijed, zazvoni! – odjeknulo mu je u ušima.

Ruka je stisnula zvono i na vratima su se pojavili časna sestra i svećenik.

Katedrala je otvorena do 17, a sada je 18 sati – učtivo su mu rekli.

Ponovno se okrenuo Majci i u trenu

shvatio što će reći. Nakon kratkog objašnjenja put je bio slobodan.

Sat vremena je vaše – potvrdio je svećenik.

Vrata Kraljevstva su bila konačno otvorena. Susret Krista i Zvonka se konačno dogodio. Zbližavanje se dogodilo u duši. U trenutku je ponovno osjetio nježnu ruku na ramenu. Trgao se.

Sat i pol je prošlo od kako ste u crkvi – upozorila ga je časna sestra.

Zahvalio je i ponovo se uputio Majci Nebeskoj i njoj uputiti riječi hvale na svemu. To je bio prvi Susret i početak Zvonkova prijateljevanja s Kristom našim Spasiteljem. Vratio se u svoj radni kraj, obratio se svom župniku i polako uz njegovu pomoć rastao u vjeri. Vrijeme je neumoljivo prolazilo, Zvonko se oženio i stekao obitelj. Zahvaljivao je Nebeskoj majci i Njenom Sinu za sve milosti koje su mu dane. Ali, najednom tu sreću mu je zatamnili sjena građanskoga rata.

Što se to događa? – pitao se. *Zar ljudi ne čuju Božju poruku mira, zar ne žele živjeti u miru!*

Bio je dijete mješovitog braka. Majka mu je bila pravoslavne, a otac katoličke vjeroispovijesti. Zato ga je taj rat tako duboko pogađao. *A, tko sam sada ja!?* Molio je dugo u samoći, tražeći odgovor od Boga. Najednom je u molitvi iz dubine duše čuo poruku: *Upoznaj istinu i odgovor ćeš dobiti.*

Duh Sveti mu otvara oči srca i Zvonko spoznaje da je najveća istina – Isus Krist – utjelovljena Riječ Božja. Dao se na izučavanje Svetog pisma i dobiva odgovor: *Svi smo ljubljena djeca Božja bez obzira na vjeroispovijest!*

Rat se završio, mir se vratio. S mirom se vratila i čežnja za ponovnim susretom s Nebeskom Majkom i onim „nepoznatim“ koje je doživio prije dvadesetak godina. Uz Božju providnost, bez obzira na godine, upisuje studij „Dopisne teologije“ u Zagrebu i nakon toliko vremena ponovno se vraća mjestu prvoga susreta s Kristom i Njegovom Majkom.

Radimir Hucki

Uskrs duše

Piše: *Katarina Čeliković*

Ne znam što me prije privuklo, njegov osmijeh koji je izbijao iz vedrih očiju ili kolica u kojima je sjedio prigodom mog dolaska u vinkovački muzej na predstavljanje knjige. Glas mu je bio tako pun, životan, topao, ugodan. I da hoćeš, ne bi se mogao okrenuti i ne zapaziti čovjeka čije ime, u muškom obliku, svjedoči životni optimizam i vjeru u volju Božju.

Marijan je čovjek bez noge, bez šake na jednoj ruci. To su vidljivi tjelesni nedostaci zbog kojih je u kolicima. Branitelj Vukovara. Ne znam mnogo o njemu. Vidjela sam da ga prijatelji po brojnim stepenicama nose na kat, jedan kolica drugi Marijana. On se dao u ruke prijatelja koji su ga nosili kao malo dijete. Potpuno siguran, u njihovim je rukama došao do velike dvorane u kojoj ga prije početka programa okružuje i drugi poznanici. Sve je djelovalo, a kasnije se uvjerim da tako i jest, potpuno opušteno uz puno smijeha i komentara kako je težak za nošenje tako visoko. Pratio nas je u kolicima kroz sve prostorije muzeja, očigledno pun informacija o postavu i nekim detaljima iz povijesti Vinkovaca.

Moj osobni susret s Marijanom, premda vrlo kratak, odvijao se tijekom večere a nastavio se u mojim mislima i na povratku kući. Iako ne volim prilaziti ljudima s posebnim potrebama kao manje vrijednima, ili kao invalidima kako se često nazivaju, poželjeh ga nešto upitati, na što je on u trenutku rekao: Pitaj samo. Sve ću ti odgovoriti. Kao da je naviknuo odgovarati na pitanja radoznalih o sebi, a moje je pitanje bilo usmjereno na kolica koja ne bi morao sam svojim rukama pokretati. „To ne bih volio, jer mi onda ruke ne bi ništa radile, a ja moram biti aktivan da se mišići ne opuste...“ rekao je vrlo iskreno. Spomenuo je svoje rodno mjesto kroz koje smo prošli na putu do Vinkovaca, a koje je tijekom domovinskog rata bilo potpuno srušeno, njegov oporavak nakon nesreće... Saznaoh još da mu je ponuđena izgradnja kuće i da ju nije želio sagraditi u blizini mjesta gdje je nekada živio, gdje su izgubljeni mnogi životi i gdje bi ga sve podsjećalo na to vrijeme. Otišao je u Vinkovce, stekao krug ljudi s kojima može razgovarati, koji dolaze k njemu, s kojima može dijeliti sve što je ljudima neophodno.

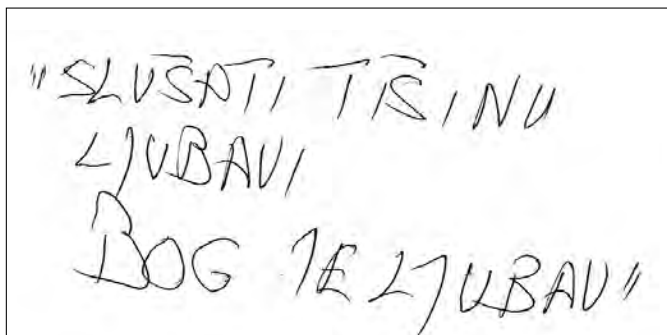
U razgovoru spomenih dio svoje životne priče o gubitku djeteta i o postavljanju onog uobičajenog pitanja kada stignu neočekivani križevi – Bože, zašto meni. Htjedoh mu tako dati do znanja da mogu donekle razumjeti njegovu situaciju. Blago, svjedočki, on na to kaže: „Nikada ne smijemo Boga optuživati, ispitivati, treba ga slušati, imati povjerenje. I ja sam

sve izgubio, u vrijeme kad sam trebao misliti na izlaske, na život u obitelji. Bilo je naravno teško u početku, ali sam shvatio da treba slušati tišinu Ljubavi. Bog je ljubav“. Odjednom je zatražio papirić na koji je lijevom rukom, kojom je učio ponovno pisati nakon više operacija i gubitka desne ruke, napisao upravo taj tekst.

Gledajući Marijana, slušajući njegov optimistični govor i upijajući radost susreta, shvatim koliko je važno otvoreno surađivati s Bogom i to svjedočiti drugima. Što bi Marijan dobio od ljudi da je namrgođen, nezadovoljan i povučen u sebe? Nitko ga vjerojatno ne bi želio u svojoj blizini, a ne bi ga se ni sjetili pozivati na bilo kakva druženja. On zasigurno ima razloga biti tužan, možda i deprimiran, ali prihvaćanjem svoga života i njegove kvalitete, on dobiva mnogo više od onih koji ga okružuju. Ali, on i daje više od drugih. On daje sebe cijelog. Ako mu je tijelo ranjeno, necjelovito, duh mu je življi, zdraviji i spreman na darivanje. Tko ne bi htio biti s čovjekom koji, iako tijela bolesna, ima dušu novu, mladu!? Dok je tijelo izgubilo vanjsku ljepotu i funkcionalnost, duša je uskrsnula na novi život. Sada Marijan svjedoči ljepotu Božje pedagogije, svjedoči da ga nikakav problem, a ima ih svakodnevno po našim mjerilima, neće udaljiti od ljubavi Božje. On ne pita, ne osuđuje, samo vjeruje.

Dok mnogi u sličnoj poziciji izgube volju za bilo kakav život i prepuste se takozvanoj sudbini, ovaj me junak vraća u svijet Isusa Krista. Iz tog svijeta neizbježno se moram pitati kakvu poruku mi šaljem drugima kada se žalimo na svaku sitnicu, od problema u kući do posla, na poneku bolest ili neugodnost koju smo možda doživjeli!? Bilo bi dovoljno svakoga dana reći: Bože, hvala ti na tvojoj ljubavi kojom nas danomice obasipaš. Hvala ti što si za nas umro i uskrsnuo i što ćemo se svi naći u vječnosti gdje neće biti boli ni smrti. Hvala ti za Marijana koji pokazuje kako treba vjerovati, svim zemaljskim ograničenjima i nedaćama usprkos.

Korizmene tribine

Isus Krist – Sin i Gospodin

Druga korizmena duhovna večer održana je 21. ožujka u „Kući pomirenja s Bogom“ Humanitarne udruge Nijemaca „St. Gerhard“ u Somboru. Tema se nadovezuje na temu prve korizmene duhovne večeri: „I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega“, o kojoj je govorio o. Zlatko Pletikosić, porijeklom iz Sombora.

Otac **Zlatko Žuvela** koji je voditelj ovih duhovnih večeri, upozorio je na početku na poteškoće koje se javljaju u vjeri, a u želji za potiskivanjem praznovjerja koje se u velikoj mjeri javlja i u našem narodu, a ponekad se upliće i u svakodnevni život.

Predavač o. Zlatko Pletikosić u razmišljanju o drugoj božanskoj osobi, o Sinu, o Isusu Krstu, navodi kako Isusovo ime u hebrejskom jeziku znači „Bog spašava“, ali je on i „Bog s nama“ – Emanuel. Učenici Isusa nazivaju i Rabbi, što znači Učitelj. Otac Zlatko poziva da tog učitelja ne smijemo izgubiti, odnosno ne smijemo prestati rasti u vjeri. Stoga Evanđelje treba biti – kretanje vjere. Vjerniku je potreban stalni i stalni rast. Nikada ne možemo reći da je dovoljno, da sve znamo, da smo pravi vjernici. Otuda pojam „kretanje vjere“, što nije ništa drugo nego stalni rast u vjeri. Isus je bogatstvo crkve. U

njegovo ime učenici ozdravljaju bolesne. Stoga sveti Petar hromom čovjeku nema za dati ovozemnoga blaga, ali ga ozdravlja u Isusovo ime. Krist i danas daje to poslanje – da Crkva govori u ime Isusovo.

U nastavku o. Zlatko Pletikosić naveo je kako se Isus i Krist ne može odvojiti jedno od drugoga, jer Krist znači – pomazanik. I vjernici su pomazani na krštenju i na krizmi, a u Izraelu su ljudi bili pozvani da vrše poslanje za koje ih je Bog pomazao. Stoga otac Zlatko kaže kako su i kršćani pozvani vršiti volju Božju jer su pomazani.

U slušanju i čitanju Evanđelja, odnosno Radosne vijesti otkrit ćemo da je Isus Krist Bog i čovjek, a kao što su prisni Otac i Sin, tako prisni trebaju biti čovjek i Bog. Razmatrajući riječ – Gospodin, otac Zlatko kaže kako se u Novom zavjetu riječ Gospodin upotrebljava za Oca, ali taj isti

naziv se daje Isusu Kristu kako bi se izjednačio s Bogom. On govori i o smislu patnje od koje nije oslobođen ni Isus Krist, pa tako od nje neće biti oslobođeni ni vjernici. A smisao je upravo u Isusu Kristu i njegovu križu. Na kraju jednosatnog razmatranja o. Zlatko poručuje: *Neka nas vjerovanje nadahnjuje, utvrdi naše znanje i učvrsti vjeru.* /Z. Gorjanac/

Slijediti poticaje Duha Svetoga

„Isus Krist začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice“, bila je tema treće korizmene duhovne večeri održane u Somboru. Razmatranje ovog dijela Apostolskog vjerovanja koje je središnja tema ovogodišnjih duhovnih večeri, pripalo je ocu Petru Janjiću iz karmelske zajednice na otoku Krku.

Otac Petar navodi kako apostoli Isusa nisu mogli u potpunosti shvatiti dok je hodao zemljom, ali ga shvaćaju tek silaskom Duha Svetoga. Tu se krije i poruka svim vjernicima, da se Isus Krist može shvatiti samo po Duhu Svetom koji je primljen na krštenju i potvrdi, odnosno Krizmi, ali se Isus Krist po Duhu Svetom cijeloga ovozemaljskog života treba stalno otkrivati. Isus Krist je otajstvo u kojega nikada ne možemo u potpunosti prodrijeti i zbog toga je potreban neprestani rast u Njegovoj spoznaji. Isus Krist je Druga božanska Osoba, pravi Bog, a u vremenu je postao i pravi čovjek. Time što je postao čovjekom, nije prestao biti Bogom.

Za ljude je osobito neshvatljivo začće po Duhu Sve-

tom, ali upravo se ovdje, kako navodi otac Petar, očitava neizmjerljiva ljubav prema nama i znak velike poniznosti Božje. O tome govori i Sveto Pismo: *Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga Sina Jedinorođenca da ni jedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni (Iv 3,16). Klica je božanske naravi u svima nama, a ako smo otvoreni Bogu, možemo učiniti i ono što nam se čini nemogućim,* navodi otac Petar, *stoga je zadatak svih nas da se sve više suobličujemo s Kristom.*

U nastavku, o. Janjić razmatra o Duhu Svetom, prije svega navodeći kako je Treća Božanska osoba dar koji oslobađa i ljubav koja ujedinjuje, stvaratelj novoga i ljubav koja tješi. Razmatra i o Djevici Mariji koja je potpuno otvorena Duhu Svetom i poslušna njegovu vodstvu. Otac Janjić navodi kako je mjera čovjekove slobode u onome koliko se da voditi od Duha Božjega, odnosno slijediti njegove poticaje,

stoga čovjek ne treba u životu stvarati zapreke Božjem djelovanju, već treba dopustiti da se Bog u nama nastani, kao što se nastanio u Djevici Mariji. /Z. Gorjanac/

u Somboru

Kleknuti podno križa

Na četvrtoj korizmenoj duhovnoj večeri održanoj u Somboru 4. travnja u organizaciji Duhovnog centra o. Gerarda, predavač o. Dražen Marija Vargašević razmatrao je četvrti članak apostolskog vjerovanja „Isus Krist mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan.“

Ono što nazivamo pashalno otajstvo, a to je muka, smrt i uskrsnuće, u Isusovu životu zauzimaju središnji položaj, a iz tog središnjeg plana Božjega proizlazi naše spasenje, kaže otac Dražen. On navodi da je Isus osuđen jer je radio protiv zakona, protiv Hrama u Jeruzalemu i protiv vjere u jedinoga Boga, jer se proglašavao Sinom Božjim.

Stvarnost je da je Isus nepravедno osuđen. On ne ukida, nego dopunja zakon dajući mu konačno tumačenje. Uz to, svojom otkupiteljskom smrću prinosi jedinu žrtvu koja može otkupiti sve grijeha ljudi učinjene u prvom savezu, dakle, dovodi ga do punine i ne radi protiv zakona. Isus nikada nije proturječio vjeru u jedinoga Boga, niti kad je izvršavao najbožanskije djelo koje je ispunjavalo mesijanska obećanja i očitovalo ga jednakim Bogu. Isus traži da se u njega vjeruje, a vijeće ga osuđuje što huli na Boga. To je strašno nerazumijevanje.

Otac Dražen rekao je da treba dublje ući u razumijevanje Isusove muke i smrti na križu, kako naša vjera ne bi imala samo apstraktno značenje. U nastavku se vodio nedavno objavljenom knjigom pape Benedikta XVI. „Isus iz Nazareta.“ Isusovu muku uspoređuje s psalmima i riječima proroka iz Starog zavjeta, a njihovi zapisi samo su potvrda Isusove muke i smrti na križu, i toga da je Isus istinski Spasitelj. Otac Dražen otkriva i značenje podjele Isusovih haljina, tunike koja je po Ivanovu evanđelju satkana samo iz jednog dijela. To se može usporediti s jedinstvenom crkvom koja je razdijeljena. Isus umirući na križu svoju majku predaje učenicu Ivanu rekavši: „Ženo, evo ti sina“, dok učeniku govori „Evo ti majke“. To podsjeća na Kanu Galilejsku gdje Isus na molbu majke pretvara vodu u vino, ali to je i veza sa stvaranjem. Isus je ovdje, može se reći, novi Adam.

U zaključku predavanja, o. Dražen ističe da je za razumijevanje Isusove muke i smrti na križu potrebna molitva, potrebno je kleknuti, biti podno križa, otvoriti srce i tada se može razumjeti dušom što se ne može razumom. /Z. Gorjanac/

Središnje mjesto naše vjere

Na petoj Korizmenoj duhovnoj večeri održanoj 11. travnja u Somboru, dio Apostolskog vjerovanja: „Isus Krist sašao nad pakao, treći dan uskrsnuo od mrtvih“, razmatrao je o. Franjo Podgorelec, koji djeluje u karmelićanskom samostanu u Remetama u Zagrebu.

Ovu je temu razmatrao u formi pitanja i odgovora. Prvo je pitanje: kada je u Apostolsko vjerovanje umetnut tekst „sašao nad pakao“, a odgovor je: u četvrtom stoljeću, kao najkasniji ulomak Apostolskog vjerovanja. Naime, ljudi prije Krista imali su nejasne pojmove o vječnom životu koje će konačno definirati Isus Krist.

Je li Krist samo umro, drugo je pitanje. Da, to je djelomični odgovor, ali to nije glavni sadržaj i poruka ovog članka vjere. Isus je u duhu ušao u kraljevstvo smrti i donio radosnu vijest i ljudima koji su umrli prije njega. Slijedi pitanje: što novoga donosi ova radosna vijest? Odgovor se može naći kod Luke evanđelista: „Tko od vas, ako ima sto ovaca pa izgubi jednu od njih, ne ostavi u pustinji devedeset i devet drugih, i ne ide za izgubljenom ovcom dok je ne nađe? A kad je nađe, stavi je, pun radosti, na svoja ramena te, čim dođe kući, pozove svoje prijatelje i svoje susjede pa im rekne: Radujte se sa mnom jer sam našao svoju ovcu koja bijaše izgubljena!“ (Lk 15,4-7). Krist je došao da bi pronašao ovce, no

ovdje ih nije mogao sve naći. Stoga silazi nad pakao gdje se nalaze milijarde mrtvih. Isus pobjeđuje sotonu, a silazak nad pakao je potpuno dovršenje Kristova otkupiteljskog djela koje ima posljedice na čitav ljudski rod od Adama pa dalje. To govori da su svi uključeni u spasenje, ljudi svih vremena, vjera i nacionalnosti spašavaju se po Isusu Kristu.

U drugom dijelu predavanja otac Franjo razmatrao je dio: „Uskrsnuo od mrtvih“ – Kristovo uskrsnuće. To je središnje mjesto vjere i od njega počinje kršćanstvo. Postoje li dokazi da je Isus uskrsnuo? U evanđelju ćemo pročitati da su žene vidjele prazan grob, ali to i nije neki dokaz. Marija Magdalena misli da je Isusa netko ukrao, dok apostol Ivan odmah vjeruje. Najveći dokaz nije ovaj vanjski znak, već radikalna promjena učenika nakon susreta s Uskrslim Kristom. Po Isusovoj smrti na križu učenici su u strahu, no nakon susreta s Uskrslim u njima se budi životna radost. Nisu se bojali hrabro svjedočiti iako su ih bičevali i prijeli smrću. Oni svoje živote ne bi stavljali na kocku da nije bilo uskrsnuća.

Na koncu, otac Franjo govorio je o poveznici između Isusova uskrsnuća i našega života. Krist nas je pomirio s Bogom i pozvao da živimo u milosti Božjoj. Uskrsli Krist je i poveznica našega uskrsnuća. On je ušao u Kraljevstvo Božje i svima nama želi otvoriti ta vrata. /Z. Gorjanac/

Duhovna obnova VIS-a „Apostoli Radio Marije“

Članovi Vokalno instrumentalnog sastava „Apostoli Radio Marije“ imali su 3. travnja u bogosloviji Augustinianum duhovnu obnovu koju je predvodio mons. Marko Forgić.

Mons. Forgić je u predavanju istaknuo važnost molitve i pjesme u životu svakog kršćanina, kao i u životu svakog člana ovoga sastava. Nakon predavanja je uslijedila meditacija u obliku Power point prezentacije, kao priprava za svetu ispovijed, nakon čega su sudionici duhovne obnove zajedničkom molitvom i ručkom završili prvi dio susreta. Drugi dio duhovne obnove započeo je radom u skupinama u kojima su mladi razgovarali na temu: Kako pjesmom doprijeti do Boga i do ljudi. Došli su do zaključka da do Boga možemo doprijeti preko ljudi, jer tko ljubi bližnjega, ljubi i Boga koji je u bližnjima. Nakon rada u skupinama mladi su kroz glumu imali zadatak predstaviti primjere koji pokazuju utjecaj pjesme kod Boga i kod ljudi. U poslijepodnevnom satima je slavljena sveta misa koju su animirali članovi VIS-a, nakon čega je uslijedio križni put prof. dr. Tomislava Ivančića koji nas je potaknuo na

razmišljanje o patnji, ali i radosti u životu. Uslijedio je film o životu pokojnog pape Ivana Pavla II. koji će nakon proglašenja blaženim postati i zaštitnik ovog vokalno instrumentalnog sastava. Naposljedku, zahvalni mons. Marku Forgiću i Radio Mariji što su pomogli u duhovnom i materijalnom smislu da se ova duhovna obnova održi, uz blagoslov mons. Forgića, sudionici duhovne obnove krenuli su svojim domovima.

Marina Gabrić

Dvostruki poziv na obraćenje

U župi sv. Marka evanđelista u Starom Žedniku, korizmeno vrijeme nosi dvostruki poziv na obraćenje. Da bismo očistili svoja srca, svoje duše, nije nam potrebno nikakvo materijalno bogatstvo, potrebna je spremnost na otvaranje svoga srca Bogu i čuti što nam On u ovo sveto vrijeme poručuje i slijediti Njega!

Svjesni smo da Crkva svoje vjernike kroz korizmeno razdoblje poziva na obraćenje i vjeru intenzivnijim življenjem svog kršćanskog poslanja. Geslo naše Jubilarne godine također je poziv na obraćenje: „Obratite se i vjerujte evanđelju“ (Mk 1,15). Kroz ovu Korizmu nastojimo kroz Isusovu patnju i muku, koju je podnio radi nas, na Njegovu križnom putu, dati smisao svim našim patnjama i mukama koje nas pritišću, pod čijim teretom često posrćemo i padamo, da imamo hrabrosti ustati, nastaviti dalje iz ljubavi prema Njemu i bližnjemu. Uz redovite pobožnosti križnoga puta srijedom (na hrvatskom) i petkom (na mađarskom jeziku) u crkvi, duži niz godina okupljamo se i nedjeljom u popodnevnim satima na našem groblju, na Kalvariji. Nastojimo čuti što više različitih razmatranja. Na prvom našem susretu na Kalvariji tema razmatranja bila je *Križni put i sakrament svete ispovijedi o. Gerarda Tome Stantića*. Druga nedjelja je bila posvećena obiteljima u razmatranju križnoga puta *Putem Krista i obitelji*. Na sljedećem susretu dvije sestre su nas povele Hodočasničkim križnim putem, da bi u četvrtu korizmenu nedjelju križni put predvodili momci iz zajednice Hosana. Peta nedjelja je već više godina rezervirana za zajednički hod križnim putem s vjernicima iz susjedne nam župe sv. Josipa radnika iz Đurđina, a predvode ga djeca naše dvije župe.

Korizmene propovijedi u našoj crkvi su srijedom na hrvatskom, a petkom na mađarskom jeziku. Pobožnost Križnoga puta predvodili su kako odrasli, tako i djeca, članovi malog zbora „Sv. Marka“ i mladi članovi VIS-a „Markovi Lavovi“, dok je župnik **Željko Šipek** bio na raspolaganju vjernicima u ispovjedaonici. Ovogodišnje korizmene propovijedi predvodio je domaći župnik, preč. **Željko Šipek**.

Vrijeme je da svatko u svome srcu napravi „spremanje“ kako bi radosni dočekali Uskrs, a nakon toga dali dostojnu hvalu, slavu i čast dragom Bogu za milost što ćemo ove godine proslaviti 100. obljetnicu naše župne crkve.

Ljubica Vukov

Ususret proslavi jubileja

Župljani župe sv. Marka evanđelista u Starom Žedniku, u skladu sa svojim mogućnostima, žele dati svoj skromni doprinos kako bi njihova crkva, koja će ovih dana proslaviti svoju 100. obljetnicu, za tu prigodu zračila toplinom i odisala elegancijom.

Naime, činjenica je da kada se radi o zdanju starom sto godina ima puno toga što treba obnoviti i urediti i da to zahtijeva velika ulaganja. Isto tako je činjenica da Crkva živi i crkvena zdanja održavaju ljudi koji crkvu doživljavaju kao vlastitu kuću, a pri tom imaju „veliko srce“, a ne veliko imanje. Zahvaljujući darovima župljana, prošle jeseni popravljen je dio krova, a crkva je zaštićena od prokišnjavanja, zamijenjeni su dotrajali oluci, postavljena je čvršća zaštita donjih dijelova istih.

Svoj doprinos uređenju crkve, inicijativom i radom i ovog puta su dali **Imre Vujković Lamić**, **Antal Takács** i **Robert Družek** tako što su ofarbali bočna ulazna vrata kao i ulazna vrata na kor crkve. Potrebni materijal za ove radove darovala je obitelj **Fabijan**.

Zahvaljujući jednoj donaciji, ovih dana započela je izgradnja ulaza na bočnim vratima, koji će osobama koje je bolest vezala za kolica, omogućiti lakši pristup crkvi, kao i roditeljima s djecom u kolicima. Svoj doprinos unutarnjem uređenju crkve dali su naši spremači, koji su marljivim radom uredili stogodišnjakinju, a nove presvlake u klupama, čija je izrada u tijeku, obradovat će naše Žedničane. /Ljubica Vukov/

Korizmena duhovna obnova u Radio Mariji

Nadbiskup beogradski mons. Stanislav Hočevar, održao je 9. travnja duhovnu obnovu za djelatnike i volontere Radio Marije Srbije u Novom Sadu.

Mogli smo čuti dva vrijedna razmatranja, prvo o potrebi autentičnog kršćanskog življenja i ljudskom dostojanstvu, a drugo kako uroniti u dublje razumijevanje svetog Trodnevlja i Uskrsa. Zajednička sveta misa bila je u kapeli, a nakon toga zajednički agape. **Mons. dr. Andrija Kopilović**, direktor programa, zahvalio je nadbiskupu za njegovu brigu za Radio Mariju i ovu duhovnu obnovu kao i **o. Lajosu Szuhajdi SVD**, koji je održao duhovnu obnovu na mađarskom jeziku na programu Radio Marije Srbije. /*Csaba Kovács*/

Subotica: Plenarno zasjedanje MBK sv. Ćirila i Metoda

Svetom misom 5. travnja započelo je plenarno zasjedanje Biskupske konferencije. Misu u subotičkoj katedrali predvodio je Apostolski nuncij u Srbiji, mons. **Orlando Antonini**.

Bilo je to redovito proljetno zasjedanje MBK, na kojemu se raspravljalo o proslavi Godine obitelji, proslavi 1700. godišnjice Milanskog edikta u Nišu, pitanjima kršćanskih vrijednosti u današnjoj kulturi i posjetu ministra vanjskih poslova Svete Stolice Srbiji. Također je izabran i novi predsjednik Biskupske konferencije, barski nadbiskup **mons. Zef Gashi**. Na kraju zasjedanja održana je konferencija za novinare u gradskom Press Centru, na kojoj su govorili **preč. Mirko Štefković**, biskup srijemski **Ladislav Német** i subotički biskup **Ivan Péntzes**.

Preč. Štefković je najavio otvorenje Katoličkog informativnog centra u Srbiji, a biskup Német je odgovarajući na pitanje novinara istaknuo da je društvo koje ne poštuje život bolesno, upozoravajući na negativno demografsko stanje u Republici Srbiji. /*Csaba Kovács*/

Hagioterapijom do duhovnoga zdravlja

U subotičkom Katoličkom krugu, 24. ožujka održana je Kršćanska tribina grada Subotice. Predavanje na temu „Hagioterapijom do duhovnoga zdravlja“ održala je **Katarina Ralbovsky**, teologinja, pedagoginja i hagioterapeutkinja Centra za duhovnu pomoć iz Zagreba.

Bila je to prva u nizu tribina na tu temu. Naime, organizatori ove tribine žele predstaviti Subotičanima taj jedinstveni način duhovne pomoći čovjeku. Tribine će se održavati jednom mjesečno na razini grada, a oni koji se žele bolje upoznati s tom tematikom okupljat će se ponedjeljkom u župi sv. Roka na tzv. „hagioterapijske susrete“. Daljnji cilj ovih okupljanja je otvorenje Centra za duhovnu pomoć u Subotici te jedan seminar koji će držati prof. Tomislav Ivančić u subotičkoj dvorani sportova.

Neposredna inicijativa za sve to došla je, kako je naglasio voditelj tribine **mr. Andrija Anišić**, nakon objavljivanja podataka s početka godine da je Subotica „grad depresivnih“ a i vrlo je dobro poznata činjenica da je Subotica među vodećim gradovima po broju samoubojstava. Na tribini se okupio iznimno velik broj slušatelja, što nije viđeno već par godina, još iz vremena kada je niz tribina držao pokojni p. Tadej Vojnović.

U svom izlaganju Katarina Ralbovsky je podsjetila okupljene na strukturu čovjeka u čijem biću su tri područja: tjelesni, psihički i duhovni. Naglasivši važnost svakoga područja za čovjekov život, ona je naglasila kako je onaj duhovni najčešće zapostavljen, zbog čega nastaju mnogi problemi u životu čovjeka pa i same tjelesne a pogotovo psihičke bolesti. Objasnila je sudionicima tribine kako „funkcionira“ čovjekova duhovna duša i čime se ona hrani i njeguje. Naglasila je da duhovno nije isto što i religiozno, premda i religiozno spada u područje duhovnoga. U nastavku tribine govorila je o krivoj slici o Bogu, koja može biti razlogom mnogih rana u našem duhovnom životu te o potrebi da u sebi stvorimo pravu sliku o Bogu i da uvijek budemo svjesni da nas je Bog želio ovakvima kakvi jesmo i da nas neizmjerljivo ljubi. „Biti voljen“ je temelj duhovnoga zdravlja. Kad je toga svjestan, čovjek onda može voljeti i Boga i bližnjega i sebe i može živjeti u potpunosti svoj život. U razgovoru nakon tribine okupljeni su postavili mnoga zanimljiva i životna pitanja, osobito se zanimajući za primjere iz njezine prakse hagioterapije.

Andrija Anišić

Otajstvo križa mladih

Između tolikih otajstava koja prate ljudski život, koji nadilaze naše spoznaje, stoji otajstvo koje prati mlade. To je otajstvo križa mladih!

Tako su rijetki koji uočavaju da i mladi imaju križeve, pa da im prilaze kao Marija ili Veronika sa srcem pomažući im kao Šimun Isusu da križeve prihvate, a ne odbace. Rijetke su osobe koje znaju čitati dušu mladih i u pravi trenutak im prići kao iskreni prijatelj. Takve osobe onda čuda stvaraju s mladima. Jer mladi, kad se uvjere u nečiju iskrenost pa im se povjere, znaju biti otajstveni!

Nešto slično dogodilo se s **Josipom Dević** i mladima župe Isusova Uskrsnuća. Godinu dana uporno su radili na sadržajnom tekstu da ga na sebi svojstven način utjelove kao „Križni put mladih“. Oni to kažu već u uvodnoj molitvi: *Evo me pred Tobom Isuse! Vjerujem, da ću prateći Te, u Tvojim šutljivim odgovorima na žrtvu, spoznati i zaživjeti odgovore na moja pitanja.*

Sve su to njihovi izrazi traženja puta u život. Sve je to vapaj za puninom za koju su stvoreni. Opiru se zlu, strastima i požudama. Žele svjedočiti ljepotu pobjede dobra nad zlim. Puni energije ulaze u borbu. Već u drugoj Postaji mole: *Isuse moj! Mnogi će u mojim koracima odrastanja pronalaziti greške, dok ja silno želim raširiti ruke i zagrliti život!* Divno je prepoznati kako imaju puno povjerenje u Isusa koji jedini uvažava popravni u padovima, pa kažu: *Ali, evo, pao sam! ... Al Ti si me naučio da treba poći dalje! Iako boli, treba ustati i nastaviti put.* To je spoznaja za odraslog kršćanina.

Još je veća spoznaja dvanaeste postaje, kad Gospodin Isus u potpunosti tjelesnoj nemoći moli: *Oče, oprostimo, jer ne znaju što čine!* Spoznati, ne samo da Gospodin prašta svima, i počinje vrijeme milosrđa, nego i to da i ja i ti trebamo praštati. Spoznati da je u praštanju pobjeda, a ne slabost. To je otajstvo koje se uči na križnom putu.

Ljepota „Križnog puta mladih“ je *otajstvo mladih pred križem* što je puni pogodak ove male knjižice koja se godinu dana rađala u dušama mladih katolika pod vodstvom Josipe Dević. /**Bela Stantić**/

Obitelj prema svjedočenju pape Benedikta XVI.

Gost župne tribine u Đurđinu 3. travnja, bio je katedralni župnik mons. **Stjepan Beretić**, koji je na- zočne u svojem nadahnutom izla- ganju oduševio za obiteljske vrijed- nosti.

Revolucija je potrebna u obitelji. Obitelj je budućnost Europe. U obitelji se odgaja za sutra, za vječnost. U obite- lji je važna ljubav oca i majke. Važno je čuti dijete, dobro ga odgojit. ... S djecom kuća raste.

Predavač je navodio Papine riječi izrečene u Madridu, na Siciliji – kada je govorio o Svetoj nazaretskoj obitelji, o obiteljskim vrijednostima. Podsjetio je i na mudre izreke mnogih filozofa, pjesnika i književnika. Osvrnuo se na obitelj iz koje je potekao, na svoje iskustvo rada s mladima. Sve nas je pozvao na susret s papom Benediktom XVI. u Zagreb 4. i 5. lipnja. I taj susret bit će posvećen obitelji.

Nakon odgovora na nekoliko pita- nja, druženje je nastavljeno u ugodnom razgovoru uz kokice. Rastali smo se sa željom da nas mons. Beretić češće po- sjeti. /**Roko K.**/

Usvojena Subotička deklaracija

Na regionalnoj konferenciji „Građansko društvo i vjerske zajednice za osnaživanje položaja etničkih manjina“ predstavnici organizacija građanskoga društva, vjerskih i etničkih zajednica, lokalnih vlasti, novinara, sveučilišnih profesora i učitelja, usvojili su 25. ožujka Subotičku deklaraciju.

Etničke i vjerske zajed- nice trebale bi utjecati na po- našanje i ophođenje svojih pri- padnika prema drugim zajed- nicama i sve zajednice trebale bi osuditi recidive prošlosti ko- jih još uvijek ima. Ključnu ulogu u uspostavljanju urušenih vrijednosti imaju obitelj i obra- zovni sustav, a kultura i identitet trebaju biti u službi općega dobra i zajedničkih ciljeva - istaknuto je među ostalim u Subotičkoj deklaraciji.

Regionalnu konferenciju koja je od 22. do 25. ožujka odr- žana u Subotici uz podršku Europske unije, organizirao je Cen- tar za istraživanja religije Beogradske otvorene škole, u partnerstvu s Teološko katehetskim institutom Subotičke bis- kupije. Na Konferenciji su iz Subotičke biskupije među osta- lim sudjelovali i studenti TKI-a, članovi Uredništva *Zvonika* i *Radio Marije*. Moderator i četiri skupine u kojima su sudionici raspravljali na određene teme bili su: predsjedavajući Instituta mons. dr. **Andrija Kopilović**, ravnatelj Zavoda za kulturu voj-

vođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov**, župnik iz Apatina **Jakob Pfeifer** i **Dujo Runje**, te predstavnici SPC-a protojereji stavrofor dr. **Vladimir Vukašinić** i jerej **Vukašin Milićević**.

U Deklaraciji je naglašeno da je osnovni uzrok tenzija između etničkih i vjerskih zajednica u našoj regiji bilo urušavanje sustava vrijednosti, čija kriza traje i danas. Ocijenjeno je da je važno da se ostvari što je moguće širi društveni konsen-

zus crkava, vjerskih zajednica, organizacija građanskog druš- tva, predstavnika akademskog i kulturnog života i manjinskih za- jednica o osnovnim društvenim vrijednostima, utemeljen na uvje- renju u apsolutnu vrijednost i dostojanstvo čovjeka. Najpoželjni princip u međusobnim odno- sima ne treba biti multikultu- ralnost, već interkulturalnost, ko- ja umjesto života jednih pored drugih podrazumijeva i uzajam- no obogaćivanje i bolje upozna-

vanje većinskih i manjinskih za- jednica. Osim školstva, inter- kulturnog pristupa, snažan fokus je stavljen i na medije, sa zaključkom da oni trebaju dati veći doprinos međuetničkom i međureligijskom dijalogu, omogućavajući im više prostora u eteru ili tisku.

Konferencija je dio projekta STAREL – „Iščekujući Eu- ropsku uniju: stabilizacija međuetničkih i međureligijskih od- nosa na Zapadnom Balkanu“ koji financira Europska unija.

Prema: www.rtv.rs; www.suboticadanas.info

Devetnica sv. Josipu kroz temu liječenja braka i obitelji

Drevna i draga devetnica svih Subotičana u čast sv. Josipu u crkvi sv. Roka, ove godine je održana pod geslom: „Liječiti brak i obitelj“.

Teme propovijedi bile se posvećene obitelji a među propovjednicima bila su i dva bračna para: **Vesna i Ladislav Huska** i **Blaženka i Grgo Bašić Palković**. Oni su svjedočili „iz prve ruke“ o ljepoti i poteškoćama bračnog i obiteljskog života. Osim njih prigodne pripovijedi u devetnici održali su i svećenici: **Franjo Ivanković, Dragan Muharem, Andrija Kopilović, Stjepan Beretić, Marko Forgić** i **Andrija Anišić**, a u danu kada su gosti na devetnici bili poglavari i sjemeništarcu našega sjemeništa „Paulinum“, sjemeništarcac **Emanuel** je svjedočio o ulozi njegove obitelji, osobito majke za njegov rast u vjeri i na putu prema svećeništvu.

U okviru devetnice, osim Dana trudnica, o čemu smo pisali u prošlom broju, obilježena je 16. ožujka i obljetnica smrti biskupa Lajče Budanovića. Prije svete mise župnik **Andrija Anišić** predvodio je Euharistijsko klanjanje za duhovna zvanja, a misu je toga dana predvodio biskup **mons. dr. Ivan Péntzes** u zajedništvu s desetak svećenika. Biskup se poslije svete mise susreo i s članovima Pastoralnog vijeća i pjevačima, a razgledao je i obnovljene prostorije župnog doma i vjeronaučne dvorane a u dijelu podruma koji je uređen za igraonice djeci i mladima odigrao je sa župnikom jedan set stolnoga tenisa.

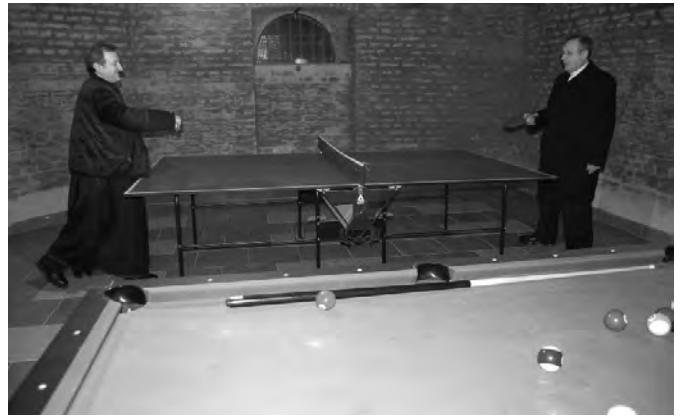

Na blagdan sv. Josipa misu je predvodio **mons. Slavko Večerin**, generalni vikar Subotičke biskupije, zamijenivši tako biskupa koji je toga dana bio na posvećenju novoga biskupa u Dubrovniku.

Prije blagdanske svete mise vjernici su molili Križni put koji su prikazali za hrvatski narod i za domovinu Hrvatsku a osobito za hrvatsku zajednicu u R. Srbiji koja je toga dana obilježavala jedan od svojih četiri nacionalna blagdana. Prije svete mise okupljene vjernike i brojne predstavnike hrvatskih udruga pozdravio je i **dr. Slaven Bačić**, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća. On je pozvao sve okupljene da daju svoj doprinos u predstojećem popisu stanovništva kako bismo i kao vjernici i kao narod Hrvata i dalje mogli opstati i živjeti na ovim prostorima.

U prigodnoj propovijedi mons. Večerin predstavio je sv. Josipa kao „uzor brige i ljubavi prema Isusu“. On kao takav može biti i „uzor naše vlastite brige o Isusu, odnosno našega vođenja računa o njemu i naše ljubavi prema njemu“, istaknuo je mons. Večerin i zaključio: „Ne zaboraviti Isusa, skloniti ga u sigurnost svoga srca kao što ga je Josip sklonio u Egipat; ne zaboraviti Isusa – tražiti ga kao što ga je Josip brižno tražio kada je dječčić Isus nestao prilikom hodočašća u Jeruzalem. Tražiti Isusa kao Josip, jer Isus je onaj kojega doista

trebamo i po kojemu jedinom možemo iskusiti Božje spasenje“. Osim toga govorio je i o sv. Josipu kao šutljivom svecu te o moći njegovoga zagovora, ističući sv. Tereziju Avilsku kao osobitu štovateljicu sv. Josipa koja je posvjedočila: „ovoga divnoga sveca iskusila sam kao pomoćnika u nevolji na svim područjima. Ne sjećam se da sam ga dosad za nešto molila, što mi on ne bi udijelio“.

Na kraju svete mise župnik je sve sudionike slavlja pozvao u župni dom da pogledaju obnovljene prostorije župe i vjeronaučne dvorane a napose spomen sobu Blaška Rajića. On je tom prigodom zahvalio još jednom Fondu za kapitalna ulaganja AP Vojvodine na velikoj donaciji a napose **Petru Kuntiću**, zastupniku u Skupštini R. Srbije i predsjedniku DSHV-a koji se zauzeo da se odobre sredstva za projekt adaptacije župnog doma župe sv. Roka u Subotici. U svom pozdravu okupljenima Petar Kuntić je istaknuo kako je to dio dogovora s koalicijskim partnerima da se svake godine iz Fonda financira nekoliko projekata hrvatske zajednice. On je izrazio radost da je prvi u nizu tih projekata upravo bio ovaj jer je i on župljanin te župe a i prostorije DSHV-a se nalaze na području župe sv. Roka. /A. A./

Danonoćno čitanje Biblije

Vjernici subotičke župe sv. Roka i ove su godine tijekom Korizme pod geslom „Božja riječ kao lijek“ tijekom 48 sati danonoćno čitali Bibliju. Čitanje je započelo u petak 25. i trajalo je do nedjelje 27. ožujka.

Više od stotinu čitača izmjenjivalo se svakih dvadeset minuta, među njima je bilo i djece, dok su mladi preuzeli noćne termine. Ovim duhovnim sadržajem vjernici su htjeli osjetiti ljekovitu snagu Božje riječi. Mnogi su bili oduševljeni ovom akcijom, osobito čitači tako da su neki došli čitati i više puta, a danju i noću vjernici su navraćali u crkvu slušati čitanje Božje riječi. /Zv/

Korizmom do Uskrsa

U 9. nedjelju kroz godinu, 6. ožujka, osim župne mise u Irigu, slavljena je u sveta misa u Vrdniku za pokojne iz obitelji **Dujmić**. A župnikova poruka te nedjelje bila je: *Božja ponuda je garancija za život, da se s njim ispuni i uspije. Sebe njemu otvoriti: jedina je snaga koja liječi! Ključ za volju Božju su Riječi Božje.*

Na Međunarodni dan žena, 8. ožujka, oprostili smo se u Vrdniku od dobre žene i majke sedmero djece, **Marije Pancisko** (93). Sutradan, na Pepelnicu, svi smo se okupili u kapelici na svetoj misi. Istoga dana navečer slavili smo svetu misu u Irigu na kojoj nas je župnik **Blaž Zmaić** pozvao da više ne nosimo maske, nego ono što nam je skriveno u srcu. *Sada gledamo na to: tko i što smo mi? Post, molitva i milostinja nas moraju dovesti bliže Bogu. Neka je zato ovo vrijeme milosno za sve, koji ovako razmišljaju i žele živjeti ovih 40 dana*, rekao je župnik. U korizmi smo započeli i s pobožnošću križnoga puta svakog utorka i petka. Na 1. korizmenu nedjelju održan je u župi i dvije filijale susret s pozivom da u ovo milosno vrijeme kušamo jasnoću Božje riječi i dara Božjega kruha.

U prvi korizmeni ponedjeljak održana je zajednička korizmena duhovna obnova u Đakovu, za prezbiterij triju biskupija: Đakovačko-osječke i Srijemske. Obnovu na temu: „Ovisnost o Bogu oslobađa od svih ovisnosti“, predvodio je don **Ivan Filipović**.

U utorak, 15. ožujka, održana su dva sprovoda: u Šatrinčima smo pokopali **Veru Varga** (84), majku četvero djece koju je na vječni počinak ispratilo mnoštvo ljudi. U Vrdniku je istoga dana pokopana **Magdalena Peras** (83). Istoga dana uz pobožnost križnoga puta slavimo svetu misu s nakanom **Dragana Vučićevića**, pravoslavca iz Užica za njegovu suprugu **Olgu** i majku **Maricu**.

Sutradan, 16. ožujka, u Irigu je pokopan **Imre Madi** (75). Riječi homilije župnik je popratio stihovima križnoga puta: *Putem Krista i obitelji*, da bi na grobu završio isto riječima križnoga puta: *Svaki ljudski život jednako vrijedi, cijena ne postoji, vječnost ga sljedi!*

Župnik je 18. ožujka u Grgurevcima nazočio pravoslavnoj sahrani **Ilije Bjelkića** (63), brata župnikova prijatelja, novinara i književnika **Todora Bjelkića**.

Blagdan sv. Josipa, proslavili smo 19. ožujka svetom misom u župi, koja je prikazana za pokojnog **Franju Hercoga** i **Josipa Mojzesa** uz goste iz Srijemske Kamenice, a župnik naglašava: *Život je odnos i izvor spasenja.*

Na II. korizmenu nedjelju, 20. ožujka, župnik na svetoj misi poručuje: *Do zvjezdanog trenutka (Tabor) vode nas tri upute: Isusa slušati, paziti na Božje zapovijedi i ozbiljno uzeti proroke*, da bi zaključio riječima: *Biti na putu znači biti čovjek. Tako vodi i nas put.* Iste nedjelje je u Vrdniku je služena sveta misa za pokojne iz obitelji **Dujmić** i **Karačić (Pero)**.

U Vrdniku smo se 22. ožujka oprostili od **Dimitrija Bog-nara** (81). Na 3. korizmenu nedjelju u Šatrinčima je slavljena sveta misa za pokojnu **Veru Varga** uz župnikovu poruku: *Odvažimo se pogledati u vlastiti zdenac našega života. Izvor je u tebi*, zaključio je župnik. Dana 28. ožujka, župnik je u Vrdniku bio na ukopu **Ivana Klasića** (59).

Zadnji dan mjeseca završavamo svetom misom za pokojnu **Sofiju** i **Vilmosa Birinjija** s porukom da se odlučimo za Krista i da njegovo kraljevstvo po nama postane stvarnost – svakog dana sve više.

f. f.

Blagoslov novog križnog puta na Karaburmi

Na blagdan sv. Josipa, 19. ožujka, po **Juriju Devetaku**, lazaristu, blagoslovili smo u crkvi sv. Josipa Radnika na Karaburmi u Beogradu novi križni put sa 16 postaja.

Značaj križnog puta jest susresti Krista. Isus je trpio i umro poradi mene i tebe. Zbog naših grijeha. Svojim uskrsnućem pobjeđuje ne samo grijeh nego i smrt. Naše tijelo čeka uskrsnuće na sudnji dan. Tako molimo u vjerovanju. *Vjerujem u uskrsnuće tijela.* Sama po sebi, tjelesna smrt nije tragedija. Baš suprotno, ona nam otvara vrata u novi, vječni život. Rađamo se za vječnost – Boga. Blago nama, vječno ćemo živjeti. Taj život može biti sretan ili nesretan. Ovisi samo o nama.

O tomu govori naša prva postaja križnog puta. *Posljednja večera.* Prikazuje se oltar kao stol posljednje večere s praznim mjestima. Zauzeti ih moramo ti i ja. Krist Kralj nas poziva na svoju vječnu gozbu. Da tamo lakše stignemo treba već za života često blagovati *živi Kruh Života*. S naših oltara. To je najbolja garancija za „vječnu gozbu.“

Šesnaesta postaja prikazuje prazan grob. U njemu anđeo poručuje: *Nema ga ovdje! Uskrsnuo je kako je rekao...* Križni put je najljepša i najdublja korizmena molitva. Povezuje nas i najtješnje sjedinjuje s patničkim Kristom. Poziva nas da uzimamo svoj životni križ i strpljivo ga nosimo kad je i težak. Da bude lakši neka nam pomogne Onaj koji poradi nas pada i nosi naše grijeha. Zato: *Klanjamo Ti se Kriste i blagoslivljamo te, jer si po svojem križu otkupio svijet. Smiluj nam se Gospodine! / Ciril Zajec/*

Gospodin je poslije kraće bolesti 18. ožujka 2011., pozvao k sebi svoju majku

MARIJANU JEŠIĆ, rođ. Grega
(1938.-2011.)

Rođena je 26. siječnja 1938. u Pančevu, od oca Janoša Grega i majke Desanke rođ. Živanov. Osnovnu školu i gimnaziju završila je u rodnom gradu. U Beogradu je apsolvirala na višoj školi za socijalne radnike. Radni vijek započela je u matičnoj službi općine Pančevo, potom prelazi u Centar za socijalni rad Pančevo, odakle 1993. godine odlazi u mirovinu.

Sprovodne obrede 21. ožujka na katoličkom groblju u Pančevu predvodio je mons. János Fiser, pančevački župnik. Nazočne su bile i sestre franjevske iz Zemuna kao i veliki broj vjernika iz više župa te kolege prijatelji i rodbina. Nakon sprovoda bila je misa u župnoj crkvi u Pančevu. Župnik je prika-

zao svetu misu za moju majku na čemu mu posebno zahvaljujem. Izraze sućuti uputili su mi mnogi svećenici Banatske biskupije, kao i svećenici Beogradske nadbiskupije. Posebno zahvaljujem nadbiskupu i metropoliti mons. Stanislavu Hočevaru na riječima ohrabrenja i molitvama.

Moja je majka redovito čitala *Zvonik*. Dan nakon njezine smrti, vlč. Aleksandar Ninković prikazao je misu za nju u Rimu, a nakon par dana u Čoki je misu za njezinu dušu prikazao i gosp. József Mellar, generalni vikar Zrenjaninske biskupije. Obojici im od srca zahvaljujem. Strpljivo i s puno ljubavi, moleći se za mene, moja majka je iščekivala da diplomiram na Teološko-katehetskom institutu, i nitko nije bio sretniji od nje kada se 29. rujna 2010. to i dogodilo.

Počivala u miru Božjem!

Tuguje i za nju moli sin Nenad

Preminuo fra Marko Kurolt

Član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, fra Marko Kurolt, blago je preminuo u Gospodinu 30. ožujka 2011. godine u 23 sata u bolnici u Zemunu u 72. godini života, 46. godini redovništva i 40. godini svećeništva.

Rođen je 16. rujna 1939. godine u mjestu Ličko Petrovo Selo od oca Karla i majke Ane r. Levar. Osnovnu školu završio je u Vukovaru. U Red manje braće ušao je 1. kolovoza 1965. godine i dobio je ime fra Valerijan. Prve zavjete dao je 2. kolovoza 1966. godine. Svečane zavjete položio je 8. prosinca 1969. godine, a za svećenika je zaređen 27. lipnja 1971. godine. Na službi je bio 1971. i 1972. godine u Virovitici kao župni vikar. Od 1972. do 1990. bio je u Krapini, na službi gvardijana odnosno predstojnika. Od 1990. je u Zemunu na službi župnika (do 2004. godine) i predstojnika kuće. Predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman odlikovao ga je Redom hrvatskoga pletera 27. svibnja 1997. godine za osobit doprinos razvitku i ugledu Republike Hrvatske i dobiti njezinih građana.

Udijeli mu, Gospodine, radost vječnoga blaženstva!

Proslava u Boki

Svetom misom proslavljeno je 25. ožujka župno prošćenje u Boki. Svečanosti je nazočio lijepi broj vjernika kao i ministranata i ministrantica. Misno slavlje predslavio je kikindski župnik Pál Szemerédi, a propovijedao je župnik iz Padeja te generalni vikar mons. József Mellár. Sumisili su Janez Jelen iz Mužlje te domaći župnik i dekan Sándor Hajdú. Svetu misu svojim pjevanjem i sviranjem uzveličali su članovi zbora Domonkos iz Mužlje.

U propovijedi, mons. Mellár je istaknuo sadržaj i značenje blagdana Blagovijesti. Najprije je pojasnio značenje mađarskog narodnog imena toga blagdana: Gyümölcstó Bol-

dogasszony. U prenesenom značenju, to bi značilo da je Bog nakalemio na ljudski rod plemenitu granu. Poslije praroditeljskog grijeha stablo ljudskog roda postalo je ranjeno i podivljalo je grešnim nagnućima i grijesima. *Jedina osoba, koju je Bog u svojoj providnosti sačuvalao od grijeha bila je Blažena Djevica Marija. Ona je na današnji dan začela po Duhu Svetom. Ta plemenita mladica, koja se nakalemila na ljudski rod, bio je sam Božji Sin Isus Krist*, rekao je propovjednik, zaključujući da smo i mi po krštenju nakalemljeni u otajstveno tijelo Isusa Krista, svetu Crkvu katoličku. *Budimo dobri i vjerni kršćani, ispunjavajmo svoje dužnosti, a i druge pozivajmo na pravi kršćanski život riječju i primjerom*, zaključio je govornik. Neka Bog poživi tu malu zajednicu i nadalje, da vjerno služi Bogu i bližnjemu. /Janez Jelen/

Proslava sv. Josipa u Zemunu

Blagdan Svetog Josipa, zaručnika BDM, koji se obilježava 19. ožujka, od posebnog je značaja za župljane zemunske župe „Uznesenja BDM“ budući da tada, nakon večernje sv. mise imendan slavi župnik, preč. Jozo Duspara.

Na svetoj misi propovijedao je župnik Duspara, istaknuvši kao glavnu poruku otvorenost sv. Josipa da čuje Božji glas i da ga slijedi. To je najvažnije što očevi današnjih obitelji trebaju naučiti od ovog, svima dragog, sveca. Misno slavlje predvodio je pjesmom zbor „Svete Cecilije“. Ipak, prije slavlja u župnom domu, grupa talentiranih mladih ljudi i djece je prijatno iznenadila preč. Jozu kratkim ali veoma dobro pripremljenim programom koji se sastojao od nekoliko pjesama i kraće predstave. Uz veliku pomoć sestre Ozane, ova predstava je na lijep način prenijela poruku jedne djevojčice čistog srca koja je, tražeći nakon svoje Prve pričesti malog Isusa, zaista to i postigla srećući se na tom putu s ljudima kojima je njena pomoć bila neophodna i koju je ona nesebično pružila. Nakon gromoglasnog pljeska koji se prolomio crkvom na kraju ovog kratkog programa i nekoliko riječi zahvalnosti koje je prečasnici uputio svojim župljanima, večer je nastavljena u jednoj zaista prijatnoj atmosferi uz zakusku i druženje koje će i ovoga puta, kao i prethodnih godina, ostati svima u lijepoj uspomeni. /Danijela Lukinović/

Slavlje biskupskoga ređenja mons. Mate Uzinića u Dubrovniku

U dubrovačkoj katedrali 19. ožujka održano je svečano misno slavlje na kojem je za novog dubrovačkog biskupa zaređen msgr. Mate Uzinić.

Glavni zaređitelj bio je splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić, a suzaređitelji zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić te zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić. Zaređitelj splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić naglasio je kako se ovom radosnom događaju raduje i dubrovački „parac“ – sv. Vlaho, dubrovački zaštitnik – te zahvalio mons. Želimiru Puljiću koji je do sada bio na čelu dubrovačke biskupije.

„Ovaj trenutak ujedno je i zahvalnost svima koji su mi ovo omogućili. Na prvom mjestu je Bog, koji je vodio povijest ove biskupije i moju povijest. Hvala Svetom Ocu Benediktu XVI. na ukazanom povjerenju i obećavam mu vjerno služenje službe“, rekao je novi dubrovački biskup Mate Uzinić te okupljenima poručio kako se nada da ih neće razočarati. /Hina/

Biskupsko ređenje mons. Tome Vukšića u Mostaru

Biskupsko ređenje mons. Tome Vukšića prvim vojnim ordinarijem u BiH upriličeno je 2. travnja na svečanom euharistijskom slavlju u mostarskoj katedrali Marije Majke Crkve.

Biskupski red podijelio mu je glavni zaređitelj, vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, uz dvojicu suzaređitelja, mostarsko-duvanjskog biskupa Ratka Perića i banjolučkog biskupa Franju Komaricu.

„Tvoje poslanje pomoći će drugima uspostaviti jednako duhovno ustrojstvo duhovne skrbi za svoje vjernike. To će biti jedna snažna poruka za sve strukture vlasti da se napokon prihvate uređivanja moralnih načela i duhovnih dobara za čovjeka“, poručio je kardinal Puljić, dodavši kako nema općeg dobra, bez moralnog i duhovnog dobra svakog čovjeka.

Novozaređeni biskup Tomo Vukšić u prigodnom je obraćanju uputio zahvalu svima koji su uveličali današnje euharistijsko slavlje. „Zahvalan sam Gospodinu Bogu i zajedno s vama molim ga za milost, kao i za zagovor Blažene Djevice Marije, Majke Crkve, da učini sve kako bi služba koju započinem radi spasenja ljudi uvijek bila u službi Božje volje, da se svi ljudi spase te da pripomogne da se na kraju svi naši životi pretvore u zajedničko uzdanje tvorcu života i Gospodaru svijeta“, kazao je biskup Vukšić. /KTA/

Liturgijski spomen pape Ivana Pavla II. bit će 22. listopada

Liturgijski će se spomen blaženoga Ivana Pavla II. slaviti svake godine 22. listopada, na dan početka njegove papinske službe.

Određeno je to dekretom Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata uoči predstojeće beatifikacije pape Wojtyły, koju će papa Benedikt XVI. predvoditi 1. svibnja na Trgu sv. Petra. Spomen blaženoga Ivana Pavla II. slavit će se u Rimskoj biskupiji i u biskupijama u Poljskoj. Što se pak tiče drugih vlastitih kalendara, zahtjev za upisivanje neobveznoga spomena moći će se uputiti Kongregaciji za bogoštovlje, i to biskupske konferencije za svoj teritorij, a biskup za svoju biskupiju.

Predstavljen prvi Katekizam Katoličke Crkve za mlade YOUCAT

Sedam eminentnih svjetskih izdavača, među kojima i hrvatska nakladna kuća Verbum, objavilo je istodobno YOUCAT (Youth Catechism) – prvi katolički Katekizam za mlade vrijeđeci za cijelu Crkvu.

Taj jedinstveni vjerski priručnik pisan jezikom mladih, originalna je i privlačna sadržaja, s mnoštvom fotografija u boji i vrlo atraktivnim grafičkim elementima, a predgovor Katekizmu napisao je papa Benedikt XVI., žarko ga preporučivši svim mladim katolicima kao nužno sredstvo za upoznavanje vlastite vjere. Ono što je posebice zanimljivo jest da su YOUCAT kreirali i osmislili sami „mladi za mlade“. Sadržaj YOUCAT-a podijeljen je u četiri velike cjeline: „Što vjerujemo?“ (o vjerskom nauku), „Kako slavimo kršćanska otajstva?“ (o sakramentima), „Kako ćemo imati život u Kristu?“ (o čudorednom životu), „Kako trebamo moliti?“ (o molitvi i duhovnosti).

YOUCAT se odlikuje izvornošću i suvremenosti već od same naslovnice koja je žarko žute boje s naslovom ispisanim bijelim slovima te uvelike podsjeća na vatikansku zastavu, na papine boje, dok grafičkom opremom ujedno upućuje na prostor interneta, tako bliskog mladima. /IKA/

Pobjeda križa na javnim mjestima

Izražavam zadovoljstvo odlukom Velikog vijeća Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu, koja je donesena nakon preispitivanja presude od 3. studenoga 2009. u predmetu Lautsi protiv Italije u vezi izlaganja raspela u učionica talijanskih državnih škola, presude na koju se talijanska Vlada žalila 29. siječnja 2010., ističe se u izjavi kardinala Petera Erdoa, predsjednika Vijeća europskih biskupskih kon-

ferencija (CCEE). Odluka Velikog vijeća, kojom je poništena ranije donesena presuda, znak je dobrog smisla, mudrosti i slobode. Konačnost ove odluke poprima i simboličku vrijednost jer nadilazi talijanski slučaj, budući da su na prvu presudu reagirali mnogi u Europi i u svijetu. Danas je ispisana jedna stranica povijesti. Otvorena je nada ne samo za kršćane, nego za sve europske građane, vjernike i laike, koji su bili duboko pogođeni odlukom od 3. studenoga 2009. te koji su bili zabrinuti postupcima što idu za tim da se smrvi velika kultura kao što je kršćanska, a time u konačnici potkopava i vlastiti identitet. Smatrati prisutnost križa na javnim mjestima nečim što se protivi ljudskim pravima, značilo bi zanijekati i samu ideju Europe. Bez raspela Europa kakvu danas poznajemo ne bi ni postojala. S tog razloga presuda je prije svega pobjeda za Europu. Slažem se s Velikim vijećem kada sugerira da svaka država članica Europske unije vjerska pitanja rješava na nacionalnoj razini. Uvjeren sam da će današnji pravorijek pridonijeti povjerenju u sud i u europske institucije kod mnogih Europljana. Presudom su suci potvrdili da kultura ljudskih prava ne treba nužno isključivati kršćansku civilizaciju, ističe predsjednik CCEE-a. /IKA/

Križni put na Veliki petak pripremila je predsjednica saveza augustinki

Ovogodišnja razmišljanja za pobožnost Križnog puta u Kolosemu, po zaduženju Svetoga Oca, pripremila je s. Maria Rita Piccione, predsjednica saveza augustinki.

Nije to prvi put da neka žena piše razmišljanja za pobožnost Križnog puta u Koloseumu, naime, već je godine 1993. benediktinska opatica Anna Maria Canopi iz Novare pisala razmišljanja, a 1995. razmišljanja je napisala s. Minke de Vries, monahinja iz protestantske zajednice u Švicarskoj. Za Križni put 2002. godine razmišljanja je pripremila četrnaest novinara akreditiranih pri Tiskovnome uredu Svete Stolice, među njima i Marina Ricci, Italija; Aura Miguel, Portugal, Sophie de Ravinel, Francuska, i Marie Czernin, Njemačka. /IKA/

Žene pokazuju više zanimanja za Crkvu od muškaraca

Pokazuje to najnovije istraživanje IMAS-a, provedeno u susjednoj Austriji.

Prema istraživanju o temama koje su privukle interes građana u posljednjih nekoliko tjedana, 40% žena bilo je zainteresirano za crkvene teme i raspravljalo o njima s prijateljima i poznanicima, dok je za isto bilo zainteresirano 30% muškaraca. IMAS Institut proveo je upitnik o temama od javnog interesa u posljednjih nekoliko tjedana na reprezentativnom uzorku od oko 1000 Austrijanaca starijih od 16 godina.

Crkva u Hrvata / Crkva u svijetu

Što se tiče zanimanja građana za Crkvu, rezultati ankete pokazuju da najveći interes imaju stariji od 50 godina (41%), a najmanji (23%) mladi od 16 do 29 godina. Zanimljiv je rezultat zanimanja za crkvene teme pokazala anketa prema kriteriju obrazovanja ispitanika: najzainteresiraniji su oni s nižim obrazovanjem (38%), slijede oni s visokim obrazovanjem (35%), a na posljednjem mjestu su srednje obrazovani (33%). /IKA/

Austrijanci najviše povjerenja imaju u instituciju braka

Kršćanske vrijednosti u Austriji i dalje su na prvome mjestu, pokazuju rezultati studije magazina *Reader's Digest*.

Navedena studija „Reader's Digest - europski brendovi povjerenja 2011“ pokazala je da Austrijanci još uvijek najviše pouzdanja imaju u instituciju braka (74%). Nakon braka povjerenje u velikom broju daju i organizacijama za zaštitu okoliša (65%), a u pravni sustav vjeruje njih 61%. Bračna zajednica i u drugim europskim zemljama uživa najveće povjerenje među institucijama kojima ljudi vjeruju, odnosno povjerenje prosječno 67% ispitanika. Crkva u Austriji, kako prenosi agencija, i dalje zadržava povjerenje građana u velikoj mjeri, odnosno 36%, što je samo za jedan postotak niže nego u prošloj godini. U usporedbi s europskim prosjekom, prema istom istraživanju, povjerenje u Crkvu ima 38% ljudi, što je u odnosu na prošlu godinu 5% manje. Prosječna vrijednost povjerenja u svećenstvo u Europi iznosi 39%. Od stručnih zanimanja u Austriji najviše povjerenja ulijevaju medicinske sestre (97%), a najmanje političari (9%). /IKA/

Francuska: Za Uskrs oko tri tisuće novokrštenih

U Francuskoj će se ove godine za Uskrs krstiti 2952 odrasle osobe. Kako je 12. travnja priopćeno iz Francuske biskupske konferencije, dvije trećine novih katolika osobe su mlađe od 35 godina. Većina kandidata za krštenje u svojoj je mladosti već imala kontakata s kršćanstvom, ali kasnije su se udaljili od vjere. Oko dvije trećine novokrštenih su žene. /IKA/

Nove knjige

„Nemoć mora“

Knjiga dr. Ivana Bodrožića u izdanju Teovizije

S anđelima u školu - 33 poticaja za školarce

Knjiga Sabine Eujen u izdanju Teovizije

Isus iz Nazareta - II. dio

Knjiga pape Benedikta XVI. u izdanju Verbuma

24. travnja

Fidelis od Sigmaringena (Markus Roy)

(* 9. listopada 1578. + 24. travnja 1622.)

- Sin bogatoga gradonačelnika ● peto od šestero djece ● pravnik ●
- slijedio primjer mlađeg brata pa i on postao kapucin ● svećenik ● odvjetnik siromašnih ● zaštitnik pravnik ●
- sudskih procesa ● skromnošću i pokorom podupirao svoje propovijedanje ● zaštitnik širenja vjere ●
- ubijen na Cvjetnicu ● mučenik za katoličku vjeru ● vjeru branio i uz pomoć vojske ●

Odvjetnik siromašnog puka

Građansko ime svetoga Fidelisa je bilo Markus Roy. Bio je sin bogatoga gradonačelnika švapskog grada Sigmaringena, u danas njemačkoj pokrajini Baden-Württemberg. Rodio se 9. listopada 1578. kao peto od šestero djece Johannes i Genoveve Roy. Na krštenju je dobio ime Marko. Osnovno je obrazovanje stekao kod benediktinaca, gdje je izuzetno dobro naučio latinski. Njegovo poznavanje latinskog jezika mu je dobro došlo kad je trebao studirati na različitim sveučilištima. U Freiburgu je završio studij filozofije i prava. Onda je s jednom skupinom plemenitih mladih ljudi otišao na studijsko putovanje po Italiji, Francuskoj i Španjolskoj. Šest godina kasnije se vratio, pa je postigao doktorat crkvenoga i građanskoga prava. Tako mu je bio otvoren put do velike karijere. Od najranije mladosti resila ga je velika darežljivost. Znao je sa sebe svući svoju odjeću kako bi pomogao siromasima. Ta darežljivost mu je bila osnovna krepost. Postao je član vrhovnoga suda u zapadnoj Austriji. Kao službeni pravnik u Elsassu (u današnjoj Francuskoj), zavrijedio je svojim zalaganjem za siromašne naslov *odvjetnik siromaha*. Sveti Fidelis je proputovao cijeli Elsas, Švicarsku i sjeverozapadnu austrijsku pokrajinu Vorarlberg, gdje je u ime svoga Kapucinskog reda propovijedao, nastojeći da od protestanata zauzete krajeve vrati u Katoličku crkvu. Kao odvjetnik zalagao se za prava siromašnih i zapostavljenih. Kad je uvidio koliko su suci potkupljivi, odlučio je ostaviti pravnički posao i prihvatiti duhovno zvanje. Najprije je htio poći u kartuzijance, a onda se ipak odlučio za kapucine, u čijim je redovima već bio njegov mlađi brat Georg. Prije stupanja u red, imetak je razdijelio bogoslovima i siromasima. Onda je Marko 4. listopada 1612. godine postao svećenik, a toga je istog dana u Freiburgu položio i svečane zavjete u redu kapucina primivši ime Fidelis. Njegovo redovničko ime Fidelis znači vjeran. Još je neko vrijeme studirao teologiju, a onda se dao na propovjedničku službu. Njegovo polje rada bili su u prvom redu krajevi u kojima je bjesnio rat između katolika i protestanata. U tom je apostolatu od najveće važnosti bio krepostan život. Zato je Fidel stalno tražio od

Boga učvršćenje u krepostima. Pravi izvor njegovoga apostolata je bila sveta misa. Molio je Boga i za dar mučeništva. Vjerovao je u Božju riječ o pšeničnom zrnu, koje mora pasti u zemlju i umrijeti, pa tek onda roditi. Kao sljedbenik sv. Franje, Fidelis se nastavio brinuti za slabe i potrebne. Za vrijeme jedne teške epidemije u gradu, u kojem je on bio samostanski poglavar, osobno se starao za bolesne vojnice i liječio ih.

Siromašni pokornik i molitelj

Sveti Fidelis se kao svećenik posvetio pokori i davanju zadovoljštine. Sav se oslonio na moć molitve. A molitvi je posvećivao sve više i više vremena. Fidelis je molio kadgod je mogao. Molio je također, kad je bilo moguće, i dok je obavljao svoje dužnosti. Fidelis je znao mjesecima vrlo strogo postiti. Kao dušobrižnik i propovjednik, djelovao je u nemilim ratnim prilikama Tridesetogodišnjeg rata. Taj je rat bjesnio od 1618. do 1648. godine. Bilo je to vrijeme neumoljivih, ogorčenih i najokrutnijih vjerskih borba između katolika i protestanata. Taj se rat nije vodio samo radi vjere, već se ratovalo i između Habsburgovaca, Francuske i protestantskih vladara. Sveti je Fidelis uživao veliku odušnost i naklonost naroda. U to su vrijeme kapucini osvajali svojim načinom života, a resio ih je apostolski žar. Ipak, kapucinska skromnost i propovijedanje je osobito u protestantskim krajevima izazivalo pravu mržnju prema gorljivim redovnicima.

Do smrti odan Katoličkoj crkvi

Kao propovjednik morao je puno putovati po snijegu, kiši i hladnoći. Vremenom je jako oslabio, pa se teško razbolio. Nagrižen bolešću, patio je od teških gnojnih rana. Tako bolesnog izabrali su ga redovnici 1621. godine na mjesto gvardijana u samostanu Feldkirch u austrijskoj pokrajini Vorarlberg. Baš te godine su Austrijanci zauzeli Donji Engadin i okrug Prättigau u Švicarskoj na granici prema Austriji. Uz to što su zauzeli dio švicarske zemlje, Austrijanci su poduzeli sve, da one koji su ostavivši katoličku vjeru prešli među protestante, vrata u Katoličku crkvu. Rimska kongregacija je računala na Fidelisovu darovitost i pobožnost, pa je

upravo njega imenovala predstojnikom misije za obranu katoličke vjere u švicarskoj regiji Reciji. Fidelis je bio vođa kapucina koji su bili zaduženi za propovijedanje protiv protestantskog nauka kalvinista i cvinglijevaca u Švicarsku. Njegovi su suradnici više računali na Fidelisove ustrajne molitve nego u vlastito propovijedanje. Fidelis je puno propatio i od spletki. Optužen je da je bio protiv težnji seljaka za neovisnost od Austrije.

Mučeništvo na Cvjetnicu

Kad je pod zaštitom austrijske vojske na Cvjetnicu 1622. godine u seoskoj crkvi u Seewisu pozvao vjernike da ostave protestantsku i opet prigrlje katoličku vjeru, došlo je do velikih nereda. Stanje je postalo još gore kad su austrijski vojnici zapalili crkvu u susjednom selu Schiersu. Tada su se građani Seewisa latili oružja. Ocijenivši opasnost situacije, austrijska se vojska odlučila povući, no Fidelis je nagovorio starješine da se ne povlače, već da prihvate borbu. Fidelis je jednom prilikom bio u Seewisu kod svog prijatelja, kao pravnik savjetnik. Usput je i propovijedao. Tom prilikom je na njega izvršen atentat, ali je ostao neozlijeđen. Jedan protestant se ponudio da će ga zaštititi i skrivati, ali je Fidelis to odbio predajući se u Božje ruke. Na povratku je, međutim, upao u klopku naoružanih ljudi koji su ga ubili na ulici. Bilo je to 24. travnja 1622. godine. Tako je sveti Fidel(is) iz Sigmaringena svojom krvlju posvjedočio hrabrost i neustrašivost prvih kapucinskih propovjednika. Fidelis je prvi mučenik Kapucinskog reda, koji je osnovan 1525. godine. Njegovi posmrtni ostaci počivaju u stolnici švicarskoga grada Chura i u kapucinskoj crkvi svete Marije od Anđela u gradu Appenzellu. Dio svetih moći se nalazi u austrijskom Feldkirchu i u Stuttgartu. Moći svečeve ruke se čuvaju u gradskoj župnoj crkvi svetog Ivana u Fidelisovom rodnom Sigmaringenu. Oduševljeni i ponizni propovjednik Fidelis je 1729. godine proglašen blaženim, a 1746. svetim. Svetoga Fidelisa slikari i kipari prikazuju u kapucinskom redovničkom odijelu s buzdovanom i mačem. U njemačkim krajevima se govori, ako je hladno na dan svetoga Fidela, bit će još 15 dana hladno i vedro.

Govori nam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Kršćanski život između vremenitog i vječnog

Piše: o. Ante Stantić, OCD

Kršćanin vjeruje da na zemlji nema stalnog boravka te da ga očekuje vječni život koji će se ostvariti poslije ovozemaljskog života.

Kršćanin dok živi na zemlji treba tako vrednovati zemaljski život da ne izgubi onaj koji će vječno trajati. Vječnim životom osmisliti zemaljski i ustrajati u nadi jer na zemlji živi privremeno, *zapala su ga posljednja vremena*¹. U njima, doduše, zbog poteškoća treba *uzdizati... iščekujući u nadi posinstvo, otkupljenje svoga tijela*². Tko ustraje u vjeri, nadi i ljubavi do kraja, taj će baštini blažen život na nebesima.

Sluga Božji, imao je pred očima ove istine vjere i pretežiti konkretni stalež vjernika kojima je poslan, uglavnom seljacima, koji marljivo obrađuju svoje posjede. Među konkretnim vjernicima ima i bogatih seljaka. O. Gerard ne preporučuje im da prodaju svoja imanja po uzoru na prve kršćane u jeruzalemskoj zajednici, nego u svjetlu svoga načela borbe *protiv svijeta tijela i đavla* preporučuje da vlastiti život i zemaljska dobra tako vrednuju da s njima tako raspoložu da se na ovo zemaljska dobra ne navezuju, nego se u upotrebi dobara ravnaju tako da ne izgube vječni.

Kako se njegovo slušateljstvo, među kojima ima i imućnih vjernika, ne bi navezalo na zemaljska dobra, nego ispravno, kršćanski, s njima raspolagalo, često izabire temu propovijedi o prolaznosti zemaljskoga života. *Promatrajmo ovaj svijet, prosuđujmo ga, rekao je u propovijedi na Bijelu nedjelju 1911. godine. Razmišljamo o činjenici da će sve lijepo cvijeće uvenuti. Sve cvijeće što vidiš u jednoj bašči sve će za kratko vrijeme uvenuti i neće ništa više vrijediti. To što tvrdim o cvijeću možemo tvrditi o cijeloj bašči i o cijeloj plodnoj zemlji koja plodove donosi. Jednako se tako može kazati i o lijepom kaštelu, (zamku) smještenom u bašči. Isto tako možemo tvrditi o svakom salašu, o svakoj somborskoj kući, o cijelom Somboru. Cijeloj Europi i cijelome svijetu. Sve je kao ruža koja je danas lijepa i mirisava a za kratko vrijeme je bačena na cestu, pa po njoj gaze i ništa više ne vrijedi... Čovječe, primijeni to na sebe. Ti si isto kao ruža, danas si lijep, rumen a sutra mrtav, blijed, a prekosutra u grobu i za kratko vrijeme crv, prah, ništa. Kad o svemu ovome razmišljaš, nemaš razloga da se uzvisuješ i*

*pooholiš. Radije se moraš bojati jer, osim poništenja, čeka te kao razumna čovjeka velika muka. Tvoje je tijelo kao jedna velika kuća u kojem je pohranjeno veliko blago: neumrla duša. Ako duši ugađaš a ne tijelu, onda ćeš se poniziti. Nećeš na tjelesni nego na duhovni način razmišljati*³.

Važno je ispravno razumjeti slugu Božjeg, kada vjernicima preporučuje *poniznost* kao sredstvo za kršćansko vrednovanje ovozemnog života u svjetlu eshatona. Značajne su stoga njegove riječi: *Ako duši ugađaš onda ćeš se poniziti, tj. nećeš na tjelesni nego na duhovni način razmišljati*.

Poniznost, kako je lako razabrati iz navoda, za o. Gerarda je sinonim slobode, kao i za njegova učitelja sv. Ivana od Križa. Poniznost – sloboda se pak postiže kada se zemaljski život vrednuje kroz vječni život, jer tko je *ponizan razmišlja ne na tjelesni nego na duhovni način. Duhovni način razmišljanja se očituje u snazi vjere: Tvrdim*, rekao je u propovijedi, *kako sam spomenuo, na Bijelu nedjelju 1911. godine, da nije tolika opasnost stajati pod stablom čiji je korijen istrunuo ili stanovati u napola porušenoj kući, kao što je zlo u slaboj vjeri živjeti. Nećeš se tako ugruvati, (ozlijediti), ako ti noge ne stoje na sigurnom tlu, kao što ćeš se ugruvati, (ozlijediti), kao kad si slab u vjeri. Krhkost u vjeri, nema snage za dobro i odgovorno djelo. Slaba vjera nije kadra svladati napast. Slaba vjera, nevjera, ti kaže: uživati ću svaki put kad mi se pruži prilika, tuđe uzeti, moje najpodlije želje ispuniti. Znaj da nevjera, slaba vjera, nije temelj nego slaba trska, ili tanka uzica, koja će se slomiti ili otkinuti, a ti ćeš glavom na samo na zemlju pasti, nego tijelom i dušom u paklene muke pasti. Tako ćeš se ugruvati, (ozlijediti) da se više nikada nećeš moći podignuti*⁴. Ove riječi sluge Božjeg se temelje na ulomku Evanđelja sv. Ivana koji čita u sv. misi na Bijelu nedjelju: *Pobjeda koja pobjeđuje svijet to je vjera naša*.

Teolozi razmišljaju kako danas shvatiti odnos ovozemnog i vječnog života kako ne bismo izgubili vječni. Načelni stav oca Gerarda još uvijek ima svoje aktualno značenje jer je temeljna istina da *Krhkost u vjeri nema snage za dobro i odgovorno djelo!* Bez vjere se ne

mogu, *na duhovan način*, vrednovati stvari ovozemnoga života u odnosu na vječni!

U životu kršćanima *snažna vjera* uvijek je u povezanosti s druge dvije bogoslovne kreposti: s nadom i ljubavlju.

Koliko su te tri bogoslovne kreposti i danas aktualne ne samo za vječni život nego i za svjetski poredak, dosta je prisjetiti se da je sv. Otac Benedikt XVI. tim krepostima posvetio svoje tri pobudnice. Kad bismo ih čitali i u život primijenili, imali bismo snage, prema riječima sluga Božjega, *Za dobro i odgovorno djelo*.

¹ I. Kor 10, 11.² Rim, 8,22.³ 007998-99.⁴ 007871.

uz križ stati

**drveta krilo umah se svilo
do glave krvave, glave prljave
do ruku iznemoglih, prebolnih**

**očiju rijeka k njemu poleti
riječi bez kraja počnu se tresti
ni trunka milosti ni sućuti**

**poželih mu svoje oči dati
riječi utjehe a ne psovki
disat s njim i uz njegov stati**

**a ta svijest o meni i životu
tek prazan pojam bez smisla
ne ustane li Bog kraj križa**

**uz križ ću zato opet stati
sve svoje čvrsto obećati
i na koncu u raju se sresti**

Katarina Čeliković

Hermeneutika Svetog pisma u Crkvi

(nastavak)

Piše: dr. Andrija Kopilović

Nastavljamo naše razmišljanje o liturgijskoj pobudnici „Riječ Gospodnja“. U ovom broju našega *Zvonika*, želim protumačiti treće poglavlje ove Pobudnice. U tom poglavlju Papa govori o potrebi tumačenja Svetoga pisma. Treba imati na umu da je Sveto pismo, po Božjoj volji, predano Crkvi. Crkva prepoznaje taj veliki Božji dar koji joj je povjeren, ne samo na čuvanje, nego i na tumačenje. Kako Biblija „obuhvaća“ ogromno vremensko razdoblje od više tisuća godina, a u svojoj poruci temeljne istine spasenja, njena važnost nikada ne prestaje. Imajući u vidu tu trajnu vrijednost, ali i veliku vremensku udaljenost od vremena nastanka svetoga teksta, neophodno je potrebno znati i moći tumačiti poruku. Kako je Biblija nastala u davnim vremenima i način pisanja je bio prilagođen, ne samo ondašnjoj civilizaciji, nego i načinu razmišljanja i razumijevanja semitskih naroda, treba znati i poznavati kako ondašnje vrijeme, tako i stil i jezik pisanja. Tko bi se od nas usudio bez toga predznanja uzeti u ruke sveti tekst i tumačiti ga? Zasigurno često uzimamo Bibliju u svoje ruke i čitamo je. Ne jedanput sam čuo od mnogih vjernika: „Ja to ne razumijem“ ili još gora formulacija: „To je neprihvatljivo“. Jasno da obje rečenice stoje, jer ako se ne razumije nakana pisca i stil kojim je pisao, a napose, okviri mentaliteta onih kojima je pisan, ne može se razumjeti. S druge strane, ako je Božja poruka – a jest – obučena u neki posebni događaj, znak ili simbol, onda ga jednostavno ne možemo razumjeti, te nas neki dijelovi Svetoga pisma i sablažnjavaju. Jednom riječju, vrlo je važno da se sveti tekst, koji ostaje uvijek svet, protumači tako da bude jasan i našem vremenu i to u poruci i posadašnjenju za naše vrijeme. To nikada nije iskrivljanje svetoga teksta, niti je želja za „pomodarstvom“, nego je potreba da i za nas Božja riječ bude živa. O tome je raspravljao Drugi vatikanski sabor, koji je jasno istaknuo nauku da je Crkvi i njenom učiteljstvu povjerena ta božanska baština da je čuva, tumači i predaje. Treba imati na umu još jednu činjenicu. Biblija je opća kulturna baština čovječanstva. Danas se ne može zamisliti zrelog intelek-

tualca koji ne bi, barem donekle, poznavao Bibliju. U mnogim znanstvenim disciplinama se ona proučava. S jedne strane, to je dobro, ali i vrlo opasno. Zašto? U tumačenju Svetoga pisma stalno postoji opasnost tzv. dualizma – dvostrukog tumačenja – Božje riječi. Ako se pristupa na način nevjere, tekstu koji je po sebi objava vjere, onda se dolazi u svojevrzni sukob. Tako se događa da o Bibliji mogu razgovarati ateist i vjernik, ali će uvijek ostati na svojim pozicijama imajući „svatko svoju istinu“. Za nas vjernike takav stav je neprihvatljiv. Stoga se u Crkvi i isključivo u Crkvi tumači autentično biblijska poruka kao Božja riječ. Zato je Crkva i ovim dokumentom dala na znanje, ponizno ali istinito, da je čuvarica i tumač. S druge strane, treba otkloniti svaku opasnost sukoba između vjere i razuma. Biblija i u tom području zahtijeva temeljito poznavanje i tumačenje. Time potvrđuje jedinstvenost Božje riječi. Za nas kao vjernike je važno otkriti taj sklad cjelovitosti objave, na poseban način, kada smo na liturgiji. Liturgijski susret je privilegirano mjesto tumačenja, ne samo zato što je to događaj, nego zato što je na liturgiji prisutna milosna dimenzija. Naime, isti Duh koji je nadahnjivao i vodio poruku u pisanju, progovara i nama danas kada čitamo i slušamo tumačenje. Konačno, ne možemo razumjeti osobu Isusa Krista koja je „Riječ tijelom postala“, ako ne razumijemo tumačenje one Riječi koja je za nas sada „dohvatljiva“ i vidljiva u osobi Isusa Krista. Ispravno tumačenje Božjih riječi otvara nam i bolje razumijevanje sa svom kršćanskom braćom jer nam je to zajednička baština, ali nas i čuva od zastranjenoga tumačenja. Čašćenje Biblije i sakrament krštenja predstavljaju temeljnu vezu među onima koji vjeruju u jedinoga i trojedinoga Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga, u čije se ime na liturgiji sabiremo. Pobudnica daje valjane doprinose za dijalog pastira, teologa egzegeta kao i za usmjerenje teoloških studija. Konačno, treba zapamtiti – kao Evanđelje siromaha – da su sveci najbolji tumači Božje riječi.

U sljedećem broju ću pokušati protumačiti na pojedinim liturgijskim događanjima, koja je uloga Božje riječi.

24. 04. 2011.

USKRS

Dj 10,34a. 37-43

Ps 118,1-2. 16-17. 22-23

Kol 3,1-4

ili

1 Kor 5,6b-8

Iv 20,1-9

ili za popodneve mise:

Lk 24,13-35

Ako ste suuskrsli s Kristom, tražite što je gore, gdje Krist sjedi zdesna Bogu! Za onim gore težite, ne za zemaljskim! Ta umrijeste i život je vaš skriven s Kristom u Bogu! Kad se pojavi Krist, život vaš, tada ćete se i vi s njime pojaviti u slavi.

1. 05. 2011.

2. Uskrsna nedjelja

Dj 2,42-47

Ps 118,2-4. 13-15. 22-24

1 Pt 1,3-9

Iv 20,19-31

Reče mu (Tomi) Isus: „Budući da si me vidio, povjerovao si. Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!“

8. 05. 2011.

3. Uskrsna nedjelja

Dj 2,14. 22-33

Ps 16,1-2a.5. 7-8. 9-10. 11

1 Pt 1,17-21

Lk 24,13-35

No oni navaljivahu: „Ostani s nama jer zamalo će večer i dan je na izmaku!“ I uniđe da ostane s njima. Dok bijaše s njima za stolom, uze kruh, izreče blagoslov, razlomi te im davaše. Uto im se otvore oči te ga prepoznade, a on im iščeznu s očiju.

15. 05. 2011.

4. Uskrsna nedjelja

Dj 2,14a. 36-41

Ps 23,1-3a. 3b-4. 5. 6

1 Pt 2,20b-25

Iv 10,1-10

Stoga im Isus ponovno reče: „Zaista, zaista, kažem vam: ja sam vrata ovcama. Svi koji dođoše prije mene, kradljivci su i razbojnici; ali ih ovce ne poslušade. Ja sam vrata. Kroza me tko uđe, spasit će se: i ulaziti će i izlaziti i pašu nalaziti“.

Tragom „Povijesnog“ dokumenta o Hrvatima u Bačkoj

Komedija o falsifikatu u deset slika!

Piše: Tomislav Vuković

Ovih je dana u subotičkoj i vojvodanskoj javnosti ponovno aktualizirano (ne)hrvatstvo Bunjevaca i Šokaca u Bačkoj, podsjećanjem na „povijesno“ otkriće dokumenta Glavnog narodno oslobodilačkog odbora Vojvodine, Odeljenja za unutrašnje poslove, od 14. svibnja 1945., koji je sažet u naslov: „Kako su i kad svi Bunjevci postali Hrvati“.

Vukov „Kovčežić“ – izvor svih problema

Tim se dokumentom uporno i sustavno, po tko zna koji put u povijesti od trenutka kada je u Beču g. 1849. objavljena knjiga glasovitog jezikoslovca Vuka Stefanovića Karadžića: „Kovčežić za istoriju, jezik i običaje Srba sva tri zakona“, Bunjevcima i Šokcima na bačkim ravninama negira pripadnost hrvatskom narodu. Na ulazeći u povijesni kontekst u kojem je „Kovčežić“ nastao i Vukove namjere, dobro je citirati odlomak u kojem je, zapravo, bit svih nesporazuma, problema, nerazumijevanja, pa i sukoba oko spomenutog problema. Zastupajući tezu o Srbima „zakona grčkog, turskog i rimskog“ tj. Srbima pravoslavne, islamske i katoličke vjere on ističe:

„A oni zakona Rimskoga sami sebe ili zovu po mjestima u kojima žive, n. p. Slavonci, Bosanci (ili Bošnjaci), Dalmatinci, Dubrovčani itd., ili kao što osobito čine književnici, starinskijem ali Bog zna čijim imenom, Iliri ili Ilirci, oni pak zovu ih u Bačkoj Bunjevcima, u Srijemu, Slavoniji i u Hrvatskoj Šokcima, a oko Dubrovnika i po Boci Latinima. Bunjevci može biti da se zovu od hercegovačke rijeke Bune, od koje su se, kao što se pripovijeda, negda amo doselili, a Šokac, može biti da su prozvani podsmjeha radi (od talijan-

ske riječi sciocco /glupan, op. T.V./)? ali danas i oni sami reknu n. p. ja sam Šokac, ja sam Šokica, kao i Bunjevac, Bunjevka. Kakogod što oni zakona Grčkoga ove zakona Rimskoga i oni zakona Turskoga njih zovu Vlasima, a osim toga još oni zakona Rimskoga u Dalmaciji oko Spljeta i Sinja i Rkaćima (ili Hrkaćima), kad čovjek pomisli n.p. da Madžara ima i Rimskoga i Kalvinskoga zakona, pa se svi zovu Madžari; ili, da Nijemaca ima i Rimskoga i Lutoranskoga i Kalvinskoga zakona, pa se opet svi zovu Nijemci: **mora se čuditi kako se barem ovi Srbi zakona Rimskoga ne će Srbi da zovu!**“

Efektan model „Trojanskoga konja“

O neosporno velikim Vukovim slugama za srpski jezik, jezikoslovlje, književnost i kulturnu baštinu, suvišno je raspravljati, ali jednako tako i o njegovom utjecaju u oblikovanju srpske političke misli, pa se ne treba čuditi da je kroz povijest dio srpskih političkih i kulturnih krugova zastupao njegove teze po kojima su, između ostaloga, Bunjevci i Šokci „Srbi katoličke vere“. To, nažalost, povremeno, u ovisnosti o političkim (ne)prilikama, traje sve do današnjih dana, a poznato je još od antičkih vremena da je u postizanju politikantskih ciljeva vrlo efektivan model „Trojanskoga konja“.

No, već u Vukovo doba ali i kasnije, njegovo je propagiranje „Srba sva tri zakona“ naišlo na prilično žestoka protivljenja. Vuk je ipak ostao ustrajan i nepokolebljiv prema Bunjevcima i Šokcima. Desetak godina nakon „Kovčežića“ kao da je malo „omekšao“, ali nikada ne dovodeći u sumnju tezu o „Srbima zakona Rimskog“. Naime, u „Vidovdanu“ u br. 1 iz g. 1861. dopustio je mogućnost da Bunjevci i Šokci nisu izvorni Srbi ali da su tako davno posrbljeni da se nema što raspravljati o njihovoj nekakvoj hrvatskoj etničkoj pripadnosti:

„Ovako kao Bunjevci govore i Šokci po Dalmaciji i Bosni i Hercegovini. Vrijedno bi bilo upravo doznati zašto se oni drugi ili prvi Šokci u jeziku onako razlikuju od čistoga Srpskog jezika: ja bih sad rekao da je tome uzrok **što su se Bunjevci ili Bošnjaci odavno posrbili** a ovi drugi docnije...“.

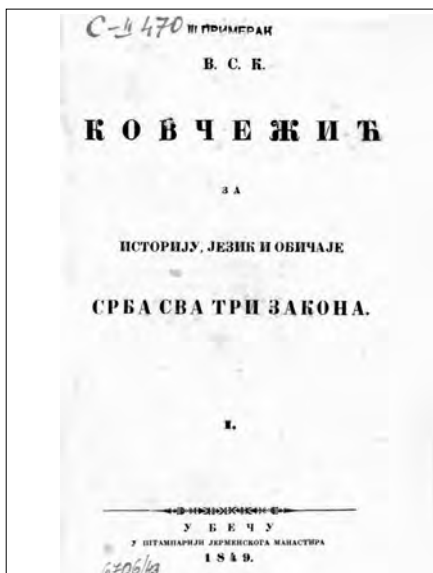
„Merom“ i „verom“ za bunjevačku ikavicu!?

Dakle, na ovome su tragu i sva novija otvorena osporavanja Bunjevcima i Šokcima pripadnosti hrvatskome etničkome

korpusu, u što su puno truda uložili: Jovan Cvijić, Jovan Erdeljanović, Alba M. Kuntić, i drugi. Međutim, postoji i drugi, ne tako otvoreni i izravan način negiranja (mora se priznati vrlo lukav i puno suptilniji), kojega su poznavali još stari Latini „divide et impera“ tj. „zavadi pa vladaj“! I ne treba puno mudrosti da bi se zaključilo kuda vodi sadašnja kampanja određene političke skupine ljudi protiv Bunjevaca Hrvata. Dovoljno je samo prelistati, pa i površno, tek neke od brojnih njihovih umotvorina pa da svima bude jasno kako je to put u Vukov zagrljaj, od kojega, zanimljivo nikada nisu osjetili potrebu braniti „samosvojnost“ Bunjevaca. Tako je npr. Marko Peić u *Rukovetima* br. 1, 2 i 3/1993. objavio napis: „Imenoslov bačkih Bunjevaca“ u kojemu između ostaloga ističe: „Ustvari, konstrukcija ličnih imena kod bačkih Bunjevaca se u znatnoj meri podudara sa konstrukcijom ličnih imena Srba u Hercegovini, Bosni, Crnoj Gori i kod Srba u Primorju. Takođe su identična, ali u mnogo manjem broju sa imenima kod Dalmatinaca katoličke vere (!?)... iako se zna da se verska i nacionalna pripadnost ne poklapaju“, itd., itd. Načelno, uopće nije sporno znanstveno uspoređivati bunjevačka imena sa srpskim i pokazivati njihovo „poklapanje“, što zbog slavenskih korijena i povijesne isprepletenosti i međusobnog prožimanja nije iznenađujuće, ali treba odati priznanje g. Peiću na stilski dotjeranom srpskom književnom jeziku u njegovoj obrani etničke posebnosti Bunjevaca, čija je jedna od temeljnih sastavnica i njihov jezik (iako je prilično teško pomiriti bunjevačku ikavicu s „merom“ i „verom“). Jednako tako treba žaliti što nije pojasnio sintagmu „Dalmatinaca katoličke vere“ jer ona tako neodoljivo podsjeća na redak iz „Kovčežića“.

Dobro je prisjetiti se i izjave vođe „samosvojnih“ Bunjevaca Mije Mandića i Nikole Babića u *Nedeljnom telegrafu* od 14. siječnja 2004. u kojima su „na noge“ digli ondašnju javnost zbog „katoličkih sveštenika“ koji imaju „ogromnu ulogu u odnarođivanju Bunjevaca“, jer „Bunjevci su veliki vernici, odani svojoj katoličkoj veri“.

Vrhunac klevete na račun Katoličke crkve, koja je već grančila s mržnjom, bile su njihove izrečene teške optužbe: „Katolička crkva nas ucenjuje time što službu drži na hrvatskom književnom jeziku, a ne na bunjevačkoj ikavici. Hrvati, preko Crkve, prevode Bunjevce u svoj nacionalni korpus...“. Očekivano, ti „vernici odani katoličkoj veri“ u brizi za „držanje službe na bunjevačkoj ikavici“ nisu uspjeli predočiti barem jedan dokaz o „ucenama“ i „prevođenjima“, pa su kasnije na sudu

malo omekšali i pokajali se (ne, dakako, zbog nekakve iskrenosti nego zbog prinude) za klevete. Uostalom, njihov ne skriven zaključak i javno obznanjeno programsko usmjerenje, nažalost, itekako podsjeća (ponovno se vraćamo) na Vuka, kada su izjavili: „Bunjevci imaju više sličnosti sa Srbima nego sa Hrvatima“, s kojima „su nam zajednički katolička vera i latinično pismo. To je sve!“ Opet bi stari Latini rekli: „Sapienti sat“ – pametnom dosta!

Zbog naredbi su „padale glave“

No, potrebno je nešto reći i o „istorijskom“ znanstvenom otkriću, kojim se, tobože, dokazuje „Kako su i kad svi Bunjevci postali Hrvati“, kako to tvrdi u svojem bombastičnom objavljenom sloganu Nacionalni savet bunjevačke nacionalne manjine.

Prvo, odmah je uočljiv otklon od Šokaca, koji se, kao što se vidi, u dokumentu spominju svaki puta odmah uz Bunjevce, pa bi ispravnija tvrdnja bila: „Kako su i kad svi Bunjevci i Šokci postali Hrvati“. No, očekivano, zbog prilično „skliskog“ šokačkog „terena“ u kontekstu negiranja pripadnosti hrvatskome narodu, njih se ostavlja po strani.

Drugo, ako jasno piše da se o naredbi Glavnog narodno oslobodilačkog odbora Vojvodine iz Novog Sada od 14. svibnja 1945. moraju odmah izvjestiti „sve gradske i sreske odbore, a preko ovih mesne“, bilo bi svakako zanimljivo pronaći tragove „povijesnog“ dokumenta i u drugim mjestima u Vojvodini, u kojima su od tog datuma „na svijet došli“ „novostvoreni“ Hrvati kao npr.: Apatin, Bač, Bačka Palanka, Bačka Topola, Bački Breg, Bački Monoštor, Bajmok, Banatska Topola, Bečej, Bela Crkva, Bezdan, Bikovo, Bođani, Boka, Borča, Crvenka, Češko Selo,

Doroslovo, Đurđin, Čantavir, Čonoplja, Futog, Gaj, Glogonj, Hajdukovo, Horgoš, Ivanovo, Jasenovo, Kanjiža, Kikinda, Kruščica, Kula, Lok, Mala Bosna, Mol, Novi Sad, Odžaci, Opovo, Pačir Palić, Pančevo, Perlez, Plavna, Radojevo, Senta, Sivac, Sombor, Sonta, Srbobran, Stanišić, Stara Moravica, Starčevo, Svetozar Miletić, Tavankut, Titel, Vajska, Vrbas, Vršac, Šupljak, Zrenjanin, Žednik i još brojna druga.

Treće, u naredbi (koje su se u to doba bez pogovora morale izvršavati jer su usuprotnom „padale glave“ u doslovnom i prenesenom smislu) jasno piše da se mora „o učinjenom izvestiti“, pa bi sigurno za svremenu povijesnu znanost bilo od velike vrijednosti pronaći u svim spomenutim mjestima izvješća što je učinjeno od onih koji su morali naredbu sprovesti.

Četvrto, povijesna znanost, pored toga što je temeljena na egzaktnim činjenicama, uvažava i svjedočenja preživjelih, sudionika, svjedoka tj. usmeno naslijeđe o nekim zbivanjima, posebice ako je riječ o novijim. Dakle, ako su Bunjevci i Šokci postali Hrvatima 14. svibnja 1945. pa ih je zbog toga samo tri godine kasnije na popisu iz g. 1948. bilo 132.232, današnji bi barem stariji naraštaji morali barem po pričanju nešto znati kada, gdje i kako su to Bunjevci i Šokci pozvani kako bi bili „uvedeni“ u Hrvate.

Peto, ako su im tada po naredbi uništene stare „legitimacije i isprave“ i izdane nove, teško je povjerovati da baš ni jedna od tih novih nije sačuvana jer je riječ o njihovom prilično impozantnome broju.

Kada su Šokci „postali“ Hrvati?

Šesto, „Historijski“ se dokument treba promatrati u povijesnom kontekstu poslijeratnog međurepubličkog razgraničenja između Srbije i Hrvatske, o čemu su se tada vodile žestoke polemike između srpske i hrvatske strane. Nije bila sporna samo Bačka nego i Baranja i Srijem, što je trebala riješiti tzv. „Đilasova komisija“, sastavljena od pet članova (uz Milovana Đilasa članovi su bili: Vicko Krstulović, ministar unutrašnjih poslova Narodne vlade Hrvatske, Milentije Popović, ministar unutrašnjih poslova Narodne vlade Srbije, Jovan Veselinov – Žarko, sekretar JNOF-a Vojvodine i Jerko Zlatarić, potpredsjednik Okružnog NOO-a u Somboru).

Dakle, po ondašnjem strogo hijerarhijski uređenom principu „narodno oslobodilačkih vlasti“ bilo je isključeno bilo kakvo „soliranje“, pa je sigurno da „načelnik odeljenja za unutrašnje poslove Glavnog narodno oslobodilačkog odbora Vojvodine“ nije „na svoju ruku“ mogao „stvarati“ Hrvate od Bunjevaca i Šokaca. Zato je potrebno, prvo: (opet) pronaći partijski dokument, jer je sve važne odluke donosila Komunistička partija u svim ustanovama vlasti, u kojem je odluka donesena i prenjeta GNOOV-u, i, drugo: istu na-

redbu pronaći u „spornim srezovima“ i mjestima u kojima žive Šokci, koji su, tobože, također trebali biti upisani kao Hrvati (to je jedan od razloga zašto subotički „Vukovi Bunjevci“ izbjegavaju Šokce): Bapska, Baranjsko Petrovo Selo, Batina, Beli Manastir, Beočin, Beška, Bilje, Branjina, Branjin Vrh, Brestovac, Čeminac, Čerević, Darda, Draž, Duboševica, Erdelvik, Gajić, Gibarac, Golubinci, Grabovac, Hrtkovci, Ilača, Ilok, Indija, Irig, Karanac, Kneževi Vinogradi, Kopačevo, Kozarac, Kukujevci, Lačarak, Lovas, Lug, Maradik, Morović, Mohovo, Nikinci, Novi Banovci, Novi Slankamen, Opatovac, Petlovac, Petrovaradin, Podolje, Podravlje, Podunavlje, Popovac, Putinci, Ruma, Sot, Sotin, Srijemska Kamenica, Srijemska Mitrovica, Srijemski Karlovci, Surčin, Suza, Šarengrad, Šid, Švajcarnica, Tikveš, Topolje, Torjanci, Tovarnik, Vardarac, Zemun, Zmajevac i dr.

Uzaludni ćirilčni potpis u razgraničenju

Sedmo, teško je povjerovati da je potpisnik spornog dokumenta, načelnik Marinković, (koji se, očito, kao Srbin s punim pravom potpisuje ćirilicom), stao na hrvatsku „stranu“ u tadašnjim raspravama o razgraničenju, jačajući njezin etnički argument, nasuprot zemljopisno-ekonomskom argumentu srpske strane. Na načelnikovu žalost (!), Đilasova se komisija u razgraničenju ipak odlučila za drugi princip: „Iako je srez Subotica u apsolutnoj većini naseljen kompaktnim hrvatskim stanovništvom, komisija nije mogla doći do zaključka da bi severno od grada Sombora mogao da se uspostavi jedan pojas koji bi zajedno sa gradom Suboticom pripadao Hrvatskoj. Taj pojas bi bio jedna neprirodna tvorevina, koja, iako bi imala ogromnu većinu Hrvata, ne bi bila celovito povezana, a Suboticu, kao krupni privredni i kulturni centar, pretvorila bi u periferijski grad, čije komunikacije i **čitav privredni život struje na jug**, a ne na zapad“. Stoga je i zaključak komisije bio kratak i jasan: „Uključenje svih pomenu-tih srezova u Hrvatsku ne dolazi u obzir...“.

Takvo je mišljenje Đilasove komisije, kao što je poznato, uvaženo na trećem zasjedanju AVNOJ-a u Beogradu 10. kolovoza 1945. (dakle, nakon „istorijskog“ dokumenta o „stvaranju“ Hrvata od Bunjevaca i Šokaca), kada je prihvaćeno priključenje Vojvodine federalnoj Srbiji.

„Serijska proizvodnja Hrvata“ u Hrvatskoj i Mađarskoj?

O tome je Đilas puno godina kasnije u intervjuu zagrebačkom *Vjesniku* od 24. veljače 1991. doslovce izjavio: „S Bunjevcima koji su Hrvati, iako ih u Srbiji danas neki pošto-poto podvode pod Srbe, stvar je bilo prilično komplicirana. Ako bi ih smjestili u Hrvatsku, zagrabili bismo ve-

liki dio, da tako kažem srpskog tkiva sve do Sombora. Da ne pravimo probleme odlučili smo da granica ide Dunavom“.

Budući da je načelnik Marinković „serijskom proizvodnjom Hrvata“ činio sve ono što je bilo u suprotnosti s partijsko-političkim stavovima, jer je još u travnju 1945. KPJ za Vojvodinu i Glavni na rodno oslobodilački odbor Vojvodine (!) odlučio da Vojvodina ipak bude autonomna pokrajina u federalnoj Srbiji.

Osmo, ako su prema „istorijskome“ dokumentu „svi Bunjevci postali Hrvati“, trebalo bi po toj logici pronaći (opet) nekakav dokument koji dokazuje taj proces i u zapadnoj Hercegovini, kontinentalnoj Dalmaciji, Lici i Gorskoj Kotaru, kao i u današnjoj Bačkoj županiji u Mađarskoj, tj. u mjestima: Aljmaš (Bácsalmás), Bačin (Bátya), Baja, Baškut (Vaskút), Bikić (Bácsbokod), Brinje, Bilaj, Cesarica, Čavolj (Csávoly), Čikerija (Csikéra), Drinak, Dušnok (Dusnok), Gara, Kačmar (Katy-már), Kaloča (Kalocsa), Karlobag, Kečkemet (Kecskemét), Krasno Polje, Krivi put, Krmpote, Ledenice, Lič, Lokve, Lovinac, Mrkopalj, Lukovo Šugarje, Novi Vinodolski, Pazarište, Ruševo, Seline, Senj, Senjska Draga, Sveti Rok, Šator, Veljun, Vukelić Draga, Zagon, Žitnik i dr.

Jednako bi se tako moglo nabrojiti stotinjak mjesta u današnjoj Slavoniji u kojima su svi Šokci Hrvati, a kojima, zanimljivo, nije bila potrebna nikakva papirologija.

Otkuda bunjevački Hrvati prije 14. svibnja 1945?

Deveto, „Vukovi Bunjevci“ bi se morali potruditi i objasniti otkuda svijest kod Bunjevaca i Šokaca o pripadnosti hrvatskome narodu, prije nego su jednim potpisom „postali“ Hrvati? Nemoguće je nabrojiti brojne primjere, pa ih je opet dobro spomenuti samo nekoliko.

Tako je npr. glasoviti bunjevački svećenik, književnik, pjesnik i publicist Ante (Miroљub) Evetović imao, izgleda, veliku sreću što je svoju knjigu pjesama: „Sretni i nujni časi“, objavio u vlastitoj nakladi na hrvatskome književnom jeziku puno prije potpisa načelnika Marinkovića tj. g. 1908.!

Čini se da ni bunjevački velikan Blaško Rajić nije znao 10. studenog 1939. da će njegov rod običnim dekretom „postati narod“ jer je već tada izjavio: „Izrekli smo nebrojeno puta jasno i glasno i to su svi morali čuti, da smo mi Bunjevci članovi hrvatskog naroda... što smo od iskona bili...“.

A subotički su Mađari, izgleda, „uravnili“ gotovo stotinu godina prije „nastanka“ hrvatskog naroda u njihovom gradu, jer su još davne 1860. organizirali u nedjelju 13. svibnja humanitarnu akciju u tek novosagrađenom kazalištu („a helybeli színházban“) za „potrebitu hrvatsku braću“ (szükölködő horvát testvéreink).

Jednako tako nije baš posve jasno kako to da su prije „pojave“ Hrvata u Bačkoj 14. svibnja 1945. na izborima u Subotici 28. studenog 1920. Bunjevci glasali za političku stranku s hrvatskim predznakom – Hrvatsku pučku stranku, koja je zahvaljujući njima dobila najviše glasova? Isto je pitanje aktualno i za izbore 11. prosinca 1938. kada je u Subotici Hrvatska seljačka stranka bila druga po glasovima. O tom je „fenomenu“ dr. Slavko Kuzmanović u poglavlju: „Veza sa Suboticom je uspostavljena“ u knjizi: „Sećanja učesnika radničkog pokreta i NOR-a Subotice 1920.-1944.“ na str. 563. zapisao: „Gornji izborni rezultati pokazuju da Hrvatska stranka – bilo da je to Hrvatska pučka ili Hrvatska seljačka stranka – dobija skoro sve bunjevačke glasove!“ Tome se mogu pridodati i brojni utemeljeni hrvatski domovi širom Bačke, organizacija hrvatskih manifestacija i obljetnica, tiskanje knjiga, osnivanje kulturnih i znanstvenih udruga s hrvatskim predznakom kao što su: Hrvatsko prosvjetno društvo Neven, Hrvatsko pjevačko društvo Neven, Hrvatski katolički orao, Hrvatska katolička orlica, Udruženje hrvatskih sveučilištaraca Antunović, Hrvatsko seljačko prosvjetno društvo – Seljačka sloga, Hrvatski prosvjetni dom, Hrvatska kulturna zajednica itd., itd.

„Opet su vam pokušali osporiti hrvatstvo“!

I glasoviti bunjevački sakupljač narodnog blaga i urednik *Subotičke danice* Ive Prčić kao da se po „Vukovim Bunjevcima“ „zaletio“ kada je još 11. studenog 1939. govoreći o Jugoslaviji izjavio: „Tko neće da prizna hrvatstvo Bunjevaca taj je neprijatelj integriteta države“!

Malo kasnije po njima je o hrvatstvu Bunjevaca „pobrkao lončice“ i general NOV-a Ivan Rukavina koji je 29. ili 30. prosinca 1944. posjetio Tavankut i tamo izjavio: „Za vrime prošle Jugoslavije opet su vam pokušali osporiti hrvatstvo, a sad kad je stvorena demokratska i federativna Jugoslavija, ja vam kažem, da nema više bojazni, bez obzira kojoj će federativnoj zajednici pripadati Vojvodina, da će tko više osporavati vaša prava ili hrvatstvo“.

Mogu se predočiti i riječi jednog od čelnih ljudi vojvođanskog partijskog rukovodstva, Srbina Jovana Veselinova – Žarka, koji je u travnju 1945. godine zapisao: „Pored Srba, od slovenskih naroda koji žive u Vojvodini (Srem, Banat i Bačka) najbrojniji su Hrvati“.

Primamljivi Judini srebrnjaci

Deseto, prilično je kompleksan i nimalo jednostavan odgovor na pitanje o razlozima samoizdvajanja bilo koje subetničke skupine iz etničke cjeline, negiranja bilo kakve međusobne povezanosti i, pučki pojednostavljeno rečeno, zamjena uloga između stabla i grane. Izgleda kako je to moguće samo u „bunjevačkom pitanju“ (kod šokačkog je on već prilično depasiran) jer teško da bi se zdravorazumski i razložno utemeljeno moglo opravdati izdvajanje npr. Napolitanaca iz talijanskoga naroda, Šumadinaca iz srpskoga, Bavaraca iz njemačkoga, Čangoša iz mađarskog i sl. Takva bi nastojanja bez političkog uplitanja ili pritiska u startu već izazvala samo podsmjeh, jer bi sve sličilo na dobro režiranu komediju. Kolikogod se treba poštivati svačije demokratsko pravo o osjećaju (ne)pripadnosti određenom narodu (tako i „Vukovi Bunjevci“ imaju pravo nebiti, dakako – Hrvati), i kolikogod treba paziti da se nečija privatnost ne „prosipa“ u javnost, kod zagovornika nehrvatstva Bunjevaca i Šokaca može se, vodeći računa o svemu spomenutom, uopćeno ipak reći kako je riječ o nekim moralno prilično upitnim osobama. Naime, kakve su to moralne bunjevačke vertikale, koje se žele staviti na čelo bunjevačkog i šokačkog roda, i koje se tako grčevito bore protiv svega hrvatskog u vlastitim redovima, kada su svojedobno bili članovi Matice hrvatske? Isto su tako kao pripadnici hrvatskoga naroda (što su dokazali valjanim službenim dokumentom) na temelju članka 16. Zakona o hrvatskom državljanstvu, koji kaže: „Pripadnik hrvatskog naroda koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, može steći hrvatsko državljanstvo...!“ bili primjeni u hrvatsko državljanstvo i pribavili hrvatske putovnice? Ako „Vukovi Bunjevci“ budu tvrdili kako je to najobičnija kleveta i laž, onda će se morati odustati od zaštite privatnosti.

Jednako je tako poznato da su spomenuti pojedinci temeljem pripadnosti hrvatskome narodu obavljali visoke i dobro plaćene dužnosti, pa je teško ne sjetiti se biblijske slike o blještavim i primamljivim Judinim srebrnjacima. On je zbog njih prije 2.000 godina izdao Isusa, pa nije čudnovati da će se zbog njih neki izjasniti ako to ustreba i „Azerbejdžancima“, „Tibetancima“ ili „Aboridžinima“!

Nakon svega čini se da je na djelu ipak komedija o najobičnijem falsifikatu Glavnog odbora narodno oslobodilačkog odbora Vojvodine od 14. svibnja 1945. u deset slika!

Svećenici bi trebali biti eksperti za duhovnost

Razgovarao: mr. Mirko Štefković

Mirko Nikolić SJ (1954.) rodnom je iz Borovice (BiH). U Zagrebu kod isusovaca u sjemeništu je završio gimnaziju, te 1972. stupio u novicijat. Nakon redovite isusovačke formacije, za svećenika je zaređen 1981. Potom je bio u Parizu, gdje je djelovao u Hrvatskoj katoličkoj misiji te završio poslijediplomski studij iz biblijske teologije. Potom je u Zagrebu bio odgojitelj na isusovačkoj bogosloviji, te duhovnik sjemeništaraca na Šalati, magistar novaka u Splitu, ravnatelj isusovačke gimnazije u Osijeku, boravio je potom u Domu duhovnih vježbi u Opatiji, gdje je davao duhovne vježbe, a istodobno je bio duhovni asistent svećenika Riječke nadbiskupije. Posljednje dvije godine urednik je *Glasnika Srca Isusova i Marijina*. Uz to se bavi pisanjem i davanjem duhovnih vježba. P. Nikolić je objavio sljedeće knjige: *Moliti - ali kako?*, *Radost susreta*, *Milost susreta*, *Ljepota susreta*, *Snaga susreta*, *Ljepota Božje Riječi* i *Nedjeljni susreti - A*.

Zv.: Bili ste odgojitelj našim bogoslovima u Zagrebu, a i neki od Vaših kolega sa studija su iz Subotičke biskupije. Što Vas to još veže sa Suboticom?

□ Moj prvi dolazak u Bačku bio je kad sam došao u Bajmok, još kao sjemeništarac. Moja sestra je časna sestra, pripada redu Kćeri Božje ljubavi. One su tada radile pri župi u Bajmoku, pa sam dva puta za vrijeme školovanja kao gimnazijalac i sjemeništarac, za vrijeme uskrasnih blagdana dolazio u Bajmok. To su bili moji prvi kontakti s ovdšnjim Hrvatima. Tom zgodom smo pohodili i Suboticu. Međutim, pravi moji dolasci u Suboticu najprije su vezani s vlč. Belom Stantićem, koji me u dva navrata zvao, pa sam mladima imao duhovne vježbe, duhovne obnove. Najprije sam se upoznao s bogoslovima koji su, dok sam i ja bio bogoslov, bili na Jordanovcu. To su vlč. Anišić i ta prva generacija. Kasnije sam bio odgojitelj, tako da sam mnoge upoznao. Kad je vlč. Anišić bio odgojitelj u sjemeništu ovdje u Subotici, pozvao me da imam duhovne vježbe sjemeništarcima. Tad sam proveo lijepa tri dana u Subotici. Također vlč. Josip Kujundžić, komu sam bio prefekt na Jordanovcu, pozvao me uoči njegove mlade mise, te sam imao trodnevnicu u Maloj Bosni. Tad sam spavao na salašu. To me se jako dojmilo. Bilo je zbilja prekrasno. Proveo sam divne

dane tom zgodom. Bio sam također na proslavi 25. obljetnice svećeništva vlč. Anišića. Tada sam davao duhovne vježbe sestrama koje su ovdje uz župu. Mislim da sam od isusovaca najčešće ja dolazio u Suboticu, s kojom me evo vežu vrlo lijepe zgode i uspomene.

Zv.: Često dajete duhovne vježbe i u tomu imate veliku praksu. Što znači davati duhovne vježbe?

□ Davao sam duhovne vježbe različitim staležima, od osmoškolaca do srednjoškolaca, od vjernika laika, redovnica, bogoslova, pa sve do svećenika. To su različiti profili i svakom se treba na neki način prilagoditi. Kad govorim o duhovnim vježbama, govorim uvijek iz perspektive sv. Ignacija, koji je tomu dao jedan posebni zamah. Zato su duhovne vježbe kod nas isusovaca jedan od važnih prioriteta na koji uvijek mislimo, one su uvijek tu u prvom planu. Duhovne vježbe su takve da se uvijek trebaju i mogu prilagoditi onome koji ih obavlja. Drugačije je svećenicima, drugačije redovnicima, redovnicama, napose mladima, svakome se mogu prilagoditi i u tome je ustvari njihova snaga i veličina.

Kao što postoje tjelesne vježbe, koje tijelo drže u formi i kondiciji, postoje tako i vježbe za duhovnu kondiciju. Ako stavljamo

naglasak na samo jednu dimenziju svoje osobnosti, na tijelo, a zanemarimo duh, onda nismo u istinskoj i pravoj ravnoteži.

Zv.: Pojam duhovnih vježba nije svakidašnji. Mogu li se one usporediti s fizičkim vježbanjem i kako razumjeti što one u sebi sadrže?

□ Kad je sv. Ignacije napisao knjižicu duhovnih vježba onda je napisao i uvodne napomene koje se više tiču onoga koji daje duhovne vježbe, ali i onoga koji ih obavlja. Tamo on baš u prvoj napomeni, kad govori što su to duhovne vježbe, uspoređuje: kao što postoje tjelesne vježbe, koje tijelo drže u formi i kondiciji, postoje tako i vježbe za duhovnu kondiciju. Na kraju krajeva, bilo koja molitva je određena vježba. Kao što mi kad hodamo činimo određeni napor i vježbu, onda napose ako je to pojačano određenim treningom, onda čovjek postiže određenu kondiciju, tako je i u duhovnom životu. Sv. Ignacije baš to uspoređuje. Potrebno je vježbati svoj duhovni život, da on bude u formi. Ako stavljamo naglasak na samo jednu dimenziju svoje osobnosti, na tijelo, a zanemarimo duh, onda nismo u istinskoj i pravoj ravnoteži. Zato duhovne vježbe nastoje uskladiti taj katkad nedostatak naše duhovne izgradnje i rada na sebi.

Zv.: Više puta ste spomenuli sv. Ignacija. Meditacija je, recimo tako, njegov način molitve. Znače li duhovne vježbe možda i drukčiji način molitve?

□ Apsolutno. Sv. Ignacije nije uveo ništa novo što već nije postojalo. On je duhovnim vježbama dao jednu strukturu i ta njihova nutarnja struktura ima jaku snagu u sebi. Zato je potrebno duhovne vježbe obavljati pod vodstvom. Čovjek ih može obaviti i sam, ali ovdje uvijek govorimo o duhovnim vježbama kako ih je sv. Ignacije zamislio. To su duhovne vježbe nadasve one od 30 dana. On ih je napisao kao pomoć čovjeku koji se nalazi na raskrižju životnog izbora. Prema njegovu mišljenju, čovjek treba odabrati ili duhovni stalež ili obiteljski život. Kad se čovjek nađe u tom rascjepu, ne zna što bi odabrao, kamo ga to Bog zove, zato je Ignacije napisao

duhovne vježbe. Takva im je struktura, da pomogne osobi da učini dobar izbor. Vodi li me Bog da osnujem obitelj ili me zove da uđem u duhovni stalež. Kad sam napravio taj važan izbor, koji je više nepromjenjiv, onda u vlastitom staležu duhovne vježbe zato služe da trajno poboljšavam taj svoj izbor. Zato ih zovemo da su određeni servis, remont. Čovjek se u tom svom temeljnom izboru još bolje i snažnije učvršćuje. Struktura duhovnih vježba nije puštena improvizaciji. Premda unutar toga postoji velika sloboda, jer sveti ih je Ignacije zamislio kao osobno vođene duhovne vježbe. Svaka osoba ima neki svoj ritam, kojem se one onda prilagođuju.

Zv.: Čini li vam se da je taj vid pastoralna nešto što obilježava sadašnjost, pa možda i budućnost Crkve, gdje se osoba prati pojedinačno i osobno?

□ Danas je općenito naglasak na duhovnom vodstvu. Ljudi traže. Svećenici bi trebali biti eksperti za duhovnost. To im je ono temeljno i glavno. Trebali bi ljudima pomagati da nađu svoje mjesto pred Bogom. Duhovne vježbe su tu. Duhovne vježbe može davati svatko tko se nauči, tko prođe određenu praksu i školu davanja duhovnih vježba. Još kod nas u ovim našim podnebljima nema ekipa koja daje duhovne vježbe. Ja sam znao biti predstavnik naše provincije iz Hrvatske na kongresima duhovnih vježba. U puno zemalja ima ekipa, gdje su i laici i isusovci zajedno povezani, i zajedno daju duhovne vježbe, što je i lakše, a ujedno tomu daje i jednu veću kvalitetu.

Zv.: Prijedimo s duhovnih vježba na Glasnik Srca Isusova i Marijina, čiji ste Vi urednik. Recite nam nešto o profilu Glasnika i što on to nudi svojstvoga?

□ Prije nepune dvije godine sam preuzeo uredništvo *Glasnika Srca Isusova i Marijina*, koji zbilja ima dugu tradiciju. Kad sam preuzeo list, to je bilo stoto godišta njegova izlaza. Sljedeća godina će biti sto dvadeseta kako je Glasnik osnovan. On je bio nasilno zatvoren 1945., a tek 1966. je iznova počeo izlaziti. Što je njegova glavna zadaća? Glavna je zadaća ustvari promicati apostolat molitve i pobožnost Srcu Isusovu. Apostolat molitve je jedan, možemo nazvati, molitveni pokret. Naime, u Francuskoj su u određeno vrijeme u jednoj bogosloviji mladi isusovci bili puni želje ići u misije. U svojoj tradiciji isusovci imaju snažni naglasak misionarskog rada. Činilo im se da je formacija preduga, da gube vrijeme. Onda je njihov

duhovnik naišao na jednu zgodnu misao, pa je rekao: Vi možete biti već sada misionari. Studirajući, prikazujući svoje molitve i svoj rad za misije, vi ste praktički misionari, ali morate se dobro pripremiti, dobro školu završiti, da bi mogli biti dobri misionari. S tom idejom je izišao pred bogoslove na blagdan sv. Franje Ksaverskog, koji je zaštitnik misija i nakon svetog Pavla najveći misionar, i onda su oni to prihvatili. On je tad to predložio na jednu širu razinu, pa i samom svetom ocu, da se nađu nakane za svaki mjesec, koje bi molili oni koji ne mogu ići u misije. Tako su se iskristalizirala dva područja: jedna opća nakana za Crkvu uopće i jedna misijska nakana. Tako svake godine imamo te dvije nakane koje sveti otac odabere za svaki mjesec da se na razini cijele Crkve moli. A onda je u zadnje vrijeme također predloženo da pojedine biskupske konferencije mogu za svoju zemlju dodati još jednu nakanu. Tako naši biskupi dodaju uvijek jednu nakanu. Mi tiskamo poseban listić na komu su sve te nakane prikazane, tako da ih se ima uvijek pri ruci, a svaki mjesec Glasnik te mjesečne nakane prikazuje uz kratki komentar, da ljudi znaju za što moliti, na što nas sveti otac poziva da molimo u određenom mjesecu.

Zv.: Glasnik ima veliku tradiciju. Koliko je on još uvijek prihvaćen i tražen među vjernicima u Hrvatskoj pa i šire?

□ Glasnik ima dugu tradiciju i jedan svoj prepoznatljiv stil i svoju čitateljsku

publiku. Još uvijek ide iako je danas jako velika poplava tiska. Gotovo svaka župa ima svoj bilten, ima puno drugog tiska. Ali na kraju krajeva, tu je i internet, na kojemu ljudi mogu puno toga naći. Još uvijek knjiga, odnosno papir ima jednu svoju vrijednost, i kad čovjek uzme u ruke ono što čita drugačije je nego kad klika i traži po internetu. To je jedan bliži kontakt. Kako će se nove generacije koje stasaju odnositi prema knjizi to ćemo vidjeti, ali još uvijek Glasnik ima svoju publiku, koja traži i koja čita. To vidim po odjeku, pismima, zahvalama, molitvama. Mi smo evo počeli, budući da je u Zagrebu svetište Srca Isusova, na svaki prvi petak, kad nam dolazi jako puno ljudi, bilo da se ispovjedi, bilo da dođu na mise kojih ima pet-šest, propagirati Glasnik. Večernja misa je središnja i crkva bude puna. Ta večernja misa služi se na nakanu svih čitatelja i na nakanu svih koji su na bilo koji način povezani uz Glasnik, bilo da oni pošalju svoje osobne nakane, ili telefoniraju, ili e-mailom, tako da smo evo i na taj način povezani s onima koji čitaju Glasnik i koji ga vole.

Zv.: Na koji još način njeđujete odnose s čitateljima?

□ Pokušavam ići na župe, koje primaju Glasnik. Ima župa koje primaju do stotinu primjeraka. Odem jednostavno malo s ljudima popričati, zahvaliti im, susresti ih. Ipak, njima je drago kad imaju izravni kontakt s onim koji ima brigu za Glasnik. Pokušavam također ići i na one župe koje ne primaju Glasnik, doći, ponuditi. Glasnik širi jednu

Intervju

pobožnost koja je dosta važna i koja je ustvari u središtu Crkve, a to je pobožnost Srcu Isusovu. To je pobožnost koja počinje već na Kalvariji, gdje je Srce Isusovo probodeno. Uvijek je ta pobožnost bila prisutna u Crkvi. U pojedinim razdobljima dobivala je jedan svoj zamah, kao što je bilo u 16. stoljeću sa sv. Margaretom Marijom Alacoque. Pa i ovo kasnije, recimo s Milosrdnim Isusom. Ljudi su osjetljivi na govor o srcu, na govor o Božjoj ljubavi. Prvi petci su nešto što je vrlo prisutno u našem narodu, što ljudi obavljaju i čiju vrijednost prepoznaju. Vrlo me iznenadilo – evo ovdje sam sad imao duhovne vježbe jednoj skupini mladih – čuo sam da u Subotici napose mladi obavljaju prve petke. To mi je bila vrlo draga spoznaja. U jednom Glasniku ću prikazati tu jako lijepu ideju, oni su naime počeli tiskati „bookmarkere“ na kojima su ispisana obećanja Srca Isusova. Upravo sam ove godine počeo komentirati ta obećanja, da budu ljudima malo bliža, malo ih posuvremeniti, pojasniti ih u duhu današnjeg mentaliteta. A vidim da su ovi mladi već ušli u to, tako da mi je bilo osobno vrlo drago. Ni oni nisu imali puno saznanja o Glasniku. Na završetku današnje emisije na Radio Mariji, jedan je mladić posvjedočio da mu je drago što je doznao o Glasniku koji širi pobožnost u koju su oni ušli.

Zv.: Pobožnost Srcu Isusovu je vrlo stara, više puta obnavljana, prakticira se evo i u našim krajevima. U Crkvi danas ima raznih ponuda što se duhovnosti tiče. Kako vidite mogućnost da te pobožnosti, koje imaju veliku tra-

diciju, dobiju novo lice kako bi ih današnji ljudi mogli prihvatiti i živjeti?

□ Puno ovisi o župniku, koji je uvijek duša župe, kako on ljudima predloži određenu pobožnost, kako ih pokušava oduševiti za to. Pobožnost Srcu Isusovu imala je u 19. stoljeću jedan snažni zamah, kad je cijeli svijet bio posvećen Srcu Isusovu, građene su bazilike u čast Srcu Isusovu, posvećivane institucije. Imam dojam da je 20. stoljeće došlo u stadij kad nema tog žara i zamaha, jedan relativizam, ono što današnji Papa jako ističe i na što nas upozorava. Moramo raditi na tome i uvijek naći načina kako to ljudima predstaviti, kao što Božju riječ uvijek moramo govoriti u duhu vremena. Božja riječ trajno ostaje, a na nama je kako ćemo je čovjeku približiti. Kao što i pojedine karizme u Crkvi uvijek moraju u određenom vremenskom razdoblju naći svoj način izražaja i prakticiranja, tako je i s pobožnostima.

Sve pobožnosti treba prevesti u govor današnjeg čovjeka i ponuditi mu. To je zadatak nadasve nas svećenika kako to izreći suvremenom čovjeku, da on razumije, da mu ne bude arhaično, da mu ne bude nešto što ne može prihvatiti, ali to je veliko umijeće.

Zv.: Vjerujem da se nalazimo u svojevrsnoj krizi molitve. Vjernici lako odustaju od starih formi, a nove kratko

drže. Vidite li u obnovi starih i drevnih tradicija pobožnosti i molitve mogućnost da se ignacijanski način molitve, mislim na meditaciju, na razmatranje, više popularizira među vjernicima?

□ Sigurno da sve ono što je negdje u Crkvi u jednom trenutku izraslo, ono je izraslo zbog određene potrebe. Ne čudi možda da pojedine redovničke zajednice i pobožnosti možda dolaze u određenu krizu upravo zbog toga što nisu uspjele u tom trenutku naći pravi izričaj čovjeku koji je uvijek gladan duhovnoga. Današnji čovjek traži. Htio on to ili ne htio priznati, on je ipak u sebi duboko religiozno biće. Neki to namjerno neće priznati, pa onda jedan ističe da je agnostik, drugi da je ateist, ali u dubini ipak on se susreće s onim što ga nadilazi i osjeća da ipak negdje nešto postoji, samo je pitanje kako se on prema tomu postavlja. Znači, sve te pobožnosti treba prevesti u govor današnjeg čovjeka i ponuditi mu. To je zadatak nadasve nas svećenika kako to izreći suvremenom čovjeku, da on razumije, da mu ne bude arhaično, da mu ne bude nešto što ne može prihvatiti, ali to je veliko umijeće.

Zv.: Ovih dana ste došli u Suboticu biti s mladima, prevesti im na njihov jezik jednu vrstu duhovnosti, preko duhovne obnove. Kako ste doživjeli i kako vidite Crkvu u našim krajevima?

□ Ono što bi mene interesiralo još više je da budem malo na župama. Tu čovjek ima bolji kontakt s vjernicima. Trebalo bi više vremena provesti da se doista osjeti bilo Crkve i ljudi. Ali uvijek volim kazati što je točno, dijaspora na jedan svoj način živi neke stvari življe i snažnije nego što se to recimo u matici živi. Tako da se određene tradicije katkad u dijaspori daleko bolje sačuvaju i daleko bolje žive nego li u matičnoj zemlji, gdje neke stvari lako padaju i treba više truda da ih se sačuva. Tako je katkad i vjera kod nekih snažnija i jača tamo gdje se treba više dokazivati i braniti, i onda su ljudi u sebi vjerniji i iskreniji, koliko god se to naizgled i ne vidjelo. Želja mi je posjetiti vaše župe posvećene Srcu Isusovu, uspostaviti kontakt s njima. U kontaktu sam s određenim svećenicima, prilični broj ih poznajem, a s nekima sam dogovorio da dođem i provedem koji dan na tim župama, što bi mi bilo osobno jako drago. Onda bih još više upoznao Crkvu ovdje. No, i ovaj kratki pohod Subotici mi je vrlo drag. Sad je moja slika o vama ovdje cjelovitija. Uvijek mi je drago doći u Suboticu, nekako mi je ovaj grad posebno u srcu.

A kako ti nosiš svoj križ?!

Piše: *Andrija Anišić*

U finišu ovogodišnje Korizme i pred Uskrs godine Gospodnje 2011. želim u svojoj rubrici osvijetliti jednu tešku temu koja svakako spada na moral i moralni život svakoga kršćanina. Želim progovoriti o tom kako bi se kršćani trebali ponašati u susretu s raznim poteškoćama i životnim nevoljama.

Prva reakcija svakoga čovjeka pa i kršćanina kad se nađe u nevolji je negodovanje i odbijanje. Nikom nije drago kad doživi nešto neugodno ili teško, kad ga prate neuspjesi ili poteškoće koje mogu biti vezane uz nedostatak materijalnih dobara nužnih za život, za probleme koji ranjavaju našu psihu kao što su različita maltretiranja, progoni ili zlostavljanja, zatim tjelesne poteškoće vezane uz različite bolesti. Naše poteškoće mogu biti vezane i uz duhovno područje zbog dubokih rana koje nosimo na duši zbog nemoralnog, grješnog načina života koji onda uzrokuje grižnjom savjesti i mnogim drugim tegobama psihičke i tjelesne naravi.

Osim toga, svi smo svjedoci a često i dionici mnogih nevolja koje uzrokuju nepravedne društvene strukture zbog kojih netko ostane bez posla, netko mora gladovati, živjeti u područjima zahvaćenim nemirima i ratovima, a učestale su i prirodne katastrofe uzrokovane zemljotresima, poplavama, orkanskim ili tornado-olujama...

Kako se snaći u svim tim životnim poteškoćama, kako se postaviti, kako izdržati, kako ne izgubiti živce i ne zapasti u depresiju?

U takvim situacijama neki kukaju a često postavljaju i pitanje: „Što sam ja Bogu skrivio?“. Mons. Beretić više je puta citirao jednog majstora dekorativnog slikarstva koji je znao ponavljati: „Ne volim stenjaše!“ Nije volio one koji jadikuju i stalno kukaju. Umjesto toga, navodi mons. Beretić riječi sv. Tome Mora, potrebno je moliti: „Gospodine, daj mi dušu koja izbjegava dosadu, koja ne pozna mrmljanja, uzdisanja i jadikovki. Ne dopusti da se odveć brinem oko onoga što bi uvijek htjelo rasti, a zove se ja. Gospodine, daj mi smisla za humor. Daj mi milost da mogu razumjeti šalu, upoznati malo sreće u životu i s drugima je dijeliti“.

Još su gori oni koji u životnim poteškoćama pribjegavaju alkoholu ili drogi, misleći da će kad se opiju ili drogiraju zaboraviti svoje nevolje. No, uvi-

jek bude obratno, kad se istrijezne, još im je gore.

Drugi u životnim poteškoćama gataju sedative, a neki nažalost počine i samoubojstvo.

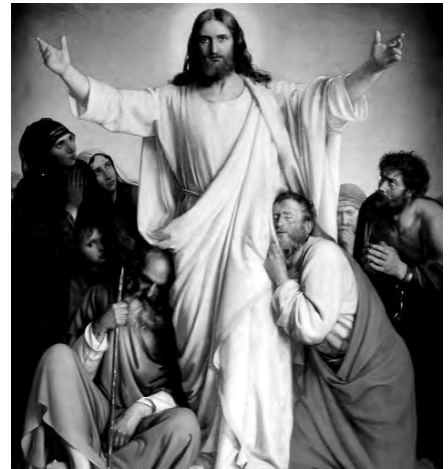
Pravim kršćanima moraju biti strana takva razmišljanja. Svaki pravi kršćanin zna da ne može biti kršćanin ako nije spreman nositi svoj križ. Isus je to postavio uvjetom da bismo ga mogli slijediti: „Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom“ (Mt 16,24).

U jednom razmišljanju kod Pete postaje Križnoga puta molitelj, promatrajući Šimuna Cirenca kojega su prisilili Isusu pomoći nositi križ, pita: „A kako ti nosiš svoj križ?“ Imamo li odgovor na to pitanje? Je li on takav da bi Isus s njim bio zadovoljan?

Isus nam je dao primjer kako treba nositi svoj križ i zato nas poziva da svoj životni križ koji se krije u različitim životnim poteškoćama nosimo strpljivo i s ljubavlju. Sv. Pavao, ističući svoj osobni primjer, ukazuje na neprocjenjivu vrijednost našega trpljenja jer je ono potrebno i samom Kristu i njegovu Tijelu – Crkvi: „Radujem se sada dok trpim za vas i u svom tijelu dopunjam što nedostaje mukama Kristovim za Tijelo njegovo, za Crkvu“ (Kol 1,24).

Dakle, kršćanin nikada ne bi smio kukati u poteškoćama, nikada ne bi smio zdvajati a još manje pasti u beznađe, u očaj. Svaku poteškoću trebao bi doživjeti kao milosni trenutak, milosni događaj kojim može dati svoj doprinos za Crkvu, za čovječanstvo. Kad kršćanin trpi s ljubavlju i strpljivo nosi svoj križ i kad to prikaže kao pokoru za svoje grijehe i kao zadovoljštinu za grijehe svijeta, onda je to nešto što je dragocjeno za njega i za mnoge. Tako je učinio Isus: zagrlio je svoj križ, nosio ga do kraja, poslušan Očevoj volji umro je na križu i tako je spasio svijet i otkupio čovjeka.

Zašto Bog dopušta patnju, bol, pa i smrt? Pravi odgovor na to je jednoznačan: Zato da nas iskuša, da nam dadne šansu pokazati koliko stvarno ljubimo Boga i kako doista slijedimo Krista. Naši životni križevi su dakle šansa da porastemo u svetosti, da učinimo korak bliže Bogu i korak bliže bratu čovjeku. Bog nam može dati križ i radi poniznosti, da se ne bismo uzoholili. O tom svjedoči sv. Pavao: „I da se zbog uzvišenosti objava ne bih uzoholio, dan mi je

trn u tijelu, anđeo Sotonin, da me udara da se ne uzoholim. Za to sam tripud molio Gospodina, da odstupi od mene. A on mi reče: „Dosta ti je moja milost jer snaga se u slabosti usavršuje“ (2 Kor 12,8-9). Nakon toga će otkriti snagu „slabosti“ i uskliknuti: „Najradije ću se dakle još više hvaliti svojim slabostima da se nastani u meni snaga Kristova. Zato uživam u slabostima, uvredama, poteškoćama, progonstvima, tjeskobama poradi Krista. Jer kad sam slab, onda sam jak“ (2 Kor 12,9a-2).

Sam Isus nas je na bezbroj načina uvjeravao da se ne trebamo bojati jer je on s nama. Kažu poznavatelji Svetoga pisma da se rečenica „Ne boj se“, „Ne bojte se“ ponavlja 366 puta. Mogli bismo ustvrditi za svaki dan u godini, računajući i onaj dan više u prijestupnoj godini.

On zna da smo često umorni i opterećeni, zabrinuti i tjeskobni i zato nas poziva: „Dođite k meni svi vi, izmoredni i opterećeni, i ja ću vas odmoriti“ i opet nas upućuje na svoj primjer i ohrabruje nas da se ne bojimo križa niti jarma njegovih zapovijedi: „Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene, jer sam krotka i ponizna srca, i naći ćete pokoj *dušama svojim* (usp. Mt 11, 28-29).

I mogao bih ovdje navesti bezbroj citata iz Svetoga pisma. No i ovo je dosta. Još samo Isusov uskrsni pozdrav: *Ne bojte se!* (usp. Mt 28,10) i *Mir vama!* (usp. Lk 24,36, Iv 20,19.21.26). Povjeruj Isusu! Potrudi se susresti ga u molitvi, na misi, u njegovoj riječi, u bratu čovjeku pa ćeš onda razumjeti zašto je Ivan napisao: *I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina* (Iv 20,20). Put do tog radosnog iskustva je Križni put, ali kraj je uvijek isti: Mir i radost!

Devetnica u čast sv. Josipu

U župnoj crkvi sv. Roka u Subotici i ove smo godine sudjelovali na devetnici u čast sv. Josipu. Misu je predslavio prefekt sjemeništa vlč. **Dragan Muharem** u zajedništvu sa sjemenišnim odgojiteljima i župnikom

mons. Andrijom Anišićem. Razmišljanja ovogodišnje devetnice upravljena su godini obitelji. Stoga je o važnosti odgoja duhovnih zvanja u obitelji svjedočio maturant **Emanuel Mates**. Nakon misnoga slavlja nastavili smo druženje u obnovljenim župnim prostorijama, gdje nas je župnik okrijepio ukusnom večerom. Zahvaljujemo župniku i svim vjernicima te župe što

nas podržavaju svojim molitvama i što su nas srdačno primili.

Otvorenje izložbe o Franzu Lisztu

U sklopu 200. godišnjice smrti velikog Franza Liszta, konzulat Republike Mađarske pripremio je malu izložbu kako bi obilježio ovaj jubilej važan za sav glazbeni svijet. Bili smo počašćeni jer je zamišljeno da ova izložba prođe kroz svaku školu, a naša gimnazija je bila izabrana kao prva u kojoj je ta izložba priređena. Prilikom otvorenja izložbe priredili smo kratak program u kojem su sudjelovali učenici gimnazije i zbor Schola cantorum. Nakon toga, ravnatelj **mons. Josip Mioč** pozdravio je sve nazočne naglasivši da je Liszt bio dio katoličkog klera jer je primio niže redove toga vremena, sve do subđakonata. Nakon ravnateljeva govora **mr. Pasko Csaba**, katedralni zborovođa, u kratkim je crtama iznio najznačajnije momente Lisztova života i djela, a onda je progovorio i mađarski konzul, zahvaljujući školi što je bila spremna prihvatiti ovu izložbu. Još nekoliko narednih dana izložba će biti dostupna za sve znatiželjnike i ljubitelje glazbe, te vas srdačno pozivamo da svratite i pogledate.

Čestitka Rektoruru za imendan

Uoči svetkovine svetoga Josipa okupili smo se u svečanoj dvorani naše gimnazije kako bismo uputili čestitku našem rektoruru **mons. Josipu Mioču** povodom njegova imendana. Bio je to radosni susret prožet iskrenim željama i pjesmom. Prigodne čestitke uputili su u ime svih učenika maturanti **Dalibor Boldiš** i **Edmond Égetó**. Najmlađi učenici su predali prigodni poklon a onda nam se obratio naš slavljenik i svima zahvalio za lijepi susret. Svečanom svetom misom na sam blagdan proslavili smo sv. Josipa i utekli se njegovu očinskom zagovoru.

Međunarodni susret ravnatelja klasičnih gimnazija

U Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom, od 1. do 3. travnja, održan je Međunarodni susret ravnatelja klasičnih gimnazija, koji je okupio predstavnike klasičnih gimnazija iz BiH, te susjednih Hrvatske i Srbije. Skupu su prisustvovali gosti iz Zagreba, Požege, Slavonskog Broda, Osijeka, Rijeke i Splita, te Visokog kao jedine klasične gimnazije u Bosni. Na susretu su bili i ravnatelj Biskupijske klasične gimnazije „Paulinum“ **mons. Josip Mioč** u pratnji prefekta vlč. **Dragana Muharema**.

Nazočne uzvanike dočekaao je i pozdravio **fra Zvonko Miličić**, ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije u Visokom. Budući da su nam slični programi i način rada, kao što je njezovanje grčke i rimske kulture, jezika i civilizacije i klasične izobrazbe, ovo je prilika da razmijenimo mišljenje.

Prvi dan susreta započeo je predavanjem **fra Mirka Jozića**, profesora na sarajevskoj Teologiji. Predavač je govorio o klasičnom odgoju nekada, te poteškoćama i izazovima s kojima se susreće u današnjem obrazovanju. Klasični odgoj utoliko je potreban danas jer ne samo da nastoji učeniku preneti informacije i znanje, već štoviše, nastoji ga formirati i osposobiti za kreposti.

Sudionici su se tijekom susreta upoznali s Franjevačkom provincijom Bosnom Srebrenom, koja je i osnivač Klasične gimnazije u Visokom. Posjetili su samostane u Kraljevoj Sutjesci, Kreševu i Fojnici, rizničare kulturnog blaga, Franjevačku teologiju u Nedžarićima, te lokalitet Mile u Arnautovićima, krunidbeno mjesto bosanskih kraljeva.

Upoznajmo naše katehete – Nataša Perčić

Vjeronauk je svjedočanstvo

O sebi iz osobnog kuta

Zovem se Nataša Perčić. Drago mi je da mogu na ovaj način svjedočiti o tome kako je neizmjerne ljubav Božja. Rođena sam u Subotici 1974. godine u obitelji Dragana i Tereze Glišić kao prvo dijete. Djetinjstvo mi je proteklo u emotivno vrlo teškom ozračju. Iako su me oba roditelja neizmjerljivo voljela, nisam imala sreću toliku da tu ljubav osjećaju i jedno prema drugom. Razišli su se a ja sam odrastala u naručju moje majke (bake) koja se trudila nadomjestiti nedostatak oca. Iako sretna i zadovoljna svime što mi se pružalo, u dubini duše žalila sam što moja obitelj nije cjelovita. Krštena sam još na rođenju ali bez življene vjere, jer su roditelji pripadnici različitih kršćanskih konfesija, u namjeri da izbjegnu sukobe između sebe, odlazak na misu ili liturgiju isključili iz mog života. Kao mala divila sam se svojoj prijateljici Miri iz osnovne škole koja je bila drugačija od svih prijatelja u razredu: nije se ružno izražavala, bila je neizmjerljivo mirna i vesela curica, radovala se odlasku na vjeronauk kod vlč. Anišića i radu s časnim sestrama, a duša mi je bila pomalo tužna jer ja nisam imala tu mogućnost. Bog uvijek nađe put do čovjeka, tako je našao i put do mene.

Životna kušnja

Nakon udaje rodila sam sina Matiju i kćerkicu Vanju. Još uvijek nisam shvaćala veličinu i važnost Boga u životu, a onda se dogodio za mene sudbonosni trenutak. Kćerka Vanja doživjela je veoma tešku povredu glave i šanse da preživi bile su minimalne. Još uvijek ne znam kako, ali u tom trenutku otvorila sam Bogu srce, obratili smo se župniku vlč. Željku Šipeku za pomoć, cijela zajednica je narednih desetak dana molila za Vanjin život. Krug molitve se širio, a Bog je bio milostiv i dao je snage Vanji da se bori. Ona je sad jedna divna djevojčica puna života i ljubavi prema Bogu. Od tada Bog je ušao u naš život, potpuno smo mu se otvorili i krenuli putem obraćenja. Ja sam upisala Teološko katehetski institut i sad sam na završnoj godini. Život je za mene dobio drugi smisao, moj život je poslanje, svjedočiti o Bogu, o njegovoj neizmjerljivoj ljubavi i veličini, o tome da nikada nije kasno otvoriti srce Bogu jer nas čeka i raduje se svakoj pronađenoj ovčici. S radošću smo prihvatili i treće dijete, malog Andriju.

Župne radionice

Bog mi je dao priliku raditi s djecom župne radionice u kojima kroz igru i pjesmu i razne kreativne aktivnosti prilagođene događanjima u crkvi, radimo na izgradnji zajedništva, ljubavi prema Bogu i ljudima. Tijekom vremena u radu su mi se pridružila još tri animatora: Nada Poljaković, Nataša Vojnić i Zoltan Vincer, što je pridonijelo da radost u slavljenju Boga bude još veća.

Vjeroučiteljica

Veoma sretno i ponosno odgovaram na pitanje o mom zvanju. Iako sam nastavnica u Medicinskoj školi već

devet godina, ono što me ispunjava je prilika koju mi je Bog darovao – da živim i radim kao vjeroučiteljica u Starom Žedniku. Biti vjeroučiteljica za mene je mnogo više od posla. Djeca su za mene blago koje nam Bog dariva na životnom putu, svaki vjeroučenik za mene je poseban i dragocjen i povjeren od Boga da mu pomognem da u svom životu nađe put do Boga.

Nastava vjeronauka potpuno je drugačija od ostalih satova u školi. Ona treba biti svjedočanstvo, njome treba oduševiti djecu za Boga i učiniti našu vjeru bliskom djeci.

Izvor snage inspiracije i ljubavi

Izvor snage inspiracije i ljubavi u mom radu su svakodnevni odlasci na svete mise i osobne molitve upućene Bogu kojima svoj dan prožimam. Vjeroučitelj bez molitve gubi se u svakodnevnim obvezama i problemima i njegovo svjedočanstvo polako blijedi.

Životni moto

Životni moto mi je: „Kad je Bog na prvom mjestu sve drugo je na pravom mjestu“, i trudim se nikada to ne zaboraviti, to prenijeti mojoj djeci i mojim vjeroučenicima koje volim i kojima se trudim približiti Boga, a ujedno od njih naučiti voljeti Boga tako nevino, otvoreno i iskreno.

Duhovnost kršćana laika (3)

Piše: mr. o. Mato Miloš, OGD

Laici, dionici svećeničke, proročke i kraljevske službe Isusa Krista

U prošlom broju smo spomenuli da su kršćanski vjernici laici *krštenjem združeni u jedno tijelo s Kristom, učinjeni Božjim Narodom i na svoj način postali dionici Kristove svećeničke, proročke i kraljevske službe* (LG, 31).

Pozivam sve kršćanske vjernike laike da si nabave, preko svojih župnika, koncilске dokumente i da čitaju, razmišljaju, te s plodnom i bogatom ljubavlju usvoje koncilski nauk o svome sudjelovanju u trostrukoj Kristovoj službi i na temelju vlastitog čitanja i razmišljanja rastu i učvršćuju se u svojoj laičkoj duhovnosti koja iz molitve i razmatranja prerasta u kontemplaciju i mistiku. Kontemplacija i mistika nisu povlastice samo svećenika, redovnika i redovnica. Veliki teolog Karl Rahner je rekao da kršćanstvo ima budućnosti ako bude mistika. I danas ima kršćanskih laika u svijetu za koje se govori: On je duhovan. On je mistik. On je karizmatična osoba. Ovdje se misli da ono što vjera znači, čovjek mora iskusiti iznutra. Čovjek duhovan, mistik, znači da je dirnut samom stvari vjere, da je dirnut iskustvom Božje blizine. On ima za Boga pripravan život. Dva su bitna elementa duhovnog života svakog kršćanina: **ljudski**, što znači živjeti kao čovjek, živjeti čineći dobro; te **mistični**, što znači, da je ucijepljen u Krista, prosvijetljen milošću i na neki način „nastanjen“ od Presvetog Trojstva. Nadalje, u kršćaninu Bog ima svoje boravište. U nutрини kršćanina koja nije prazna, nastanjena je onostrana Božja Prisutnost. Za kršćanina, onostrana Božja Prisutnost je čvrsta veza s Osobom Boga, Trojstvenog Boga. U odnosu s Bogom, s Presvetim Trojstvom, stvara se u duši kršća-

nina svojevrzni oblik predblaženoga života koji je neopisiv, koji se kao nezasluzeni Božji dar može iskusiti, koji učvršćuje kršćanina na temelju čvrste stijene Krista. Kršćanin treba biti budan i paziti da ga bujica svakidašnjeg života i briga ne obori u ponor zla i Zloga. Stoga je od velike važnosti za kršćanina biti povezan s Kristom i raditi oko vlastita kršćanskog savršenstva. Promotrimo taj divni poziv kršćanskog laika na dioništvo Kristova svećeničkog, proročkog i kraljevskog dostojanstva.

Svećenička služba

Isus Krist je prinio sama sebe na križu i neprestano se prinosi u euharistijskom slavlju na slavu Očevu za spas čovječanstva. Kršteni vjernici laici sjedinjeni su s Njime i njegovom žrtvom u prinosu samih sebe i svih svojih djela, „jer sva njihova djela, molitve i apostolski pothvati, bračni i obiteljski život, svagdanji rad, odmor duha i tijela, ako se vrše u Duhu, dapače i tegobe života, ako se strpljivo podnose, postaju duhovne žrtve ugodne Bogu po Isusu Kristu (usp. 1Pt 2,5) koje se u služenju Euharistije pobožno prinose Ocu s prinosom Gospodinova Tijela. Tako i laici, sveto radeći posvuda kao klanjaoci, posvećuju Bogu sam svijet“ (LG, 34). Vlastita oznaka kršćanina, kraljevskog svećenika, nalazi se u osjetljivosti, solidnome i odgovornome životu i prinosu samih sebe i svoga djelovanja u Euharistiji, najzvišenijem činu štovanja Boga.

Proročka služba

Dioništvo u proročkoj službi Krista osposobljava vjernike laike i obvezuje da u vjeri prigrlje Evanđelje i navješćuju ga riječju i djelom te ukazuju na štetnost prisutnosti Zloga i zla u svijetu. Sjedinjeni s Kristom ve-

likim prorokom i pomazani Duhom Svetim postavši svjedocima Krista uskrsloga, vjernici laici pozvani su suosjećati s Crkvom i činiti sve da u njihovom svagdanjem, obiteljskom i društvenom životu zasja snaga i novost Evanđelja. U svim protivštinama sadašnjeg vremena pozvani su da hrabro i strpljivo, kroz oblike svjetovnog života pokazuju svoju nadu i svoju slavu. Prorok nije onaj tko nešto proriče da će se u budućnosti dogoditi. Prorok je onaj tko, bez obzira u kojem i kakvom vremenu živi, čvrsto stoji u vjeri, nadi i ljubavi pred svagda prisutnim Bogom i obznajuje svijetu njegovu slavu, poput Ilije proroka i sv. Ivana Krstitelja.

Kraljevska služba

Svojom pripadnošću Kristu Gospodinu i Kralju svemira, vjernici laici sudjeluju u njegovoj kraljevskoj službi. Krist ih poziva na službu u Kraljevstvu Božjem i na njegovo širenje u povijesti svijeta. Vjernik laik, svoje kršćansko kraljevsko dostojanstvo proživljava duhovnom borbom, pobjeđujući najprije u samome sebi kraljevanje grijeha i darivanjem samoga sebe u ljubavi i pravdi, služeći Isusu koji je nazočan u svoj svojoj braći, osobito: *Što god ste učinili jednome od moje najmanje braće, meni ste učinili* (Mt 25,40). Sva stvorenja proizišla iz stvoriteljske Božje ruke, a grijehom potamnijela, od vjernika laika očekuju da im vrate njihovu izvornu vrijednost i ljepotu. Uređujući stvorenja prema istinskom čovjekovu dobru kroz svjetovne aktivnosti, vjernici laici sudjeluju u izvršavanju one moći kojom Uskrsnuli Isus k sebi privlači sve stvari i podlaže ih skupa sa samim sobom, Ocu da Bog bude sve u svemu. Ovo trostruko sudjelovanje u službi Krista svećenika, proroka i Kralja, zahtijeva jedinstvo u jednom Tijelu Kristovu, Crkvi.

(nastavlja se)

Piše: mr. Endre Horváth

Uskrsnuće

Uvod

Polemizirajući s korintskom zajednicom, u kojoj su mnogi dovodili u pitanje Kristovo tjelesno uskrsnuće kao i tjelesno uskrsnuće uopće, Pavao ovako veli: *Ako Krist nije uskrsnuo, uzaludna je vjera vaša, još ste u grijesima. Onda i oni koji usnuše u Kristu, propadoše. Ako se samo u ovom životu u Krista ufamo, najbjeđniji smo od svih ljudi* (1Kor 15,17-18). Suglasno s drugim novoza- vjetnim piscima, apostol Pavao u središte vjere stavlja Kristovo uskrsnuće, koje ujedno znači i uskrsnuće onih koji vjeruju u Krista. Ovakav nauk o uskrsnuću tijela posljednja je karika u velikom nizu, o kojem nam svjedoči Sveto pismo. Promotrimo ukratko razvoj vjere u uskrsnuće, kako bismo bolje razumjeli njezino značenje.

Na vratima podzemlja mjesto mi je dano...

Početak starozavjetnog doba židovska vjera u vječni život bila je ograničena tadašnjim srednjoistočnim poimanjem šeola. Po tom poimanju, nakon smrti čovjek silazi u podzemni svijet nazvan šeol, u kojem postoji poput sjene. Iako postoji, potpuno je odijeljen od života, ne osjeća ni radost ni tugu, odijeljen je od ljudske zajednice i nadasve od Boga izvora života. Kralj Ezekija ovako govori o zagrobnom životu: *Govorio sam: U podne dana svojih ja moram otići. Na vratima Podzemlja mjesto mi je dano... Vidjet više neću Gospodina na zemlji živih, vidjet više neću nikoga od stanovnika ovog svijeta* (Iz 38,10-11). Slično veli i Psalmist: *Duša mi je zasićena patnjama, moj se život bliži Podzemlju... Među mrtvima moj je ležaj, poput ubijenih što leže u grobu kojih se više ne spominješ, od kojih si ustegao ruku* (Ps 88,4-6). Starozavjetnom čovjeku dakle zagrobni život ne predstavlja nadu, nego odijeljenost od Boga, mjesto beznađa. Sjene koje borave u šeolu predstavljaju dijametralnu suprotnost onomu čemu se vjerni židov, na temelju Božjih obećanja, nada. Zbog toga je starozavjetni vjernik ovdje na zemlji očekivao Božji blagoslov, vezan za zemlju i narod, gdje može iskusiti puninu života, ukoliko ostaje vjeran Bož-

jem Savezu. Ovo poimanje nije smjelo voditi k pohlepi, jer bi ga ona odijelila od Izvora života, a svaki grijeh automatski približava k sjenama u šeolu.

Kasnije je ovo poimanje onostranosti radikalno izmijenjeno, iako se u njemu do kraja sačuvalo temeljno traženje pravog života.

Moju će dušu Bog ugrabiti Podzemlju iz pandža...

Židovsko iskustvo Božje blizine brzo je nadišlo općenito poimanje onostranosti drugih naroda. Prije svega, uvjerenje izabranog naroda da Božju svemoć ništa ne može ograničiti sve je jasnije. Čak iako mora proći kroz patnju, vjernika ni tada ništa ne može otrgnuti iz Božje ruke. Divno to formulira Psalmist: *Kamo da idem od duha tvogjega, i kamo da od tvog lica pobjegnem? Ako se na nebo popnem, ondje si, ako u Podzemlje legnem, i ondje si... Rekne mi: „Nek' me barem tmine zakriju i nek' me noć umjesto svjetla okruži!“ – ni tmina tebi neće biti tamna: noć sjaji kao dan i tama kao svjetlost* (Ps 139,7-12). O svijesti Božje svemoći progovara i Job: *Ja znadem dobro: moj Izbavitelj živi i posljednji će on nad zemljom ustati. A kad se probudim, k sebi će me dići: iz svoje ću puti tad vidjeti Boga* (Job 19,25-26).

Tada će oni koji su mnoge učili pravednosti, kao zvijezde blistati navijeke

Jobovo vjerovanje u biti sadrži sljedeći stupanj razvoja vjere u uskrsnuće: vjeru u uskrsnuće tijela. Ovaj pomak vjere u uskrsnuće se događa relativno kasno, tj. oko 160. godine prije Krista, za vrijeme Makabejskih ratova. To je doba jake helenizacije, kad Židovi zbog svoje vjere trpe progone. Iz ovog razdoblja potječe apokaliptična literatura, u kojoj se povijest predstavlja kao pozornica na kojoj se odvija borba između dobra i zla. Ta borba se ne događa samo u ljudskim dušama, nego i u cijelom svijetu. Usprkos privremenoj pobjedi zla, u posljednji dan Bog će učiniti da pobijedi dobro. U ovakvom ozračju nastaje Knjiga Danielova, koja traži odgovore na pitanje pretrpljenog mučeništva zbog vlastite vjere. *Tada će se probuditi mnogi koji snivaju u prahu zem-*

ljinu; jedni za vječni život, drugi za sramotu, za vječnu gadost. Umnici će blistati kao sjajni nebeski svod, i koji su mnoge učili pravednosti, kao zvijezde navijeke, u svu vječnost (Dn 12,2-3). U posljednji dan Bog će po pravdi učiniti dobrima i zlima, te će proslaviti one koji su dostojni: oni će sjajiti kao dan, kao zvijezde, tj. bit će proslavljeni u tijelu. Uskrsnuće ne znači iščeznuće iz propadljivog tjelesnog svijeta, nego naprotiv uzdignuće istog u božanski život. Iako će stvarnost proslavljenog tijela biti drukčija od ove sadašnje, time se ne gube prave vrijednosti sadašnjeg stanja, nego dobivaju svoje ispunjenje.

Ovo uvjerenje izražava Isusova tvrdnja: *Oni koji se nadaše dostojni onog svijeta i uskrsnuća od mrtvih... andelima su jednaki i sinovi su Božji jer su sinovi uskrsnuća* (Lk 20,35-36).

Ovo raspadljivo treba da se obuče u neraspadljivost

Svojim naukom Isus u biti ne dodaje ništa vjeri u uskrsnuće koja mu je prethodila, ali zato tim više dodaje svojim uskrsnućem. Isusovo tjelesno uskrsnuće potvrđuje da vječni život ne znači bijeg od tijela, nego proslava cijelog ljudskog bića: *Jer ovo raspadljivo treba da se obuče u neraspadljivost i ovo smrtno da se obuče u besmrtnost* (1Kor 15,53).

Pavao pojašnjava na koji način ćemo i mi dospjeti do uskrsnuća i to samo po zajedništvu s Kristom. Jedino je Krist bio dostojan dospjeti do slave uskrsnuća, a mi kršćani po zajedništvu s njima imamo mogućnost postići isto: *Doista, ako vjerujemo da je Isus umro i uskrsnuo, onda će Bog i one koji usnuše u Isusu, privesti zajedno s njime* (1Sol 4,14).

Biblijsko poimanje onostranosti ima svoj razvitak, počevši od najstarijih tekstova pa sve do onih posljednjih, u kojima je vjera u uskrsnuće jasno i konačno izražena. Oblikovanje vjere u uskrsnuće tijela je rezultat dugog procesa. U tom procesu konstantu čini uvjerenje kako je Bog cijelog čovjeka pozvao u svoje zajedništvo života. On spasenje nije odredio samo ljudskoj duši, nego snagom kojom ima moć sve sebi podložiti on će preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suočiti ga tijelu svomu slavnomu (Fil 3,21).

Čovjek koji je sklopio pakt s đavlom

Opsesivno-kompulzivni poremećaj

Piše: Antonija Vaci

U svojoj knjizi „Ljudi laži“, Skot Pek govori o svom pacijentu Džordžu. Džordž je bio trgovac, otac troje djece, i jednog dana je prošao pored kutije za prikupljanje novca u dobrotvorne svrhe. U novčaniku nije imao puno novca pa je izvadio pet dinara i stavio ih u kutiju. Tada mu se javila misao „umrijet ćeš za pet godina“. Brzo je ispraznio čitav novčanik i pobjegao. Ove misli su se nastavile. Prelazio bi preko mosta i javila bi mu se misao da je ovo posljednji put da prelazi preko njega. Gledao bi dokumentarac o selu Apton i pomislio da će ga ubiti čovjek po imenu Apton. Ove misli su užasavale Džordža, pa je sebe uvjerio da, ako se vrati na mjesto gdje prvi put pomisli strašnu misao, ona se neće ispuniti. Ovo mu se učinilo kao odlično rešenje, ali je uskoro otkrio da je vrlo nepraktično. Stalno je vodio bitku s tim da li da se uopće vraća na neko mjesto ili ne, a ponekad kada bi izgubio tu bitku i odlučio da nametnutu misao ne može podnijeti i mora se vratiti, morao bi putovati po 5-6 sati da dođe na mjesto gdje ju je pomislio.

Konačno, jednog je dana došao do zastrašujuće odluke: u svojoj glavi je sklopio pakt s đavlom da, ako se još jednom vrati na neko mjesto gdje je pomislio novu misao, neka umre njegov najmlađi sin. Džordž je svoju dušu kukavički izložio najvećoj opasnosti za koju čovjek zna: stupio je u odnos s đavlom. Na sreću, ovom odlukom je Džordž uplašio i sam sebe, te je odlučio potražiti pomoć psihologa.

Džordž je bolovao od opsesivno-kompulzivnog poremećaja. Navedena priča je ekstremni primjer,

tijeka ove bolesti. Opsesivno-kompulzivni poremećaj je jedan od poremećaja anksioznosti. Većina ljudi doživi osjećaj anksioznosti, tj. strepnje, tjeskobe prije kakvih važnih događaja: prvog dana škole, ispita, važnog sastanka. Ovo osjećanje je u tim prilikama normalno i obično kratko traje. Prirodno je da se ljudi osjećaju uz-

nemireno, neprijatno ili napeto – drugim riječima, anksiozno – kada su pod kakvim stresom.

S druge strane, poremećaji anksioznosti su ozbiljni emocionalni poremećaji. Osoba koja boluje od ovog poremećaja je preplavljena kroničnim strahom koji se vremenom pogoršava. Kod ovog poremećaja osobe imaju uporne ponavljajuće misli (opsesije) koje ih drže u pretjeranom strahu. U Džordžovom slučaju, to su bile misli o smrti. Osim opsesivnih misli mogu se javiti i opsesivne slike koje su živa vidna iskustva. Obično su to ružne slike, ubojstva ili silovanja i još važnije i bliže svakodnevnom životu, opsesivna uvjerenja. Opsesivna uvjerenja su vrsta magičnog mišljenja: *Ako budem koristio svoju omiljenu olovku, položiti ću ispit; Ako mi mačka prijeđe preko puta, dogodit će se nešto loše.* Ove opsesije mogu voditi do izvođenja rituala (kompulzija) čiji je cilj oslobađanje od straha nastalog zbog opsesivnih misli. Kod našeg primjera,

to je bilo stalno vraćanje na mjesto gdje se opsesivna misao prvi put pojavila, ali kompulzivne radnje mogu biti i stalno čišćenje ili izvođenje radnji po posebnom redoslijedu.

Opsesivno-kompulzivni poremećaj se može javiti i kod muškaraca i kod žena. Prvi simptomi se obično pojavljuju u adolescenciji ili ranoj odrasloj dobi. Oboljeli se, kao što smo vidjeli u primjeru s Džordžom, opiru i pokušavaju kontrolirati svoje opsesije. Ovo može dovesti do toga da osoba troši jako puno vremena u neodlučnosti da li da popusti pred svojom opsesijom ili ne. Opsesivno razmišljanje također dovodi do velikog nedostatka sigurnosti ili velike sumnje: *Jesam li zaključao vrata?; Jesam li isključila peglu?*

Osoba koja boluje od opsesivno-kompulzivnog poremećaja obavezno treba otići psihologu. U posljednjih deset godina, prognoza za osobe s opsesivno-kompulzivnim poremećajem se poboljšala. Sada postoje dva glavna pristupa liječenja ovog poremećaja, često se koriste u kombinaciji. Prva metoda je kognitivna bihevioristička terapija. Drugi je pristup uzimanje lijekova. Uz dobru volju i terapeuta moguće je povratiti se i živjeti normalan, slobodan život.

Ali otkuda ta vjera?

Piše: Silvester Bašić

Ona izvorno ne dolazi sa granica iskustva o svijetu, nego iz čovjekove slobode. Čovjek koji je stvarno svjestan svoje slobode u isti mah postaje siguran u postojanje Boga. Sloboda i Bog su nerazdvojivi. Zašto?

Ja znam pouzdano: u svojoj slobodi ja ne postojim zahvaljujući sebi, nego sam u njoj sâm sebi poklonjen, jer sebe mogu izostaviti, ali svoju slobodu ne mogu iznuditi. Kad sam istinski ja sâm, ja sam siguran da to nisam zahvaljujući sebi. Najveća sloboda zna da biti slobodan u odnosu na svijet, znači biti najdublje povezan s transcencijom.

Čovjekovu slobodu nazivamo njegovom egzistencijom. Bog je za mene izvjesnost zajedno s odlučnošću u kojoj egzistiram. Njegovo postojanje je izvjesno ne kao sadržina znanja, nego kao prisutnost egzistencije (Jaspers, 1973., 156).

Ovim riječima započinjem članak jer je današnji čovjek uglavnom egzistencijalist, zabrinut za svoj opstanak, bilo da je na to priseljen ili je to sam odabrao.

Karl Theodor Jaspers je njemački filozof egzistencije i psihijatar, protivnik Hitlerovog nacionalsocijalizma i totalitarizma uopće, u središtu čije filozofije je pojedinačni, egzistirajući čovjek.

No, i pored brige za danas, za opstanak, za ono što ćemo pojesti, čime platiti stanarinu, ima i te koliko mjesta za Boga. Jasper kaže: Sloboda i Bog su nerazdvojivi. Čovjek najprije mora biti slobodan. Pada mi na um film koji počinje s dva ruska vojnika u II. svjetskom ratu. Bivaju napadnuti od nacista a brod, na kojem su bili, osvojen. Jednom od njih biva ponuđeno da ubije svog suborca da bi zadiobio slobodu, što on i čini. Slobodan, ali shvaća da sloboda koju je dobio nije ni nalik slobodi koju bi želio. Ova zbivanja u njemu pobuđuju kajanje i on se redi, na jednom osamljenom Otoku (Ostrov) kako se i zove film. Tu živi pokornički sa svojom braćom monasima. Ubrzo postaje glasovit po svojoj svetosti i zbog tog ga ljudi posjećuju tražeći pomoć i iscjeljenje.

Igrom slučaja dolazi do njega drug kojeg je prije mnogo godina ubio i saznaje da ga je zapravo tom prilikom ranio, te je ovaj, pavši u vodu, preživio. Priča je slojevita, ali kao po crtežu možemo pratiti liniju života iz neslobode u slobodu.

I zapravo, što je onda sloboda koju današnji čovjek toliko žudi? Pouzdano možemo reći da izvorna sloboda dolazi od Boga.

Ali, je li to dovoljno za vjeru? Na koji način čovjek počine razmišljati, filozofirati?

Filozofija nastaje postavljanjem pitanja. Djeca najviše postavljaju pitanja, jer su radoznala. Čovjek postavlja pitanja, kada se čudi, kada sumnja, kad je potrešen.

On oduvijek pokušava odgovoriti na pitanja o svijetu oko sebe: o postanku svijeta, poretku stvari, svom položaju u svijetu i smislu života. Činjenica smrti je ključna za svaku religiju i filozofiju. Pitanja nastaju iz težnje čovjeka kao konačnog bića da pruži odgovor, odgonetne beskonačno, tj. cjelinu sveмира koji ga nadilazi.

Filozofija priznaje samo autoritet ljudskog razuma, dok

religija ide korak dalje i govori i o onom što nadilazi ljudsko shvaćanje.

A je li to dovoljno za osobnu vjeru? Poslanica svetog Pavla Rimljanima kaže: Jer što se o Bogu može spoznati, očito im je: Bog im očitova. *Uistinu, ono nevidljivo njegovo, vječna njegova moć i božanstvo, onamo od stvaranja svijeta, umom se po djelima razabire tako da nemaju isprike. Jer premda upoznaje Boga, ne iskazaše mu kao Bogu ni slavu ni zahvalnost, nego ishlapiše u mozganjima svojim te se pomračili bezumno srce njihovo (Rim 1,19-21).*

Mnogi danas govore da vjeruju. Znanstvenici kažu da vjeruju u zdrav razum, u dostignuća znanosti, u laboratorijska ispitivanja. No, možemo se zapitati može li se logika, na primjer, svesti na laboratorijsko ispitivanje, ili pak, može li se dokazati pod mikroskopom. Svakako da i znanost mora biti u koaliciji s vjerom. Mi danas znamo da u fizikalnom eksperimentu i sam promatrač ulazi u eksperiment i da samo tako može doći do fizikalnog iskustva. To znači da ni u fizici nema čiste, prave objektivnosti, da je i ovdje rezultat eksperimenta, to jest odgovor same prirode, ovisan o pitanju koje joj je bilo upravljeno. A tako se i stvarnost – „Bog“ – pruža tek pogledu

onoga tko se upušta u eksperiment s Bogom – eksperiment koji nazivamo vjerom. Jedino tako dolazi do iskustva; i jedino ako se vrši taj eksperiment bivaju postavljena i pitanja. A odgovor dobiva samo onaj tko pita, riječi su glasovitog teologa Josepha Ratzingera, današnjeg pape Benedikta XVI.

I kao što vidimo, nije dovoljno spoznati Boga a ne iskazati mu slavu i zahvalnost. Potreban je naš stav ZA Boga, naše opredjeljenje, jer je vjera prije svega čovjekovo osobno prijanjanje uz Boga. Istodobno dolazi u naš život slobodnim pristankom uza svu istinu što ju je Bog objavio, kako navodi Katekizam.

O tom nas izvješćuje Sveto pismo, o težini i krhkosti ljudskog shvaćanja Boga i objave Imena Božjega. No, spoznavši ga jednom, Židovi su potpuno uvjereni da je to jedan jedini Bog, Bog koji ih je pozvao iz ropstva u slobodu.

Osobito je Isus jasno pozivao ljude na obraćenje, te tako čitamo:

Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju! (Mk 1,15).

Isusu je stalo do svakog čovjeka, sve ljude želi privesti Bogu, svakoj ljudskoj osobi želi navijestiti Nebeskog Oca kako bi postao Spasitelj svakom čovjeku na svijetu.

Korizmena izložba radova od komušine

Gradski muzej Subotica i Međunarodni centar za usluge u kulturi iz Zagreba otvorili su u subotičkoj Gradskoj suvenirnici 29. ožujka korizmenu izložbu pod nazivom „Korizma – snaga Božje krhkosti“. Riječ je o skulpturalnim scenama od komušine s. Samuele Marice Premužić iz Družbe sestara Naše Gospe u Zagrebu, na temu Isusove smrti i uskrsnuća.

Izložbu je otvorio ravnatelj Muzeja István Hullo, izrazivši radost zbog suradnje s Međunarodnim centrom za usluge u kulturi iz Zagreba, čiji je plod i ova izložba. Stručna suradnica Centra iz Zagreba Snježana Krnjak predstavila je ovu nesvakidašnju izložbu rekavši kako s. Samuela od prirodnih materijala, koje drugi ne zapažaju, stvara skulpture jedinstvene ljepote povezane s biblijskim pričama.

Autorica ovih skulptura s. Samuela je rekla kako se ovim radom počela baviti prije četrdeset godina, ali ozbiljnije i in-

tenzivnije počela je raditi kada je zbog zdravstvenih problema prekinula rad u dječjem vrtiću. Prirodne materijale je izabrala jer su besplatni i svima dostupni, a ona svoje slike i predmete potom daruje drugima.

„Radeći slike iz Isusova života vraćam se u prošlost i povezujem sadašnjost, tj. ljubav prema Bogu, prema ljudima i prema prirodi“, rekla je s. Samuela te dodala:

„Nije vrijednost u daru, nego je vrijednost u srcu, u ljubavi i onome daru što ga imam i darivam ga drugima. Nemam nikakvih komercijalnih pretenzija, ne bavim se prodajom svojih radova. Stvarno sam puno toga poklonila i uvijek mi je radost kada mogu usrećiti drugoga.“

Izložba se može pogledati svakog radnog dana do 26. travnja.

Sestra Samuela Marica Premužić i Snježana Krnjak posjetile su 30. ožujka Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata gdje ih je ravnatelj Zavoda Tomislav Žigmanov upoznao s radom ove institucije. Prigodom posjeta bilo je riječi o daljnjoj suradnji, koja se očekuje tijekom ljeta, u okviru rada etno kampa Hrvatske čitaonice.

Objavljen 2. broj Godišnjaka za znanstvena istraživanja

Drugi broj Godišnjaka za znanstvena istraživanja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata izašao je iz tiska polovicom travnja.

Na 376 stranica, glavni urednik Tomislav Žigmanov, ravnatelj Zavoda, uvrstio je 12 znanstvenih i stručnih radnji, koje za glavnu temu imaju neki aspekt društvenog života Hrvata u Vojvodini, i to bilo u povijesti bilo u sadašnjosti, te dvije radnje u kojima se prezentira, opisuje i tumači povijesna građa od značaja za mjesnu povijest ovdašnjih Hrvata. Sve radnje, osim jedne, po prvi se puta objavljuju u 2. broju Godišnjaka.

Sadržaj Godišnjaka podijeljen je u osam cjelina, pri čemu su kriteriji podjele bili znanstvene discipline. Riječ je o društvenim i humanističkim znanostima koje su od značaja za očuvanje i razvoj nacionalne svijesti i identiteta. Osim, dakako, povijesti, ovdje se još računa i na jezikoslovne znanosti, zatim etnologiju, demografiju, sociologiju, kulturologiju, filozofiju i sl.

Uredništvo je svjesno nastojalo radovima ravnomjerno „pokriti“ i subetničku raznolikost Hrvata u Vojvodini i teritorijalnu raspodijeljenost, kako bi se izbjegla dominacija pojedinih subetničkih skupina ili teritorijalnih cjelina. U tom smislu, 2. broj Godišnjaka sadrži radnje i o bunjevačkim i o srijemskim Hrvatima, zatim one koje su više od značaja za bačke

Hrvate, kao i one koje mogu biti više interesantne Hrvatima u Srijemu, dok jedan broj radnji uračunava i tematizira Hrvate u Vojvodini kao cjelinu, to jest kao relativno samostalni socijalno-kulturni fenomen.

Objavljeni sadržaj 2. broja Godišnjaka i ovakav uređivački koncept posljedica je planskog djelovanja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u području znanosti. Ono je od početka uračunavalo okupljanje oko programskih aktivnosti Zavoda predstavnika znanstvene elite, koji su do sada u svom znanstvenom i/ili istraživačkom radu već očitovali interes za pitanja Hrvata u Vojvodini, zatim njihovo uključivanje u planski pristup novim istraživanjima povijesti i sadašnjosti Hrvata u Vojvodini te postupno radno povezivanje u realizaciji znanstvenih

istraživanja. Na taj način u prostoru kulturnih praksi vojvođanskih Hrvata područje znanosti postaje ne samo vidljivije nego dobiva vlastitu čvršću profilaciju.

Uskršnja izložba HKPD „Matija Gubec“ i HKC „Bunjevačko kolo“

Sekcija slamarki Hrvatskog kulturno prosvjetnog društva „Matija Gubec“ iz Tavankuta i Likovni odjel Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“ priredili su osamnaestu po redu uskršnju izložbu u predvorju Gradske kuće u Subotici, koja je pred brojnim posjetiteljima otvorena 11. travnja.

Posjetitelje izložbe pozdravila je voditeljica Likovnog odjela HKC „Bunjevačko kolo“ **Nedeljka Šarečević** pože-

ljevši svima da predstojeći blagdan protekne u znaku mira, srdačnih čestitki i darova.

Osim uskršnjih jaja, čestitki od slame, šlinga i drugih prigodnih darova, ovoga su puta izložene i slike iz fundusa HKC „Bunjevačko kolo“, koje se također prodaju.

Izložbu je otvorila voditeljica sekcije slamarki HKPD „Matija Gubec“, **Joze-fina Skenderović**, riječima nekada popularne pjesme „Novih fosila“ – „Za dobra stara vremena“, Kako je dobro vidjeti te opet...“:

„Baš je dobro što ste tu, i baš je dobro što ove godine izložba slavi punoljetstvo, i baš je dobro što je to u godini kada naša sekcija slavi pedesetu obljetnicu postojanja, i baš je dobro što je to u godini kada naša Dužijanica slavi 100 godina postojanja. Još je isto jako dobro što ove godine svi kršćani u našem gradu slave Uskrs istoga dana. Može li biti ljepšeg povoda da se opet nađemo uz ovako veselu i šarenu izložbu!“.

Prije samog otvorenja izložbe, recitator Hrvatske čitaonice, **Zdenko Ivanković**, recitirao je jednu uskršnju pjesmicu pod nazivom „Želja“, autora **Josipa Dumendžića Meštra**.

Izložba slika od slame

U prostorijama Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata otvorena je 28. ožujka izložba slika od slame iz bogatog fundusa Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva „Matija Gubec“ iz Tavankuta, gdje se čuvaju i brojni predmeti od slame, kao i drvene skulpture.

Na izložbi se mogu vidjeti slike koje svjedoče razvoj ove vrste umjetnosti kroz pedeset godina organiziranog rada, što je i bio povod za ovaj likovni postav. Od slike **Rit Ane Milodanović** do novijih koje su djelo mlađih autorica, vidljiv je kvalitativan pomak u radu umjetnica, o čemu će likovna umjetnost svakako imati svoj sud, a koji je tijekom godina izostajao.

Na otvorenju izložbe, stručna suradnica za kulturne priredbe **Katarina Čeliković** istaknula je kako su „slike u tehnici slame postale među Hrvatima u Vojvodini znak prepoznatljivosti“, a Zavod ovu umjetnost želi predstaviti subotičkoj i široj

javnosti. Ovo je prilika i da se javnost upozna s novoutemeljenom Galerijom Prve kolonije naive u tehnici slame.

Postav izložbe predstavila je predsjednica novoosnovane udruge, povjesničarka umjetnosti **Ljubica Vuković Dulić** rekavši kako je „izložba koncipirana na sagledavanje razvitka tehnike rada, odnosno, promjene motiva na slikama“ kroz pedeset godina.

Na otvorenju izložbe bile su brojne „slamarke“, predsjednik HKPD „Matija Gubec“ iz Tavankuta **Ladislav Suknović**, predstavnici Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, ravnateljica osnovne škole „Matija Gubec“ iz Tavankuta kao i drugi zainteresirani ljubitelji likovne umjetnosti.

Izložba se može pogledati do konca lipnja, svakog radnog dana, od 9 do 13 sati, kao i u Noći muzeja, 14. svibnja, kada će vrata Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, u Harambašićevoj 14, također biti otvorena za ljubitelje umjetnosti.

Sretan Uskrs!

Najveći kršćanski blagdan – Uskrs – svima nama osvjetljava put k zajedničkom dobru, temeljenom na kršćanskim vrijednostima mira, pravde i dostojanstva čovjeka.

Neka nam radost Uskrsa oživi zajedništvo u obiteljima i bude ohrabrenje našem narodu u svemu što nam život donosi.

Hrvatsko nacionalno vijeće

Poruka Uskrsa trajno nas podsjeća da je život jači od smrti te da vazda treba činiti djela ljubavi i dobrote svjedočeći tako radost i nadu novoga života.

Sretan i blagoslovljen Uskrs svima vama kojima je na srcu trajno kulturno dobro hrvatske zajednice u Vojvodini, kao i onima s kojima živimo, žele djelatnici

Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata

Isus je uskrsnuo – i mi ćemo!

Sretan vam svima Uskrs!
Sretan vam dan pobjede nad smrću!
Sretan vam dan u kojem je svjetlo pobijedilo mrak!

Sretan vam upravo ovaj dan kojim započinje naš novi život. A mi znamo – Biblija nam svjedoči – da ćemo svi uskrsnuti. Sada samo morati život tako živjeti da nakon života na zemlji uskrsnemo na život u raju.

A kako se to postiže, to znamo: vršenjem volje Božje!

Vršenjem Deset Božjih zapovijedi, živimo onako kako nam Bog to nalaže.

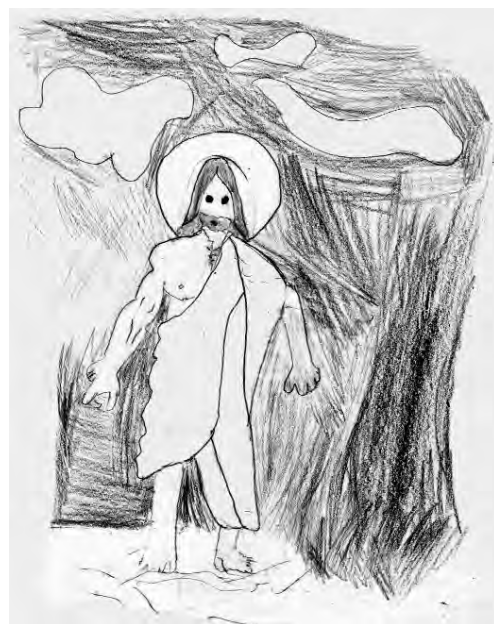
Do to činimo, nitko nam ništa ne može!

Stoga, dragi Zvončići, jer ste se u korizmi pripremili za najveći kršćanski blagdan,

s radošću i vedra lica proslavite sa svojom obitelji na obredima u crkvi
USKRS – blagdan ŽIVOTA!

Krunoslav Dulić – 1. razred, Đurđin

Adrijan Vuković – 3. razred, Bajmok

Vaša Zvončica

Djeca u Starom Žedniku vrlo aktivna u korizmi

Korizma je vrijeme odricanja i nutarnjih promjena, vrijeme u kojem djeca župe sv. Marka u Starom Žedniku pokušavaju na svoj način doprijeti do Boga i što dublje shvatiti otajstvo Kristove smrti na križu. U tome im svestrano pomažu njihovi animatori **Nada Poljaković, Zolika Vincer, Nataša Vojnić i Nataša Perčić.**

Na početku korizme u crkvu se unosi križ kojeg su djeca sama izradila, sva-

kim dolaskom na misu i molitvu križnog puta djeca postavljaju po jedan cvjetić na križ. Poruka ovog čina je da odricanjima i molitvom svaki križ u životu procvjeta i bude na spasenje onoga tko ga prepozna i prihvati. Na župnim radionicama djeca su izrađivala svoj prikaz križnog puta s osobnim molitvama, a pokrenuta je i humanitarna dječja akcija – djeca su sama izradila kasice i odlučili su tijekom korizme odvajati dio svog novca. Na kraju korizme od tog će novca kupiti dar za dijete iz siromašne obitelji. Djeca su veoma rado prihvatila vođenje tri Križna puta, a jedan od njih je ostvaren u suradnji s nama dragim susjedima – vjericima iz Đurđina i njihovim župnikom **včl. Lazarom Novakovićem.**

Djeca se uveliko pripremaju za Uskrs i stotu obljetnicu naše crkve, svojim dragim osmijehom, recitacijama i lijepim pjesmama doprinijet će veličini i ljepoti radosti koja je pred nama.

Nataša Perčić

Križni put za djecu na subotičkoj Kalvariji

Pobožno ali na svoj dječji način, djeca su sa svojim roditeljima, vjeroučiteljima i župnicima molila Križni put 3. travnja na subotičkoj Kalvariji.

Tekst Križnoga puta za djecu predmolili su vjeroučenici iz različitih subotičkih župa, a pjevanje su predvodili mladi

župe Isusova Uskrsnuća. Ipak, najveće zanimanje bilo je kod nošenja križeva i drugih predmeta vezanih uz muku Isusovu. Tako su se mnogi smjenjivali u nošenju križa, krunice od trnja, koplja, jastučića sa simbolima muke. Najmanji su molili molitve Očenaš, Zdravo Marijo i Slava Ocu i uključili se u ovu divnu korizmenu pobožnost.

Nakon 14. postaje župnik Bela Stantić je pozvao svu djecu do kapele. Najbržih 50 mališana dobilo je otajstva žalosnih otajstava krunice o kojima je vrlo zorno govorio župnik Bela. Oni su otajstva ponijeli kući, ali i sličice kao uspomenu na Križni put. Župnik Bela je onima koji su to željeli nježno stavio krunu od trnja na glavu kako bi osjetili makar približno kako je bilo Isusu. /K. Čeliković/

Kada bih ja bila kao Isus Krist

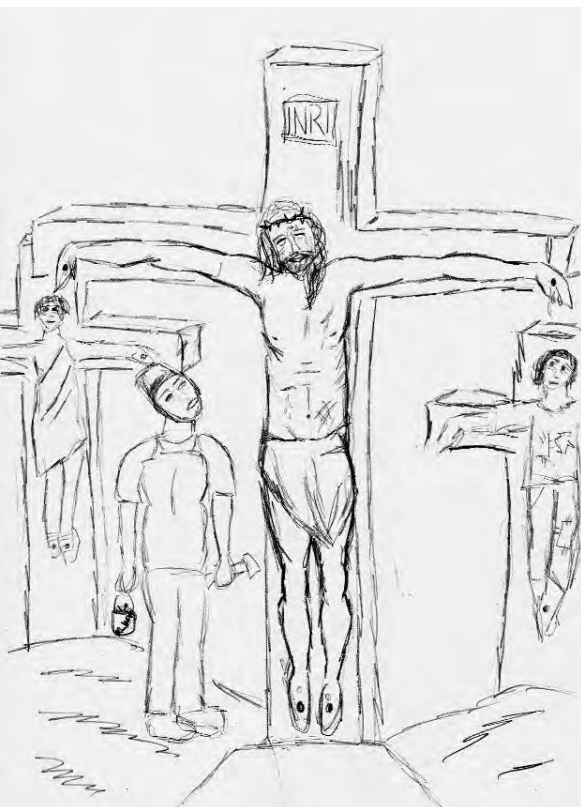
Isprispovjedit ću vam što sam jednom sanjala. U snu sam imala darove, koje je imao Isus Krist: dar spoznaje, dar tuđeg razmišljanja, dar sjećanja, dar zagovaranja, dar pokazivanja, dar mirenja ljudi. Doista, puno dobrih djela učinila sam u mom snu.

Vjeroučiteljica mi je na satu vjeronauka govorila o tomu kakve je sve osobine imao Isus. Sigurno sam zato sanjala da posjedujem te osobine. Jednog jutra krenula sam u crkvu. Vidjela sam četvoricu ljudi kako se svađaju. Nisam mogla proći a da se pravim kao da ništa nisam vidjela. Prišla sam i rekla: *Nemojte se svađati ni zbog čega. Budite prijatelji, a ne neprijatelji. Svađa ljudima ništa dobro nije donijela.* Oni su se mojim riječima iznenadili. Odjednom sva četvorica zašutje, pogledaju se i pruže jedno drugom ruku. Time su ipak svoje prijateljstvo potvrdili.

Sretna u duši krenula sam dalje putem ka crkvi. Odjednom čula sam škripu kočnica i prasak. Okrenula sam se iza sebe, nestala je sva moja sreća. Vidjela sam strašni prizor. Automobil je udario jednog mladića kada je prelazio pješачki prijelaz. Otrčala sam do prijelaza. Užasnut vozač je izašao iz kola, a mladićeva majka vikala je: *Igore, sine moj.* Užasno sam se rastužila i iz sveg glasa sam povikala: *Igore, ustani!* Odjednom, nepomičan, bez svijesti mladić je ustao. Živ je, zaključila sam. Žurila sam u crkvu, samo to mi je bilo važno, mladić je živ. Trčala sam do crkve zahvaliti Bogu. Divno mi je bilo tog jutra na svetoj misi. Na povratku iz crkve, čula sam kako dvojica žele opljačkati banku. Hrabro sam im se obratila rekavši im: *Nemojte krasti, a o tome znam da razmišljate. Samo ćete sebi nanijeti zlo. Znam da novac ljude kvari. Što će vam to? Naviknut ćete se i uvijek ćete krasti.* Obojica su me šokirano gledala. Vidjela sam im to na licu, kako su se postidjeli pred vlastitim mislima. Znala sam da sam ih uspjela odgovoriti. Osjećala sam to.

Ovo je bio san, ali mogao bi biti stvarnost! Koliko mi je samo darova Isus dao tog dana! Razmišljala sam o svojim prijateljima, o darovima koje nam svima Isus daje i o tome koliko se svi mi doista trudimo biti kao Krist.

Danijela Barušek, VI. razred
Sombor, župa „Sv. Križa“

Marija Kujundžić
7c razred, O.Š. „Ivan Milutinović“ Subotica

Uredila: *Nevena Mlinko*

Mladi

Mladiću, djevojko!

... reče: *Žedan sam. A ondje je stajala posuda puna octa. I natakose na izopovu trsku spužvu natopljenu octom pa je primakose njegovim ustima.* (Iv 19,28-29)

Jesi li čuo? Bog te je žedan! I prije nego ti pomisliš i poželiš, Živi Bog se već želi susresti s tobom. Bog je sav satkan od želje za nama, za tobom, satkan je od želje da ti daruje mir, radost, blagostanje. Divnog li Boga! Krasnog li čovjeka koji je toliko voljeno i željeno biće! Nemoj više nikada pomisliti kako si sam i odbačen od svih. Ljudi, istina, mogu prezreti jedni druge i učiniti mnoge strašne stvari – uvjereni sam da si i ti bio povrijeđen i to ne jedanput. Ali, tvoj Stvoritelj i Spasitelj te nikada neće i ne može napustiti. Nikada! Isus Uskrsli koji nas neizmjerljivo i besprekidno ljubi, jučer, danas i sutra, naša je nada! Ostaje pitanje, što ti činiš i na koji način odgovaraš na tu i toliku ljubav? Nisli li ti onaj koji se udaljava od Boga? I nakon korizme

i nakon proslave Uskrsa – korizma i Uskrs ne bi trebali prestat! Korizma neka bude naša svakodnevica, a Uskrs svaki susret s Gospodinom. Jer, Isusova Muka i Uskrsnuće su temelj naše vjere, našega života – zemaljskog i nebeskog, naša nada.

Dobri Oče, koji nas neizmjerljivo ljubiš, hvala Ti što si pokazao i pokazao svoju ljubav prema nama, nevjernim ljudima, poslavši svoga jedinorođenoga Sina na Zemlju i žrtvovavši ga za naš spas i spas svega svijeta. Hvala Ti što je tom ljubavi opravdana svaka nada u Tebe i Tvoj Spas. Neka nam ova istina bude u svakom trenutku u srcu i na pameti.

Dragi Isuse, koji vapiješ s križa, evo me, dolazim! Nauči me prihvatiti da je Tvoj križ, osamljenost i izranjenost, poniznost koja se očituje Tvojom svakodnevnom pretvorbom u bijeli kruh, najčešći i najsigurniji način da Te susretnem. Neka mi svaka poteškoća bude novi susret s Tobom.

Ovim molitvama, želim ti blagoslovljen i sretan Uskrs!

Nevena Mlinko

Obavijesti

Radio Marija

www.radiomarija.rs i na 90,7 MhZ FM
* nedjeljom u 15 sati *Omladinska emisija*
* srijedom u 22 sata *Kateheza za mlade*

Vjeronauk

* nedjeljom u 19 sati u crkvi sv. Roka u Subotici
* srijedom u 20 sati u biskupijskom Pastoralnom centru (Strossmayerova 20, Petrovaradin)

Misa za mlade će se održati u

petak 6. 05. u 20 sati u crkvi Isusa radnika pored SUP-a u Subotici

Tribina za mlade u mjesecu travnju neće biti

Čestitka Heleni

Palička župna zajednica sa župnikom Josipom ponosna je na Helenu Nađ, te joj ovom prigodom iskreno čestita na postignutim rezultatima.

Naime, na blagdan Blagovijesti, 25. ožujka, na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Novom Sadu, Helena je diplomirala sociologiju te stekla zvanje diplomirane sociologinje. Rođena je na Paliću od majke Ane i oca Bele. Odmalena je išla u crkvu i bila aktivna u župnoj zajednici te može biti uzor mnogima kako sačuvati svoju vjeru i u najtežim trenucima.

Helena zahvaljuje Bogu za sve primljene milosti, a velika joj je želja naći posao u struci. *Moji roditelji nisu utjecajni ni bogati, a nisam ni u kojoj stranci te ću teško naći posao. Svi znamo da se danas posao može dobiti uz „debele veze“, a ja ih nemam. Brat mi je diplomirani pravnik i već dvije godine traži posao, ali... Uzdajem se u Božju pomoć kao i do sada – zaključuje Helena. /G. M./*

Čuđenje

(iz Rimskog triptiha)

.....

**Što mi pripovijedaš, potiče gorski?
Na kojemu mjestu sa mnom sresti se imaš?**

**Sa mnom koji također prolazim –
slično kao i ti...**

Zar slično kao i ti?

**(Dopusti mi ovdje zastati –
dopusti mi na pragu se zadržati
ovo je jedno od najčešćih čuđenja.)**

**Bujica se ne čudi dok se nadolje ruši
i šume šuteći silaze u ritmu bujice
– ali čovjek se čudi!**

**Prag koji svijet u njemu prekoračuje,
prag je čuđenja.**

(Nekoć je upravo tomu čuđenju ime „Adam“ dano.)

**Bio je osamljen s tim svojim čuđenjem
posred bića, koja se nisu čudila**

– bilo im je dosta da postoje i da protječu.

**Čovjek je prolazio zajedno s njima
na valu čuđenja,**

**Čudeći se, stalno je izranjao
iz toga vala koji ga je uzdizao,
kao da govori svemu naokolo:**

„Zaustavi se! – pristan u meni imaš!“

**„u meni je mjesto susretu
s Predvječnom Riječju“ –**

„zaustavi se, ovo prolaženje ima smisao“

„ima smisao... ima smisao... ima smisao!“

Ivan Pavao II.,

*kojega će papa Benedikt XVI. 1. svibnja
u Rimu proglasiti blaženim*

Vjerovati u Isusa Krista, a ne vidjeti ga!

Znamo i mi često biti Tome i ne vjerovati. Istina, mi ne možemo opipati Njegove rane i staviti ruku na Njegov bok, ali to ne znači da ne postoji čvrst dokaz da je Krist tu, da postoji i sad, među nama. Mi se ne možemo uvjeriti u očiglednost Njegovih rana, ali što je s očiglednošću Njegove ljubavi? Njegovu ljubav i dalje možemo osjetiti, gotovo opipati, i to je najveći dokaz Njegova postojanja.

Danas se često preispitujemo: Postoji li Bog doista? Zašto Ga onda nitko nije vidio? Otkuda mogu znati da on zaista postoji? Javljuju se sumnje. Sve je to zbog nedostatka razgovora.

Isus je poput prijatelja s kojim dugo nismo razgovarali. I, nekako s vremenom i obvezama, zaboravili smo da postoji. Više ne osjećamo nikakvu privrženost niti ljubav prema

Njemu. Da bismo se uvjerali, potrebno je samo uspostaviti kontakt s Njim, jer on nas jedva čeka. On nije mogao doći do nas, jer smo ga uporno izbjegavali. Treba samo ponovno obratiti mu se. On tako čeka da nam opet čuje glas, da čuje naše umilno i nježno „Isuse“. Ta odmah će nam odgovoriti! Kontakt možemo uspostaviti na toliko načina: svetom misom, osobnom molitvom... Treba samo napraviti korak, i opet ćemo biti tu, s Njim, opet ćemo biti najbolji prijatelji.

Kako to u prijateljstvu biva, potrebno je slušati jedni druge. On će nas uvijek saslušati, uvijek dati najbolje savjete. Na žalost, mi ga ponekad ne želimo slušati. Mi mladi često tvrdimo da nam Isus ne odgovara na molitve. Ali je to zato jer smo zaokupljeni svakakvim stvarima. Isusov glas možda se nećemo čuti od zvučnika televizora, od mobitela, od slušalica u ušima.

Da bismo vjerovali, bez da smo vidjeli, potrebno je samo razgovarati, što pored govorenja podrazumijeva i slušanje.

Vedrana Cvijin

Dogodilo se...

* Sedamdesetak mladih prisustvovalo je 13. ožujka **Tribini mladih** pod nazivom „Svetac naših prostora“ (o. Gerard Tomo Stantić), a predavač je bio o. Mato Miloš

Isuse, ti si u nama lijepo proljetno žito, koji želiš u nama rasti. (o. Gerard)

* **Misu mladih** za mir održanu 1. travnja, glazbeno je animirao VIS „Ritam vjere“ u Franjevačkoj crkvi. Iz propovijedi gvardijana Ivana Bošnjaka izdvajamo:

Tko radi s ljubavlju, taj nema osjećaj opterećenja u sebi; On kao da nikada i ne radi, a daje se, čini, stvara!

* Deveti po redu **Hodočasnički križni put** održan je po olujnom vjetru u subotu 9. travnja. Stotinjak mladih čiji je prosjek popravilo nekoliko kršćana s pokojom „sijedom“ vlasi i iskrenim osmijehom na licima (hvala im na svjedočanstvu neumornosti u vjeri i pokori!), obilazili su križeve krajputaše, počevši od crkve na Halaškom putu zaključno s katedralom gdje ih je pozdravio, blagoslovio i osladio „kišobranima“ župnik Stjepan Beretić. Bio je ovo još jedan veličanstveni primjer prijateljevanja s Bogom i ljudima kao i svjedočanstvo naše vjere u pjesmi po selima u kojima je mladosti i života sve manje, i u tišini po gradu koji bruji napetom svakodnevicom.

Sutradan je održan Križni put za mlade na subotičkoj Kalvariji u 15 sati.

Križ puta je jedini put do neba.

Želiš li ići tamo?

DA

Uzmi svoj križ svaki dan i pođi.... (V. L.)

N. M.

Duhovna obnova za mlade

U subotičkoj župi sv. Roka, 26. ožujka završena je trodnevna korizmena duhovna obnova za mlade, koja je po prvi puta održana u obnovljenom župnom domu i vjeronaučnoj dvorani. Na duhovnoj obnovi okupilo se trideset mladih iz subotičkih župa, dvije djevojke došle su iz Novoga Sada a jedan student čak iz Zagreba, kako je rekao, specijalno zbog te obnove. Duhovna obnova započela je zazivom Duha Svetoga i uvodnim razmatranjem.

Voditelj duhovne obnove bio je isusovac **p. Mirko Nikolić**, urednik *Glasnika Srca Isusova i Marijina* iz Zagreba. Njega je mladima kao svog kolegu sa studija i dugogodišnjeg prijatelja predstavio župnik **mons. Andrija Anišić**.

Okvirna tema duhovne obnove bila je *Obratite se i vjerujte evanđelju*. Na ovu temu mladi su slušali razmatranja i razgovarali u skupinama. Vrhunac susreta bila je sveta misa i nakon toga euharistijsko klanjanje. U nedjelju, 27. ožujka, mladi su sudjelovali u župnoj misi koju je predvodio p. Mirko, a oni su predvodili pjevanje.

Za vrijeme duhovne obnove u župi se dano-noćno čitala Božja riječ. Mladi su se u čitanju Božje riječi izmjenjivali cijelu noć u petak i u subotu. U nedjelju poslije podne sudionici duhovne obnove bili su „uživo“ gosti emisije za mlade na Radio Mariji u kojoj su iznijeli svoje dojmove s duhovne obnove. /A. A./

Ukorijenjeni i nazidani na

→ → → *na temelju Papine poruke upućene*

Svake godine iščekuje se da netko progovori. Taj redovito to čini, svake godine.

Nije problem u tomu da naš Sveti otac neće poslati svoju poruku mladima, možda već ni sam ne zna koji je najbolji način da priđe mladom čovjeku. Problem može biti u tomu da napisano pismo nitko ne otvori, malo tko pročita, gotovo nitko ne razumije i nitko ne primi u svoje srce...

Zato Papa i vapi u svom pozdravu: *Dragi prijatelju, zato s njime vapimo i mi, zavapi i ti pa pročitaj*

Papinu poruku u cijelosti možeš pronaći na: mladisb@gmail.com

Na izvorima vaših najdubljih težnja!

M Znam da se mučiš u ovom vremenu u kojem si apsolutno neshvaćen.

Želio bi imati prave prijatelje oko sebe, želio bi što više uspjeti na svojim studijima, znam da bi još više želio napredovati na svojem radnom mjestu.

E Ohh daaa, znam da bi želio upoznati svoju pravu ljubav. Znam, želio bi sigurnost... Boriš se i trebaš...

Baš zbog toga, ti tražiš nešto više, ne zadovoljavaš se prosječnošću.

D Želio bi živjeti nekako veći život, u svoj njegovoj punini i ljepoti.

Ta tvoja želja da se izdigneš iznad svakodnevice neka te ne plaši,

I ma i ovi stariji bi voljeli biti drukčiji, željeli bi i oni stalno napredovati.

Sanjaš li možda san koji će jednoga dana potpuno nestati? NE!!!

T Nipošto!
Otrijezni se!

Čovjek je stvoren za ono što je beskonačno, za nešto što ne prestaje.

A Ta težnja ti upravo dokazuje da si *Božja kopija*, jednostavno težiš svome originalu. Bog

je život, a kako nas i Drugi vatikanski koncil naučava: „Stvorenje naime iščekava bez

C Stvoritelja“. Toplo ti preporučam: ne udaljavaj se, odvojiti ćeš se od prave ljubavi, prave radosti i pravog mira.

Sjeti se u svom danu da ti Bog želi puno toga reći. On ne šalje jednom godišnje poruku, nije kao ja, kao ti, kao prijatelj koji se zaboravi javiti. On ti šalje pisma svaki dan, nemoj da te mrzi otvoriti svoj sandučić, dobro znaš gdje se nalazi.

Vidiš, to ti kažem jer vjerujem da i tebe užasava ta činjenica relativizma, nećemo moći ti i ja kao zastupnici Crkve nadvladati ju lako ako ne izgradimo svoj kršćanski identitet.

J Bez toga da ne znaš da je Bog tvoj Otac, Krist brat, a Duh Sveti prijatelj, ne ide.

Zato moli zajedno sa mnom:

A *Gospodine, kao što mlada biljka treba hranjivu podlogu kako bi njezino korijenje moglo rasti, toliko Te trebam.*

Želio bih biti stablo snažno, kadro davati plodove, stoga te molim učini me, voljom Svojom. →

Privezana lađa

Nismo li često poput lađe koju vjetar puše po uzburkanom moru? Dopuštamo da nas svatko odvuče ispraznim riječima, koje su riječi ljudi, riječi materijalizma i relativizma, a ne riječi Krista. Zato naša lađa nema mira. Neka zna, pri najmanjem vjetru, ma pri lahoru, promijeniti svoj smjer, skrenuti sa svoga pravoga puta, puta ka luci zvanog „Krist“, i vratiti se u luku iz koje se često želi ka Kristu poći, a ta luka je „Grijež“. Ponekad lađa misli da može sama, i da sama zna naći put. Ishod je opet isti – lađa se nasuče na krivu obalu.

Tako je i s nama. Često se ne želimo izdvojiti od ostalih, pa plovimo vođeni krivim vrijednostima. Mi ne želimo biti lađa drukčije boje ili veličine jer se bojimo. Ili smo opijeni našom mladošću, moći i samopuzdanjem, pa vjerujemo da sami sebi možemo naći dobar put. I taj put nam se čini tako dobar. A onda shvatimo da nismo bili u pravu. Tada dolaziš Ti, Gospodine, koji si nas sve vrijeme pratio pogledom, molio za nas kad smo Ti rekli „ne“ i bio tu da nas izbaviš. Ti nas tad podižeš, ponovno uzimaš u naručje, govoriš riječi koje će sve popraviti, izbrisati one ružne trenutke. I nikada nam nećeš naše grijehe i zablude spočitati. Sve si nam oprostio.

Često volimo slobodno ploviti po moru. Ali to je ona iskvarena, nekršćanska sloboda, ona sloboda koja ne ispunjava. Mirna luka u kojoj je Krist, čini nam se često neprikladnom, sputavajućom. Privezati lađu čini nam se kao zarobiti sebe. Ali upravo tada, kada smo tako privezani, kada nam savjest govori ne smijemo ovo ili ono, tada smo najslobodniji. Kad pustimo da nas Bog nosi na svom ramenu i kad mu se potpuno prepustimo, tad smo naj sretniji.

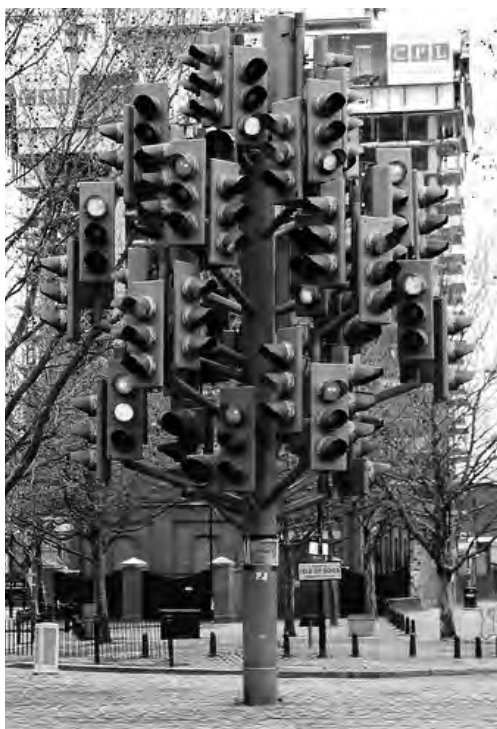
Zato, pustimo svoje korijene, stvorimo čvrste temelje u stijeni, privežimo zanavijek lađu, predajmo sve svoje Kristu, tada ćemo donositi najljepše plodove, tada se nećemo srušiti pod naletom prvog grijeha, tada ćemo biti najslobodniji.

Vedrana Cvijin

Kristu, čvrsti u vjeri (Kol 2,7)

mladima za Svjetski dan mladih 2011. ← ← ←

Jedino nam Božja riječ pokazuje pravi put, samo je vjera koja nam je prenesena svjetlo koje prosvjetljuje put. Zahvalno primite taj duhovni dar koji ste primili od svojih obitelji i trudite se odgovorno odgovoriti na Božji poziv, postanite zreli u vjeri. (iz Papine poruke)

Da bismo bili svjedoci...

Jednostavno vjerovati i pouzdati se u Krista nije dovoljno. Zar možemo, nakon što smo spoznali svu slobodu i ljubav koju nam Krist daruje, tu ljubav zadržati samo za sebe? Zar ne bi bilo bolje da odmah potrčimo i našem bratu, koji je tužan i bez Krista, posvjedočimo o onom što smo doživjeli?

Sveta misa u crkvi nije samo nešto suho i obvezatno, ona nas hrani, ona nam samo daje snage za poslije. Misa se ne završava blagoslovom. **Kad izađemo iz crkve, naš je zadatak posvjedočiti, pronijeti Isusove riječi.** Možda ne znamo kako. Dovoljno je samo se osmehnuti, pomoći nekom, savjetovati ga, svojim življenjem dati mu do znanja kako je nama dobro, kako je uz Krista život veseliji. Nije dovoljno nakon mise otići u svoju sobu. **Potrebno je potrčati i viknuti „Krist nas sve ljubi. I tebe isto!“.** To je ono najvažnije, bit našeg kršćanskog života, da kršćanstvo i živimo, svim svojim bićem tako da ljudi oko nas ne mogu odoljeti tolikoj sreći i tolikoj ljubavi.

Vedrana Cvijin

→ Dragi mladi ljudi:

Budite „Ukorijenjeni i nazidani na Kristu, čvrsti u vjeri“ (Kol 2,7), još davno pisao je sveti Pavao da odgovori na točno određenu potrebu kršćana grada Kolosa.

Nije li i u Subotici danas tako?

Imate prijetnju raznih kulturnih promjena, koja vas odvraća od Evanđelja. Zar određeni slojevi ljudi ne žele potisnuti dragoga Boga na margine života? Zar vaši prijatelji ne favoriziraju neke materijalne stvari? Siguran sam da vam je poznata ona: *Ako nisi u trendu, bezveze si, onda si nepotreban...*

Zar vam ne žele servirati takav svijet pun racionalizma, „cool“ ideja, tradicije i naizgled

lijepoga ... Zar ne žele vjeru pretvoriti u običaj?

Ne dajte se!

O snažite se, jer iskustvo nas uči da se svijet bez Boga pretvara u pakao u kojem su glavne datosti sebičnost, razdori u obitelji, mržnja među narodima i narodnostima.

Čujte Božji zov, jer se jedino tako gradi civilizacija ljubavi.

Dragi prijatelju, Isus Krist je ponio sva naša trpljenja, preuzeo na sebe naše grijeh, podario nam oprost i što je najvažnije, pomirio nas je s Bogom Ocem.

Pa povjeruj Mu onda, kad te već toliko ljubi.

Nemoj se plašiti križa. Budi odvažan.

To je privilegij. Zar ćeš ti, koji si privilegirani, tako lako odbaciti njegov najveći izraz ljubavi?

Postavljam to pitanje i sebi iz dana u dan ...

Pokušaj ovako moliti zajedno sa mnom:

Gospodine Isuse Kriste, Ti si moj oslonac i u tebe se ufam, samo me Ti možeš spasiti.

Nauči me da znam nositi svoj križ, nauči me što znači biti prikovan.

Pouči me da ne mrmljam nego s radošću prigrlim svaki NAŠ novi izazov, novu šansu, novi put spasenja.

Odluka o nasljedovanju i vjerovanju u Isusa Krista nije laka; stoje joj mnoge zamke na putu. Ne daj nevjeri i ne daj drugim glasovima, ne vjeruj drugim glasovima koji ti pokazuju lakše putove.

Crkva računa na tebe. Treba tvoju živu vjeru, kreativnu ljubav i snagu tvoje nade. Tvoja prisutnost obnavlja, pomlađuje i daje novi polet Crkvi.

Djevica Marija,

njezino **DA** na anđelov navještaj uvijek podsjeća na pravi primjer života vjernika, neka i **tvoj DA** (izgovori i govori ga svakodnevno) bude dar za Boga po kojemu ćeš primati obilate blagoslove. Tako ćeš pristati da Bog po tebi ostvari snove.

Zar još uvijek misliš da ne možeš ostvariti svoje snove?

Žurno otiđi pred Svetohranište i zavapi:

Gospodine, ti znaš da sam slab, znaš da ponekad ni sam ne znam što bih htio, pomoz mi mojoj nevjeri da vjerujem kako ti možeš SVE.

Vlado Kovač

M
E
D
I
T
A
C
I
J
A

Dok ne smislimo kako i što dalje

Dragi čitatelji! Puno puta, kad smo „u problemu“ pokušavamo sve, samo ne tražimo i ne čekamo – Božju intervenciju! Nekad čak i molimo usnama, a pameću grozničavo sami tražimo rješenje. Kad zastanemo kao ukopani, nemoćni i depresivni, (jer se ništa nije „dogodilo“ i „problem“ nas sve jače pritišće), možemo pokušati ovo: ljubiti Boga i bližnje. Kako? Dok ne smislimo kako i što dalje, dobro je početi raditi nešto što inače možda ne volimo, ali se mora učiniti i obradovati će bar nekoga (supruga, suprugu, dijete), tko ne bude to morao sam raditi. Npr. – izbaciti otopke ili oprati posuđe – umjesto njega/nje. Pokušajmo svi! Dok se posao još i ne dovrši, sljedeći korak je već „smišljen“, jer smo odmorili mozak jednostavnim fizičkim radom i očistili srce od svega lošega – ljubavlju. A „problem“? Zašto uopće mislite da nije već riješen? Bog može i hoće sve dobro učiniti onima koji ga ljube i koji ljube bližnje... Sretan Uskrs!

Uskrsnuće obitelji

Kad bi se krize mogle lako rješavati, ne bi se zvale krize i ne bismo ih ni primjećivali! Krize su prijelazni periodi bez kojih nema rasta. Ipak, kada smo u njima predugo i kada se njima ne bavimo, djeluju kao Križni put, nekad čak i koristimo riječi „muka Isusova“. Je li to zbilja tako ili ne, ne može tvrditi onaj tko nije doživio ni Isusovu ni muku nekog od braće. Možemo znati samo svoju, a s drugima suosjećati. Ali, što reći i učiniti kako bismo pomogli – uskrsnuću naših obitelji?

Možemo istraživati sami i isprobavati sve što nam stručnjaci savjetuju, a možemo i učiti od Isusa. Njegov Križni put je imao svoje postaje, njih četrnaest ili više ili manje, nije ni bitno. Njemu je netko pomogao rado utjehom, a netko je „po dužnosti“ pomogao. Majka ga je susrela i pratila na putu, ali nije mogla ništa učiniti, već samo moliti i biti uz njega. Žene su plakale i „suosjećale“, nesvjesne da su same u većoj nevolji. On je prvo mučen surovim bičevanjem, pa tjeran nositi križ na kojem će završiti svoj život. Kad je već tri puta pao i stigao na mjesto gdje će ga ubiti i možda skupljao snage da to izdrži, ponizhen je do srži svlačenjem. Svatko od nas može u svom životu naći iste situacije. Mogli bismo pronaći situaciju kad smo nevinu optuženi, kad smo ubijeni. Oko sebe imamo dobronamjerne i „dobronamjerne“, a najbliži najčešće – šute i mole. I sve ide svojim tijekom, do kraja. Postaja po postaja do Golgote. Pitajte samo djecu i ona će vam sigurno reći da ima i petnaesta postaja – uskrsnuće! Ne može biti križa, muke i smrti bez Uskrsa!

Važi to i za naše obitelji, koje kao da su – zbog izuzetno teške situacije koju i „sa strane“ vidimo – već blizu Golgote. Kao kršćani, ne možemo reći da je to kraj ili smrt zauvijek. Slavlje će biti radosno i svečano ili sjetno i tiho, ali križ će procvjetati, a patnje i boli križnog puta dobiti svoj smisao. Sada je samo pitanje koje ćemo mjesto mi zauzeti na tom putu – dok pratimo druge ili sami nosimo križ... (Ih)

Možemo istraživati sami i isprobavati sve što nam stručnjaci savjetuju, a možemo i učiti od Isusa. Njegov Križni put je imao svoje postaje, njih četrnaest ili više ili manje, nije ni bitno. Njemu je netko pomogao rado utjehom, a netko je „po dužnosti“ pomogao. Majka ga je susrela i pratila na putu, ali nije mogla ništa učiniti, već samo moliti i biti uz njega. Žene su plakale i „suosjećale“, nesvjesne da su same u većoj nevolji. On je prvo mučen surovim bičevanjem, pa tjeran nositi križ na kojem će završiti svoj život. Kad je već tri puta pao i stigao na mjesto gdje će ga ubiti i možda skupljao snage da to izdrži, ponizhen je do srži svlačenjem. Svatko od nas može u svom životu naći iste situacije. Mogli bismo pronaći situaciju kad smo nevinu optuženi, kad smo ubijeni. Oko sebe imamo dobronamjerne i „dobronamjerne“, a najbliži najčešće – šute i mole. I sve ide svojim tijekom, do kraja. Postaja po postaja do Golgote. Pitajte samo djecu i ona će vam sigurno reći da ima i petnaesta postaja – uskrsnuće! Ne može biti križa, muke i smrti bez Uskrsa!

Ulični svirač

Washington, DC, metro stanica hladnog siječanjskoga jutra 2007. godine. Čovjek na violini 45 minuta svira Bachovo djelo. Za to vrijeme, oko 2.000 ljudi prošlo je stanicom. Većina je išla na posao.

Tri minute nakon što je počeo svirati, uočava ga sredovječni čovjek. Usporava, zaustavlja se nekoliko sekundi, a zatim žurno odlazi kud je namjerio. Četiri minute kasnije: Violinist prima svoj prvi dolar: žena baca novčić u šešir, i bez zaustavljanja, nastavlja hod. Šest minuta kasnije: Mladi čovjek se naginje nad ogradom kako bi ga poslušao, zatim pogleda na ručni sat i nastavlja žureći. Deset minuta kasnije: Trogodišnji dječak se zaustavlja, ali ga majka odvlači. Malac zastaje da ponovno pogleda violinista, no majka ga vuče i oboje odlaze žureći. Nekoliko druge djece ponovilo je isto. Svaki roditelj, bez izuzetka, prisilio je dijete da nastavi hodati. Četrdeset i pet minuta kasnije: Glazbenik svira bez prestanka. Samo 6 ljudi se zaustavilo i na kratko ga poslušalo. Nekih 20-ak ljudi je dalo novac, ali su nastavili ho-

dati nepromijenjenim ritmom. Svirač je sakupio ukupno 32 dolara. A on je bio Joshua Bell, jedan od najvećih glazbenika današnjice. I svirao je jedan od najzahtjevnijih komada ikada napisanih, na violini vrijednoj 3,5 milijuna dolara. Samo dva dana prije ovoga rasprodao je koncertnu dvoranu u Bostonu gdje je prosječna cijena karte bila 100 dolara. Sat vremena kasnije: Glazbenik završava svirku i nastupa tišina. Nitko to ne primjećuje. Nitko ne plješće, niti daje bilo kakvo priznanje.

Priča je istinita. Inkognito svirku Joshue Bella na stanici metroa organizirao je Washington Post kao dio sociološkog eksperimenta o percepciji, ukusu i ljudskim prioritetima. Zapitajmo se: Koliko ima snobova među nama, koji idu na koncert plaćajući basnoslovne iznose, a to isto ne prepoznaju u drugim prigodama? Ako nemamo niti trenutak za zastati i poslušati jednog od najboljih glazbenika na svijetu, koji svira jedan od najljepših komada ikada stvorenih, na jednom od najljepših instrumenata ikada načinjenih ..., KOLIKO TEK MNOŠTVO DRUGIH STVARI PROPUŠTAMO?!

(www.nadbiskupija-split.com/katehetski)

male mudrosti

Dobrodošli u Nizozemsku!

Često me pitaju da opišem svoje iskustvo u podizanja djeteta s teškoćama u razvoju – da pokušam pomoći ljudima koji nisu imali to jedinstveno iskustvo da ga razumiju i zamisle kako bi se osjećali. Ovako to izgleda...

Čekanje bebe je kao planiranje predivnog putovanja – u Italiju. Kupujete gomilu vodiča i pravite divne planove. Koloseum. Mikelandelov David. Gondole u Veneciji. Možda ćete naučiti neke nove korisne fraze na talijanskom. Sve je vrlo uzbudljivo.

Nakon više mjeseci očekivanja, taj dan konačno dolazi. Pakirate svoje torbe i polazite. Nekoliko sati kasnije zrakoplov slijeće. Stjuardesa dolazi i kaže vam: „Dobro došli u Nizozemsku“.

„Nizozemska??“, kažete vi. „Kako to mislite Nizozemska? Prijavila sam se za Italiju! Trebalo bi da sam u Italiji. Čitavog života sanjam otići u Italiju“.

Ali došlo je do promjene u planu leta. Zrakoplov je sletio u Nizozemskoj i tamo morate ostat. Važna stvar je da vas nisu odveli na strašno, užasno ili prljavo mjesto, puno zaraze, gladi ili bolesti. To je samo drukčije mjesto. I onda morate kupiti nove vodiče. I morate naučiti potpuno nov jezik. I upoznajete totalno novu grupu ljudi, koje inače nikada ne biste upoznali. To je samo drukčije mjesto. Sporije je od Italije, manje raskošno od Italije. Ali nakon nekog vremena tamo provedenog, uhvatite dah, pogledate okolo... i počinjete primjećivati da ... Nizozemska ima vjetrenjače i Nizozemska ima tulipane. Nizozemska ima čak i Rembrandta!

Ali svi koje poznajete su zauzeti odlaskom i dolaskom iz Italije i svi se oni hvale kako su se tamo predivno proveli. I do kraja vašeg života, govorit ćete „Da, tamo sam trebala i ja otići. Tako sam planirala“. I taj bol neće nikada, nikada proći... zato što je gubitak tog sna veoma značajan gubitak.

Ali... ako provedete svoj život tugujući zato što niste otišli u Italiju, možda nikada nećete biti slobodni uživati u vrlo posebnim i divnim stvarima... koje vam pruža Nizozemska!

Emily Perl Kingsley

/Emily Perl Kingsley je spisateljica i članica

tima koji je radio dječju emisiju „Sesame Street“, majka Jasona, mladića s Down sindromom i zastupnica prava djece i odraslih s invaliditetom. Priču „Dobro došli u Nizozemsku“ je napisala 1987. godine./

za život: ZA BOLESNU DJECU

Udruženje „ŽIVOT“ nastalo je iz nužnosti, a osnivači su obitelji Čović i Miroslavljević čija su djeca Aleksa i Zoja, oboljela od rijetke Batenove bolesti. Svugdje u svijetu, veliki je problem doći do dijagnoze kada se radi o rijetkim bolestima, što znači da je kod nas to još teže. Batenova bolest javlja se u 3. godini života i počinje teškim epileptičnim napadima, zatim dijete prestaje pričati, hodati, ne može više komunicirati. Ishod je za sad uvijek fatalan, a umire se između 8. i 12. godine. Međutim, roditelji polažu nade u tretmane matičnim stanicama koje rade liječnici u Pekingu, a cijena terapije za jedno dijete iznosi nešto više od 30.000 dolara.

Prvotimac Minesote Darko Miličić prodao je šampionski prsten koji dobivaju osvajači NBA lige kako bi prikupio sredstva za novosadske mališane oboljele od Batenove bolesti. Prema njegovim riječima, prsten je prsten i ako može spasiti ljudske živote, ne treba mu. Pored šampionskog prstena koji je dobio za osvajanje NBA šampionata s Detroit Pistonsima, Miličić je na aukciju stavio i dresove s autogramima kao i pojas koji je dobio na dar od NBA legende Rašida Valasa. Miličić je sa suprugom Zoranom u Americi osnovao Fond za djecu oboljelu od Batenove bolesti. Pomogao je i drugi odlazak u Kinu, organiziranjem humanitarne akcije.

„Jer svako dijete zaslužuje šansu za život... jer život nema cijenu... jer svaka dječja bolest treba imati lijek...“ (www.zivotorg.org)

protiv života:

TRETMANOM MATIČNIM STANICAMA DO LJEPOTE

Jedan salon ljepote u Dubaiju od nedavno nudi tretman za uklanjanje bora na bazi matičnih stanica iz posteljice novorođenčadi. Sve brojniji korisnici usluga salona oba spola s nestrpljenjem čekaju da isprobaju serum mladosti spravljen od stanica posteljice. Tretman je usavršen u Americi, ali matične stanice potiču od posteljice beba iz Rusije. Američki dobavljač salona u Dubaiju tvrdi da se porodilje dobrovoljno odriču posteljice koje koristi. Ova tehnika nije nikakva novina pošto je redovito koriste mnoge poznate osobe poput Jennifer Lopez i Viktorie Beckham. Tretman, zbog cijene, nije dostupan svima, jer seansa od 60 minuta košta blizu 300 dolara.

Katolička crkva podupire istraživanja matičnih stanica SAMO odraslih osoba u SAMO terapijske svrhe, u kojima je posljednjih godina ostvaren određeni napredak, jer ne uključuju uništavanje embrija.

NEMOŽITE NAM DA SPASIMO NAŠU DECU

Zoja(6), Aleksa(6), Strahinja(5) i Luka(8) boluju od teške i fatalne Batenove bolesti od koje deca nakon 3. godine prestaju da govore, da hodaju, gube vid, mentalno i fizički propadaju i umiru između 8. i 12. godine

1€uro za 4 dječja života

...jer svako dete zaslužuje šansu za ŽIVOT... ...jer ŽIVOT nema cenu... ...jer svaka dječja bolest treba da ima lek...

za korisnike VIP i Telekom mreže pošaljite "ŽIVOT" na 2131
za korisnike Telenor mreže pošaljite "ŽIVOT" na 5959

Uplatu možete izvršiti i na žiro račun 250-2010000045760-16 (din)
EUROBANKA EFG 250-2010000075970-81 (eur)

www.zivotorg.org

Informacije: 062/206-368 062/490-081 1300 Kaptara 14, Novi Sad

Svjetovni svećenici – župnici u Somboru

Piše: *Stjepan Beretić*

Stjepan Jagodić 1781.–1784.

Stjepan Jagodić rođen je u Kaptolu. Kaptol je danas općinsko središte sjeveroistočno od Požege u Hrvatskoj. Građić je 2001. godine imao nešto manje od 1600 stanovnika. Premda su partizani spalili stari kaštel i crkvu svetoga Jurja u sklopu zidina u središtu mjesta, ruševine kaštela su i danas impozantne. U tijeku je njihova spora, ali sigurna obnova. Pod tim je zidinama živio i odrastao kasniji somborski župnik, Jagodić. Za svećenika je zaređen 1747. godine, pa je bio kapelanom u Baji, a od 1749. godine u Kalači. Godine 1750. je postao santovački kapelan, a 1752. je premješten za kapelana u Dušnok. Godine 1754. je bio upravitelj župe u Kolutu. Upravljao je i župom Santovo. Nalazimo ga i na popisu župnika u Dušnoku. Sončansku župu je 1771. godine preuzeo od franjevaca. Stjepan Jagodić je od franjevaca preuzeo tri župe današnje Subotičke biskupije: Sontu, Kolut i Sombor. Nakon što su franjevci napustili župu Santovo, Jagodić je bio treći svjetovni svećenik na čelu te župe (Hercegszántó Lakatos 203). U župi Kolut bio je prvi svjetovni svećenik na čelu župe od 1754. godine (Lakatos 234), a bio je i prvi svjetovni svećenik župnik nakon odlaska franjevaca iz Sonte od 1771. godine (Lakatos 294).

Jagodić u Somboru

Jednako tako Stjepan Jagodić je prvi svjetovni svećenik na čelu somborske župe, gdje je 1781. godine zamijenio franjevce. Bio je već starac, pa kad ga somborski ljetopisac fra Bono Mihaljević na kraju 1781. godine spominje kao „manuduktora” na mladoj misi somborskog sina Nikole Tomašića, kaže da je bio „Seniculus venerabilis = časni starčić”. (Manuduktor je bio obično stariji svećenik koji je stajao obučen u plašt kraj mladomisnika kako bi mu pomogao u slavljenju svete mise, koju je nakon svećeničkog ređenja prvi put slavio samostalno). Ljetopis fra Bone Mihaljevića spominje da je Jagodić umro 18. srpnja 1784., a drugi izvori tvrde 29. srpnja (Lakatos Andor, *A Kalocsa-Bácsi főegyházmegy történeti szematizmusa* (1777-1923)). Prije nego što je Jagodić došao u Sombor, sastalo se 15. rujna 1781. godine kraljevsko povjerenstvo koje su či-

nili dvorski *prisjednik* Sigismund Gromon, dožupan Aradske županije András Ferray, generalni vikar kalačko-bačkog nadbiskupa, Antun Gašlević i bačinski župnik Ivan Lukić te su za privremenu župnu crkvu u Somboru odredili kapelu svetoga Roka na istoimenom somborskom groblju.

Somborci su namjeravali graditi novu župnu crkvu

Kako je kapela svetoga Roka pre mala, a dotadašnja župna crkva Presvetoga Trojstva je imala ostati samostanska, Somborci su odlučili graditi novu župnu crkvu. O možebitnoj gradnji nove crkve su 15. rujna 1780. godine raspravljali članovi kraljevskog povjerenstva: dožupan Aradske županije András Forray, kamorni *prisjednik* Sigismund Gromann, generalni vikar Kalačko-Bačke nadbiskupije, Antun Gašljević i Ivan Lukić – bačinski župnik. Već narednog mjeseca se trebala dogoditi primopredaja župe, pa je odluka o gradnji nove crkve u Somboru bila neodložna. Prijedlog o gradnji nove crkve se nije dopao

Stari grad u Kaptolu danas

gradskom poglavarstvu. Bazilije Damjanović je, prema zapisu u fra Boninom ljetopisu, 9. svibnja 1780. izabran za gradonačelnika. On je gradskom poglavarstvu bio spreman prodati svoju kuću za župni dvor, a senator Marković je gradu ponudio zemljište na kojem bi se mogla podići crkva. Za gradnju nove crkve su se zalagali gradski senatori Franz Hauke, Filip Fratrić i Miksa Ribényi, a svi drugi su bili protiv. Oni koji su bili protiv gradnje su predlagali da se franjevcima oduzme crkva, te da crkva i dalje bude župna crkva u Somboru. Na spomenutoj sjednici je odlučeno da franjevci 1. studenoga 1781. godine imaju predati župu novom župniku. Tada se konačno odustalo od gradnje nove župne crkve, a kad je franjevcima odu-

Stari grad u Kaptolu krajem 19. stoljeća

zet i samostan, u dio nekadašnjeg franjevačkog samostana se smjestilo župno svećenstvo, dok su u drugom dijelu zdanja bile smještene prostorije županije.

Somborski mladomisnik

Somborski mladomisnik Nikola Tomašić je očigledno bio iz dobro stojeće obitelji. Vidi se to po tome kako je njegov otac počastio goste kad je slavio svetu misu. Svetkovina svetoga Franje se u Somboru uvijek svečano slavila. Tako je 4. listopada 1781. godine o svetkovini svetoga Franje u somborskoj crkvi Presvetoga Trojstva svečanu svetu misu služio kalački kanonik i apatinski župnik Simon Soldan. Propovijedao je đakon Nikola Tomašić, somborski sin, bogoslov kalačke bogoslovije svetoga Karla Boromejskog. Somborci su očigledno rado slušali mladog đakona, koji je u Somboru propovijedao i o blagdanu Presvetoga Trojstva. Tako je obradovao svoju rodbinu, a najviše roditelje. Na blagdan svetoga Franje je njemački propovijedao gakovački kapelan Hyazint Petner, a mađarski fra Joákim Gazsy.

Mlada misa pred novim župnikom

Mladu misu je Tomašić slavio 1781. godine u nedjelju Božićne osmine u franjevačkoj crkvi presvetoga Trojstva. Propovijed na njemačkom jeziku je župnik iz Sentivana (Prigrevica) József Bernolák, na hrvatskom jeziku je govorio fra Bono Mihaljević, koji je čak zapisao i temu propovijedi: „Josip i Marija, Isusova Majka *divili se onomu što se govorilo o njemu* (Lk 2,32)... Tada ih Šimun blagoslovi“ (Lk 2, 24). Mađarski je propovijedao fra Joákim Gazsy domaći propovjednik somborskog samostana za mađarski jezik. Objed je pripremio mladomisnikov, gore spomenuti roditelj Josip Tomašić, koji je pet dana sjajno častio goste i domaće rođake.

Što znače uskrsni običaji?

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Održavaju li i podržavaju općenito običaji blagdane uz koje su vezani? Koja su značenja uskrsnih običaja?

G. J., Subotica

Radujem se Vašem pitanju. Čuvao sam ga za ovaj Uskrsni broj, jer je prilika progovoriti o jednoj temi koja nam je svima zajednička, a koja zna biti upitna. Ponajprije, pokušajmo razumjeti način komunikacije i razumijevanja velikih događaja iz povijesti spasenja, pa i općenito iz područja religioznosti. Pisana riječ je samo jedan od najredovitijih načina komunikacije, ali je u prošlosti, pa nažalost i u sadašnjosti, mnogima nedostupan. Stoga se u Objavi i sam Bog služi, ne samo jezikom, nego znakovima i simbolima, kako bi progovorio čovjeku govorom koji će on razumjeti. S druge strane, govor znakova i simbola lako se pamti i prenosi iz generacije u generaciju. Dakle, običaji spadaju u govor znakova i simbola kako bi se lakše pamtili i prenosili. Druga datost koju treba imati u vidu jest i ljudska narav, koja je sklona ne samo razmišljanju, pa i spoznaji, nego i gestama i „činjenju“. Liturgija je stoga i riječ i znak. Što je više aktivnoga sudjelovanja u liturgiji i boljega razumijevanja znakova i simbola, lakše se doživljava i samo Otajstvo i lakše se slavi liturgijsko slavlje. Stoga Crkva niti hoće, niti može biti protiv simbola i znakova, kako liturgijskih, tako i onih koji obogaćuju „liturgiju domaće Crkve“. Međutim, treba sada postaviti jasnu razliku između vjerskih i liturgijskih simbola i između simbola koji su postali vanjski znak ili običaj, a da nisu vezani ni s liturgijom, ni s Otajstvom. Čitajući Bibliju kao Učiteljicu na tom području, vidimo kako se i sam Bog često suprotstavlja iskrivljivanju ljudskoga dodavanja njegovim znakovima i događajima na način koji sam događaj stavljaju u drugi plan, a u prvi plan dovode svoje – ljudsko – tumačenje i shvaćanje. Jedno je, dakle, činjenica da su simboli i znakovi potrebni jer iz njih onda nastaju i običaji, ali je isto tako sigurno da postoji trajna opasnost da se težište poruke prenese sa istinitoga sadržaja i Otajstva na običaj i tzv. dodatke. Treća činjenica o kojoj trebamo razmišljati je mentalitet u kom

živimo. Održavanje običaja, pa čak i onda kad odražavaju Otajstvo, još nije poziv na vlastitu nutarnju promjenu prema tom Otajstvu koje se slavi. Konkretno, održavati uskrsne običaje, a ne „uskrsnuti“ je kontraproduktivno. To je vrlo dobro poznato načelo u svim totalitarizmima koji su vrlo vješto manipulirali tom dimenzijom ljudske osobnosti, te su redovito čak i iznudili održavanje običaja, a marginalizirali ulogu vjerskoga znaka i simbola u tim običajima. Tako se dogodilo i kod nas da su čak tri generacije do danas više-manje sačuvala običaje, a potpuno su distancirane prema Otajstvu i prema Crkvi koja je nositeljica i prijenosnik samoga Otajstva.

Liturgija je stoga i riječ i znak. Što je više aktivnoga sudjelovanja u liturgiji i boljega razumijevanja znakova i simbola, lakše se doživljava i samo Otajstvo i lakše se slavi liturgijsko slavlje. Stoga Crkva niti hoće, niti može biti protiv simbola i znakova, kako liturgijskih, tako i onih koji obogaćuju „liturgiju domaće Crkve“.

Uskrs je. Što je za Uskrs simbol i znak, a što običaj? Onima koji su u crkvi očito je jasno da je jedini uskrsni simbol svjetlo – Uskrsna svijeća. Svi ostali simboli i znakovi liturgijskog govora su jedinstveni i neponovljivi tijekom cijele godine, jer se sveto Trodnevlje slavi

Uskrs važno, onda se Uskrs ne može dogoditi. Blagoslov uskrsnih jela je tako uvjetovan da se uistinu kroz korizmu postilo i da se sada zaziva Božji blagoslov na nove plodove i jela, da nam budu na zdravlje i blagoslov koji jasno upućuje na događaj u slavljenju Otajstva, a to je žrtvovano Pashalno janje – Isus Krist. Tko se to od nas prigodom blagoslova jela sjeća te dvije velike stvarnosti: Pashalnog janjeta i stvarnoga posta? Ako se dakle, slavljenje Uskrsa, pa i u obitelji, slavi samo u okviru običaja, a bez uskrsnog sadržaja, onda nam ostaje bez odgovora Vaše pitanje, da li općenito običaji održavaju i podržavaju blagdane. Potpuno realno moramo priznati da veliki dio kršćan-

skog puka rađe ostaje samo na običaju, jer on jest neki znak, ali nije dovoljno jak da se čovjek duhovno opredijeli za nutarnju promjenu ili obnovu, što Uskrs po svojoj naravi znači kao blagdan. Uskrs je jedinstveni događaj u povijesti, a nama po krštenju biva događaj

Simboli, pa i liturgijski, ne daju po sebi sam sadržaj, nego samo dovode do njega a običaji tek prate blagdan. Konačno, trebaju i običaji, ali samo kao prijenosnici sjećanja i podsjećaj na istinito slavljenje.

kao događaj spasenja i ne može se iskazati simbolima izvan crkve. Međutim, običaji su daleko širi pojam oko Uskrsa nego što je liturgijska simbolika. Moram vrlo jasno reći da zec, šarena jaja, polivači, jela nisu znakovi koji bi odražavali Otajstvo Uskrsa. Više su to znakovi proljeća, novog života i unošenja čak poganske tradicije u zajednicu kršćana. Jasno, ako je to postalo jedino za

našega života u kojem se iz godine u godinu duhovnom obnovom, po riječima apostola Pavla – „Oblačimo u Krista“. Simboli, pa i liturgijski, ne daju po sebi sam sadržaj, nego samo dovode do njega a običaji tek prate blagdan. Konačno, trebaju i običaji, ali samo kao prijenosnici sjećanja i podsjećaj na istinito slavljenje.

STOTA OBLJETNICA CRKVE U
STAROM ŽEDNIKU

25. 04. u 18 sati

Jubilejsko euharistijsko slavlje
predvodi mons. dr. Ivan Pénczes,
biskup

26. 04. u 19 sati

Sveta misa za pokojne župnike i
dobročinitelje
Poslije mise Svečana akademija
i promocija knjige dr. Ante
Sekulića: „Selo na raskrižju
putova – stoljetnica crkve“
Nastupa i zbor
Collegium musicum catholicum

27. 04. u 19 sati

Sveta misa za blagoslov mladih
i djece
Nastupaju: VIS „Markovi lavovi“
i VIS „Sveti Marko“
Poslije mise druženje mladih
raznih župa Subotičke biskupije

In memoriam

Ove godine, 29. travnja navršila se
tužna godina od kako nije s nama naš
voljeni suprug, otac i dida

MARKO DULIĆ
(1937. – 2010.)

U subotu, 7. svibnja u 9 sati molit
ćemo za njega u crkvi sv. Josipa Rad
nika u Đurđinu u kojoj i on bezbroj
puta molio za nas.

Uvijek Te se sa zahvalnošću sjeća
i moli za Tebe, s nadom u vječni život i
ponovni susret s Tobom u nebu,

tvoja obitelj

III. DANI A. G. MATOŠA I
DR. JOSIPA ANDRIĆA U PLAVNI

u organizaciji mjesnog HKUPD-a
„Matoš“ i Zavoda za kulturu
vojvođanskih Hrvata

petak, 29. travnja

– u 9 sati okupljanje slikara likovne
udruge „Cro Art“ iz Subotice i otvoren
je Likovne kolonije u Podunavskom
lovištu u Plavni

– u 19 sati, u Plavoj dvorani Kultur
nog centra u Baču
koncert „Impresije iz zavičaja“, iz
glazbenog opusa Josipa Andrića

subota, 30. travnja

– u 16 sati u holu OŠ „Ivo Lola Ribar“
u Plavni otvorenje izložbe radova na
stalih na Likovnoj koloniji

– predavanja: „Josip Andrić i Irska“ –
dr. sc. Sanja Vulić iz Zagreba
i „Antun Gustav Matoš i Bunjevci“ –
prof. Tomislav Žigmanov, ravnatelj Za
voda za kulturu vojvođanskih Hrvata
iz Subotice

– u 18 sati sv. misa u župnoj crkvi sv.
Jakova

Otvoren je natječaj
za Bač 2011.

na temu

U Kristu čvrsti u vjeri

od 11. III. do 21. V. slati:

- literarne radove – proza, poezija
(do 8000 karaktera)
- fotografije (minimum 2126 x 3000
piksela)
- glazbu/kompozicije (snimanje
osigurano, javiti se radi dogovora)
na e-mail:

bac.natjecaj2011@yahoo.com

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta „Ivan Antunović“
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
Vedran Jegić, fotograf

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
dr. Andrija Kopilović, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija „PRINTEX“, Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Hčitaonica
Hrvatska

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

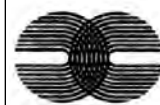
Zlatihorska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hivivo@tothfalu.co.rs

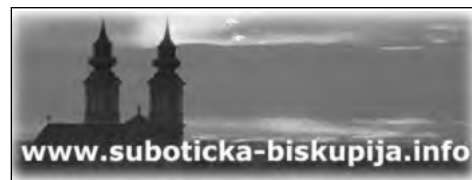
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Slušajte
Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din
- poštom:
1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa
60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Mirko Štefković,
Trg sv. Terezije 3, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozem
stva mogu poslati na biskupijski račun s nazna
kom Za Zvonik:

NLB Banka A.D. Beograd
SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

AUTO CAR VIDA KOVIĆ, Subotica, Braće Radića 51-53, Tel.: 024/553-567

Petica za pouzdanost

Sandero Ambiance 1.4
7777 €

ISPORUKA
ODMAH

SPECIJALNA
SAJAMSKA
AKCIJA

5 GODINA
GARANCIJE
ili 100 000 km*

- KLIMA UREDAJ
- ELEKTRO PAKET
- SVETLA ZA MAGLU
- RADIO CD MP3
- ABS

0% kamate i 0% troškova obrade za finansirani iznos do 3000 EUR samo uz Dacia finansiranje!
Kamatu i naknadu za obradu kredita umesto klijenta plaća Renault Nissan Srbija d.o.o. Period otplate od 13 do 36 meseci.

* Do ispunjenja jednog od dva uslova. Akcija traje od 01.03. do 30.04.2011. Saopštenje izdaje Renault Nissan Srbija. Ombudsmanov put 18, 11070 Beograd.

DACIA

DIOPTRIA

OČNA KUĆA

SZEMÉSZETI SZALON

551-045

A FŐPOSTÁNÁL

KOD GLAVNE POŠTE

CRKVO SLIKAR
DEKORATIVNI MOLERAJ

AMBROŠIĆ IVAN

Telefon: 025 25 658
Mobilni: 064 26 444 58

IZOLUJEMO VLAŽNE KUĆE CRKVE DVORCE

I DRUGE KAPITALNE OBJEKTE

DEBLJINE ZIDOVA DO 10m

27 GODINA ISKUSTVA

40 IZOLOVANIH CRKVI

- BOLJE SUŠITI NEGO RUŠITI -

025/440-470 25000 Sombor,
063/440-470 Šeste Licke 25

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- Karadorđev put 2, SUBOTICA

Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU

www.funero.co.rs
E-mail: funero@funero.co.rs

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz

Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarija.rs

Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
mariaradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs

POMOZITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

WiFi face

5GB mjesečno!

999 dinara

Najpovoljniji Internet paket

2048kbps simetrična brzina (i kod upload-a!)

- Besprijekorna i brza komunikacija sa videom i glasom ako koristite Skype, MSN Live, Yahoo Messenger ili neki drugi popularni IM klijent
- Lako i brzo postavljanje fotografija i videa na Vaš Facebook, Flickr, Picassa... nalog
- Više nego dovoljno megabajta za svakodnevno posjećivanje vaših omiljenih web stranica
- Velika brzina kod slanja e-maila

Subotica, Karadorđev put 2, 024 / 555-765, www.tippnet.rs

Zahvaljujemo našim darovateljima

kupatila
kolpa-san[®]
by kolpa

*Opustite se i uživajte
u savršenstvu!*

Saloni kupatila KolpaSan:

Beograd, Bulevar Kralja Alexandra 402, **Tel: 011/ 240 73 71**

Novi Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel: 011/ 260 99 20**

Novi Sad, Rumenački put 11, **Tel: 021/ 518 091**

Subotica, Banijska 2, **Tel: 024/ 547 886**

Srce kuće Vaše kuhinje su naše!

Saloni kuhinja:

Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel.: 011/ 2609 920**

Novi Sad, Marka Miljanova 20, **Tel.: 021/ 661 9005**

Subotica, Batinska 34, **Tel.: 024/ 561 187, 561 186**

POLIKLINIKA

SENTE

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024/520-698

EKG

EEG

Holter

Dopler

Ultrazvuk

Laser

Denzitometrija

U našoj Poliklinici možete obaviti
sljedeće specijalističke preglede:

pregled madeža – dermoskopiju

dugotrajno uklanjanje dlaka – epilaciju

fotopomlađivanje kože

liječenje akni i kozmetičke tretmane aknozne kože

kemijski piling

uklanjanje bradavica, mekih fibroma

i drugih kožnih promjena tekućim dušikom,

eketrokirurški, ugljikodioksidnim laserom

ispitivanje sluha

Ultrazvučni pregled: vrata, štitnjače, dojke, gornjeg i donjeg

abdomena, testisa, kukova kod djece

Kolor depler krvnih žila vrata

Dvadesetčetverosatni holter srca i krvnog tlaka

Alergo test

Liječenje bolnih stanja mekim laserom

Liječenje bola intramuskularnom stimulacijom

i drugih stanja tradicionalnom kineskom akupunkturo

Svi pregledi se zakazuju telefonom: 024/ 520 - 698

Zahvaljujemo Vam na ukazanom povjerenju!

Dermatovenerolog

Otorinolaringolog

Neurolog

Ginekolog

Pedijatar

Ortoped

Urolog

Kardiolog

Gastroenterolog

Endokrinolog

Reumatolog

Specijalist za

ultrazvuk

Akupunkturolog

Dječji neurolog

Dječji nefrolog

Psiholog

Umjetnost življenja slična je umijeću bojenja!

ZRG

ZAVRŠNI RADOVI GRAĐEVINE

24000 Subotica, Imotska 31, tel/fax: 024/562-712, mob: 064/240-43-95
e-mail: zrg.sasa@yahoo.com, www.poslovnabaza.com/zrg

*Doista, ako vjerujemo da je Isus umro i uskrsnuo,
onda će Bog i one koji usnuše u Isusu, privesti zajedno s njime.*

(1Sol 4,14)

